

HUMAK[®]

Väläyksiä Humakista VII

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikko Äärynen (toim.)

www.humak.fi

Mikko Äärynen (toim.)
Väläyksiä Humakista VII

ISBN 978-952-456-457-1 (verkko)
ISSN 2343-0664 (painettu)
ISSN 2343-0672 (verkkajulkaisu)
Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 173

© Humanistinen ammattikorkeakoulu, 2023, Helsinki

Taitto: Emilia Reponen

Oikoluku: Kieliluotsi Oy, Jutta Posti

Englanninkielisten artikkelien oikoluku: Jennifer Bergman

Kansikuva:
Yläriivi: Milla Riihimäki, Laura Keihäs, Marika Stam
Alarivi: Milla Lähdeniemi, Outi Kuvaja, ekip

Alkusanat

Vuonna 2023 Humak vietti 25-vuotisjuhlavuottaan. Humak on löytänyt oman merkityksellisen paikkansa korkeakoulukentässä. Merkillepantavaa on, että juhlavuoden aikana Humakista valmistui tutkinto-opiskelijoita enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

'Väläyksiä Humakista VII' -artikkelit antavat läpileikkauksen ammattikorkeakoulun monimuotoisesta toiminnasta. Samalla ne viitoittavat niitä kehitysaskeleita, joita ammattikorkeakoulu on ottamassa astuessaan seuraavalle 25-vuotiskaudelle.

Tässä ajassa, jossa turvallisuuden tunteemme on koetuksella, tarvitaan yhteistä tekemistä ja sitä osaamista, jota Humak vaalii. Tarvitaan vähempiosaisten huomioimista, yhteisöllisyyttä ja kulttuurin voimaa. Kiitokset kaikille kirjoittajille ja tämän julkaisun tuottajille.

Jukka Määttä

Rehtori, Toimitusjohtaja
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Sisällys

Jukka Määttä Alkusanat	3
--	---

Osaamisen kehittäminen

Juha Iso-Aho Tapahtumallistettua ruokahistoriaa	10
---	----

Oona Tikkaaja Monimuotoinen kulttuurihyvinvointi	12
--	----

Sanna Pekkinen Luovan alan osaajille on tarvetta eri toimialoilla	16
---	----

Paula Kostia ja Benny Majabacka Innotutka tarjosi sparrausta ja verkostoja varsinais-suomalaisille yrittäjille	18
--	----

Maarit Honkonen-Seppälä Humak nosti SuomiAreenalle nuoret ja osallisuuden	20
---	----

Milla Lähdeniemi ja Sikke Leinikki Työyhteisöjen reunamilla	22
---	----

Juha Niiranen, Sikke Leinikki ja Nina Simola-Alha Osaamisen kehittämistä valintakoekurssin avulla	24
---	----

Karoliina Miettinen ja Hanna Putkonen Väylä korkeakoulututkintoon	26
---	----

Liisa Hämäläinen Asiantuntijan identiteetti voi olla moniruutuinen ikkuna – mikrohistoriallinen näkökulma osaamisen kehittämiseen ja työelämän muutoksiin	28
---	----

Tanja Gavrilov Hankkeiden opintie on pitkä ja haarautuu moneen suuntaan	30
---	----

Minna Rajalin ja Virpi Ruuska Humak osana OsaajaKS – jatkuvan oppimisen palveluketjua Keski-Suomessa	32
---	----

Milla Lähdeniemi ja Hoda Saastamoinen LEARN-opintokokonaisuus: enemmän kuin jono kursseja	36
---	----

Sanna Lukkarinen Kokemuksia mikrokurssien kehittämisestä	38
--	----

Minna Rajalin ja Paula Kostia Humentor-ohjelma: dialogia opiskelijoiden ja alumnien välille	40
---	----

Marjo Rantonen ja Zita Kóbor-Laitinen	
Tulkkausalan kehittäminen YAMK-opintojen avulla	42
Hanna Kiuru	
Tutkimuksellisen kehittämistyön helmiä yhteisöpedagogi YAMK -koulutuksesta.....	44

International Activities

Marcin Popwarski ja Pekka Vartiainen	
Cultural and Creative Industries Innovation Policy Platform: the beginning. Humak UAS in the Horizon Europe ‘EKIP’ project	48
Marcin Popwarski	
Managing festivals resilience: music festivals as values-oriented organisations ..	50
Merja Kylmäkoski	
Team building and networking at the Annual Conference of Youth Studies in Helsinki	52
Miia Riihimäki ja Olesia Lyndova	
Social well-being as a basis for agency in society: how studying in the LEARN module supported Ukrainian teachers to gain agency in Finnish society	54
Anita Saaranen-Kauppinen	
Experiences from the Experiential and Adventure Education study module	56
Anita Saaranen-Kauppinen ja Jussi Muittari	
Developing a Social and Emotional Learning and Outdoor Adventure Education Curriculum Framework for Physical Education	58
Outi Kuvaja ja Arttu Liikamaa	
Osaamisen tunnistaminen, arviointi ja tunnustaminen.....	60
Päivi Mäntyneva	
Hyvinvoinnin globaalit haasteet ja kestävätkä ratkaisut?.....	62
Pia Lundbom	
OEB23 - Online Education Berlin 2023 innosti monipuolisuudellaan.....	64
Hanna Putkonen	
Tulkkiopetuksen opiskelijat Ranskassa.....	66
Outi Kuvaja	
Lehtori vaihdossa	68

Digitalisaatio ja tekoäly

Merja Kylmäkoski	
Digisti Delfoissa	72
Päivi Timonen	
Yhteisöllistä verkkopedagogiikkaa strategisesti edistäen.....	74

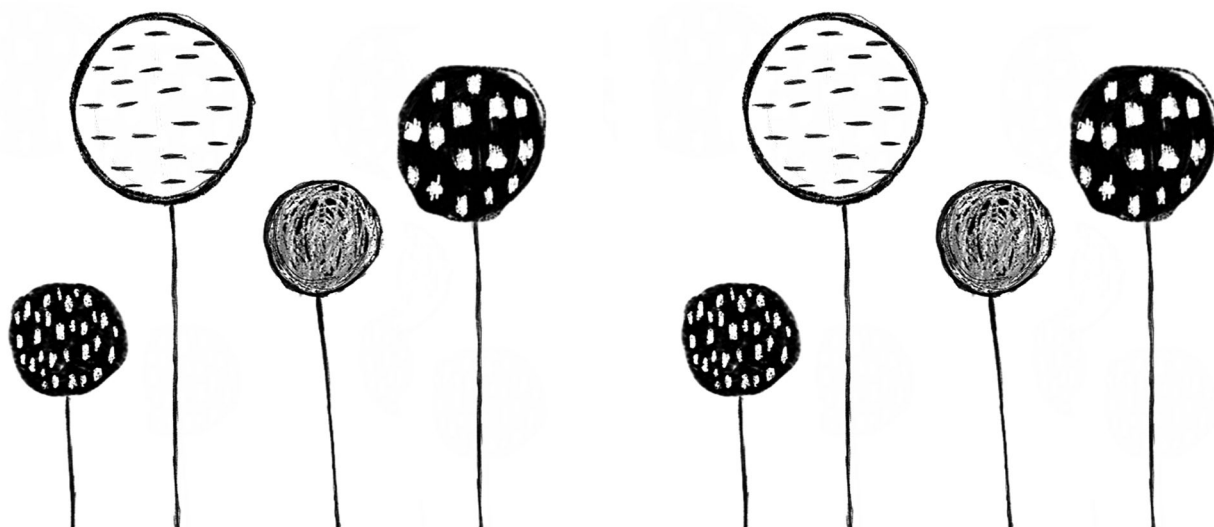
Päivi Timonen Ohjaaminen ja toiminnalliset menetelmät -verkko-opintojaksolla opiskelijoille tarjotut valinnanmahdollisuudet yhteisöpedagogitutkinnon uudessa opetussuunnitelmassa	79
Eeva Pekanheimo Kieltenopettajan tekoälynväläyksiä	82
Niina Autiomäki Digitaalinen tiedontuotantopalvelu Järjestin kerää tietoa nuorisovaltuustojen tekemästä työstä	84
Jyrki Simovaara Digitalisaation haasteet tekijänoikeusjärjestelmä	88
Jari Hoffrén Tekoäly ja tekijänoikeudet – kuin tuli ja vesi?	90
Niila Tamminen Tekstistä taulukoihin – väläyksiä tekoälyn käytöstä opintojaksopalautteiden analysointiin	92
Marjo Kolehmainen Digitaitoja työpaja-toimintaan ilman digihikeä	94
Saija Huoponen ja Päivi Timonen Verkko-opintojaksojen, laadun ja saavutettavuuden edistäminen osaksi henkilökunnan arkityötä	96
Päivi Timonen Mitä Zoom Events mahdollistaisi oppilaitoksessa?	100

Kestävä kehitys

Sikke Leinikki ja Hanna-Kaisa Turja Jokaisenoikeudet, äitiyspakkaus ja kolmikanta – näkökulmia kestäväan kehitykseen ja sosiaalisiin innovaatioihin	104
Milla Lähdeniemi ja Salla Kukko Yhteisöllisellä pedagogiikalla kohti kestäväan maailmaa: Case Ukraina –hanke	106
Laura Keihäs Learning about sustainable development in Botswana	110
Timo Parkkola Kestävän kehityksen vuosi 2023 Humakissa	112

Uudistuva organisaatio

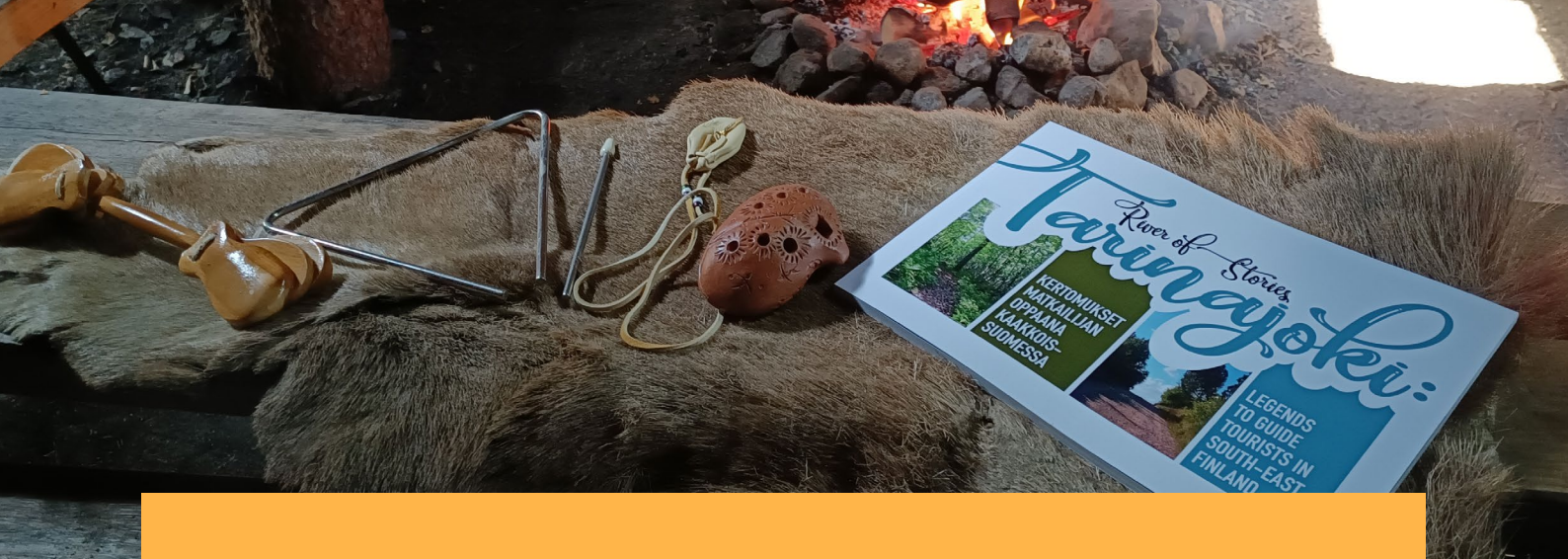
Anne Holappa Uudistuva Humakin kirjasto	118
Johanna Henriksson ja Titta Pohjanmäki Humakin matkassa kohti Opin.fi -palvelua	122
Johanna Henriksson ja Titta Pohjanmäki Itsearvioinnilla avointa, osallistavaa organisaatiokulttuuria rakentamassa	124
Johanna Henriksson ja Titta Pohjanmäki Vuosikello – arkea rytmittävä työkalu	127
Emilia Lehtonen, Karoliina Miettinen, Virpi Ruuska ja Tuula Salo Koulutussuunnittelijat koulutuksen kehittämisen solmukohtissa	130
Sanna Nieminen Ahot uudistui – opiskelijan osallisuus ja yhdenvertaisuus ahot-prosessissa	134
Marita Halmetoja Sähköinen asianhallinta Humakissa	136

Osaamisen

kehittäminen

Tapahumallistettua ruokahistoriaa

Juha Iso-Aho

Ruoka kiinnostaa kaikkia, ja se on merkittävä osa myös matkailijan kokonaisuelmästä. Ruoka on kulttuuria, ja ruokamatkailu on kulttuurimatkailua. Kulttuuritapahtumat ovat puolestaan tärkeässä roolissa kulttuurimatkailijan valitessa matkakohteitaan. Mutta mikä on ruoan rooli tapahtumissa? Miten tapahtuman ohjelmasisältö ja sen yhteydessä tarjolla oleva ruoka kertoisivat samaa tarinaa? Tai miten tapahtumien tarjoama ruokaelämys voisi syventää matkailijan mielikuvaa matkakohteesta?

Ruokamaakunta Nyt! – 11 000 vuotta eteläkarjalaista gastronomiaa jatkuvassa kattauksessa oli Humakin yhdessä LAB-ammattikorkeakoulun, Lappeenrannan museoiden ja Kulttuuritila Nuijamiiehen kanssa 1.9.2022–30.11.2023 toteuttama kehittämishanke (REACT-EU/EAKR). Hankkeen taustalla oli muutama vuosi sitten ilmestynyt Etelä-Karjalan maakuntahistorian julkaisijan ilmaisema tarve teoksen sisältöjen jatkokehittämiseen ja popularisointiin. Toisena pontimena oli se, että maakunta oli hakemassa vuodeksi 2024 yhdessä Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan kanssa European Region of Gastronomy -titteliä. Ilmassa oli toivomus ruokamatkailun kehittämishankkeista, jotka edesauttaisivat valmistautumista juhlavuoteen.

Ruokahistoria tapahtumiksi

Ruokamaakunta Nyt! -hankkeen toteutuksen yhtenä punaisena lankana oli Lappeenrannan

museoiden kokoaman ruokahistoriatiedon hyödyntäminen uudenlaisten yleisötapahtumien kokeilussa ja kehittämisessä. Hankkeen neljä yleisölle suunnattua tapahtumaa sijoitettiin historiallisesti eri aikakausiin alkaen kivikauden metsästäjä-keräilijäkulttuurista ja päättyen tämän päivän saunakulttuurin erilaisiin ilmeneismuotoihin ja ruoan rooliin niiden yhteydessä. Väliin sijoituivat 1700- ja 1800-lukujen vaihteen kestiekievaritapahtuma ja 1900-luvun alun hovien ja kartanoiden historiaa ja ruokaa esittelevä tapahtuma.

Tapahtumissa yhdisteltiin eri tavoin tarinallisuutta, historiatietoa, esittäväää taidetta – ja mahdollisimman lähellä tuotettua ruokaa. Keskeistä oli myös tapahtumapaikkojen ympäristön ja historian hyödyntäminen osana tapahtuman sisältöä. Kaksi tapahtumista, Rovastinojan kivikautisella asuinpaikalla Savitaipaleella toteutettu Kivikautisilla mailla ja Vuoksen varrella Hiljan pihalla Imatralla järjes-

tetty Kestikievarin taikaa, rakentuivat yhteen, rajattuun kohteeseen, kun taas Ruoka, sauna ja Saimaa- sekä Hovien maakunta -tapahtumat olivat monipaikkaisia levittäytyen yhtä aikaa koko maakunnan alueelle.

Kaikkien tapahtumien toteuttamisessa oli hankkeen toteuttajaorganisaatioiden lisäksi mukana paikallisia yrityksiä ja muita toimijoita. Hankkeen rooli pyrittiin keskittämään tapahtumien koordinointiin ja viestintään, jolloin jokainen tapahtuma olisi jatkossa toteutettavissa myös ilman hankkeen tukea.

Kohti juhlavuotta 2024

Ruokamaakunta Nyt! -hanke pyrki tapahtumapiloteillaan tarjoamaan esimerkkejä siitä, miten ruokahistoriaa voidaan tuotteistaa tapahtumiksi Saimaa Region of Gastronomy 2024 -titelivuotta ajatellen. Saimaan alueella vuoden aikana vieraileville matkailijoille onkin toivottavasti tarjolla erilaisia elämyksellisiä ja mieleenpainuvia kokemuksia hankkeessa tuotettujen esimerkkien innoittamina.

Tapahtumien ohella hanke tuotti ruokahistoriaan ja ruokamatkailuun liittyviä valokuvia, videoita, podcasteja, tv-mainoskampanjan sekä ruokahistoriallisella tiedolla ryyditetyn reseptikirjan. Nämä kaikki ovat niin yritysten, paikallisen yleisön kuin matkailijoidenkin käytettävissä hankkeen jälkeen erilaisilla julkisilla alustoilla. Hankkeessa tuotettua materiaalia on hyödynnetty esimerkiksi Etelä-Karjalan museon uuden perusnäyttelyn ruokahistoriallisessa kokonaisuudessa.

Hankkeen tapahtumissa ja työpajoissa oli mukana kaikkiaan 25 yritystä ja niiden lisäksi lukuisa määrä muita toimijoita kunnista ja järjestöistä yksityishenkilöihin. Hanke oli oppimisprosessi niin osallistujille kuin toteuttajillekin. Ruoan parissa Etelä-Karjalassa työskentelevä toimijakenttä osoittautui monipuolisemmaksi ja laadukkaammaksi kuin uskallettiin odottaakaan tai toimijat ehkä itsekään tiesivät.

Myös maakunnan ruokahistoria tarjosi yllätyksiä, joiden pohjalle on hienoa lähteä rakentamaan gastronomian juhlavuotta. Monikaan meistä ei ennen hanketta tiennyt, että pähkinät olivat keskeinen osa alueen ruokavaliota

jo tuhansia vuosia sitten kivikaudella tai että tänä päivänä niin muodikkaan härkäpavun viljely alkoi Suomessa ensimmäisenä juuri Etelä-Karjalassa – peräti 1 300 vuotta sitten. Tai että meillä on jokaisenoikeudet imatralaisen Ilma Lindgrenin yli sata vuotta sitten käymän oikeustaistelun tuloksena.

Ruokamaakunta Nyt! -hanke rahoitettiin osana Euroopan unionin covid-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia.

Ruokamaakunta Nyt!

11 000 vuotta eteläkarjalaista gastronomiaa jatkuvassa kattauksessa

HUMAK®

LAB University of Applied Sciences

LAPPEENRANNAN MUSEOT

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Rahoitetaan osana Euroopan unionin covid-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia

Tutustu hankkeessa tuotettuun julkaisuun tästä.

Kirjoittaja ja kuva:

Juha Iso-Aho, lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Monimuotoinen kulttuurihyvinvointi

Oona Tikkaaja

Tässä artikkelissa luodaan katsaus siihen, mitä kulttuurihyvinvointi on ja miten se sijoittuu osaksi moniarvoista taidekenttää.

Kulttuurihyvinvointi lähtee saavutettavuudesta

Käsite kulttuurihyvinvointi viittaa taiteen ja kulttuurin hyvinvointia edistäviin vaikutuksiin sekä toiminnan alaan, joka mahdollistaa monenlaisien ihmisten hyvinvoinnin tukemisen kulttuurin keinoin (Lilja-Viherlampi 2021, 74). Suomessa keskeinen kulttuurihyvinvoinnin alaa yhdistävä toimija on Taikusydän-yhteyspiste, joka kerää ja välittää tietoa, yhdistää toimijoita ja tekee vaikuttamistyötä (Taikusydän 2023).

Kulttuurihyvinvointi on laaja käsite. Yksilön omaehtoinen toiminta vapaan taiteen ja kulttuurin parissa tuottaa hyvinvointia. Toisaalta hyvinvoinnin edistämiseen voidaan tähdätä myös erityisesti tähän tarkoitukseen pyrkivillä tuotannoilla. Tavoitteena on kutsua mukaan myös sellaisia ihmisiä, joiden oma kulttuurisuhde ei ole kovin vahva tai joilla ei ole mahdollisuutta nauttia kulttuuripalveluista niin usein kuin he haluaisivat.

Humakin strategiassa kulttuurituotannon tuotanto- ja projektiosaamisen osaamiskärjen tavoitteena on lisätä taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta (Humak 2023), mikä toimii perustana kulttuurihyvinvoinnille. Kulttuurihyvinvointia ei ole olemassa ilman henkilökohtaista taidesuhdetta, joka syntyy mahdollisuudesta tutustua kulttuurin monenlaisiin muotoihin lapsuudesta lähtien (Lehikoinen 2021, 59). Saavutettavuuden kysymys tulee ymmärtää laajasti. Jos ihminen ei tiedä, mitä kaikkea kulttuuri ja taide tarjoavat, hänen ei ole mahdollista löytää itseään kiinnostavaa kulttuurin aluetta. Tällöin tämä valtava inhimillisen toiminnan ala

jää vieraaksi eikä kulttuuri pysty tarjoamaan hyvinvointia tukevia kokemuksia.

Autonominen kulttuurielämä on taiteensoveltamisen perusta

Huoli taiteen autonomian säilymisestä herää, kun taidetta hyödynnetään ulkopuolisiin päämääriin (Lehikoinen 2021, 50–53; Lilja-Viherlampi 2021, 82). Keskustelun ylläpitäminen taiteen asemasta onkin tärkeää vallitsevassa tehokkuutta ja hyötyä korostavassa ajatusilmastossa. Itse näen, että ristiriita näiden kahden orientaation välillä on tarpeeton: taidetta muihin(kin) tavoitteisiin soveltavia tuotantoja ei voisi syntyä ilman vapaan taiteen kenttää, jossa tehdään ajatuksia herättäviä teoksia ja kehitetään kiinnostavia menetelmiä. Toisaalta hankkeet, jotka innostavat ihmisiä mukaan kulttuurielämään, voivat tuottaa uusia taiteen ystäviä ja yleisöjä. Tämä rinnakkaiselo luonnollisesti vaatii tasapainon ylläpitämistä rahoituksen ja kulttuuripolitiikan keinoin.

Onkin tärkeää ymmärtää kulttuurihyvinvointi-käsitteen monitahoisuus (Lilja-Viherlampi 2021, 82). Vapaus on taiteen erottamaton ominaisuus, ja siksi taiteen itseisarvoisuus onkin kaiken soveltavan toiminnan perusta. Taidetta, saati sen hyvinvointia edistäviä vaikutuksia, ei voi olla olemassa ilman autonomista taidekenttää. Kulttuurihyvinvointikeskustelun tavoitteena ei suinkaan ole, että kaiken taiteen tulisi olla teemoiltaan tai käsittelytavoiltaan sisäsiistiä ja hyvää mieltä tuottavaa, vaan myös vaikeiden asioiden käsitteleminen ja kriittisyys ovat taiteen erottamattomia osia.

Yhteistyötä kulttuurihyvinvoinnin edistämiseksi

Kulttuurihyvinvointi teemana yhdistää kaikkien Humakin tarjoamien koulutusohjelmien näkökulmia ja osaamisalueita. Humakissa onkin vuosien varrella toteutettu useita yhteistyöhankkeita, joissa kulttuuria on viety perinteisen taidekentän ulkopuolelle. Itse sain työskennellä kolmivuotisessa Hyvinvoinnin välitystoimisto -nimisessä EU-hankkeessa (2015–2017), jossa kehitettiin taidepalvelujen tuotteistamista ja välitystoimintaa erityisesti sosiaali- ja terveysalalle. Kulttuurituotannon opetussuunnitelmassa 2013–2018 kulttuurituottajan pakollisiin opintoihin sisältyi kurssi nimeltä Taiteen soveltava käyttö. Kurssi on jätetty pois myöhemmistä opetussuunnitelmista, sillä saavutettavuus opintojen läpileikkaavana teemana mahdollistaa taiteen soveltamisen ja kulttuurihyvinvoinnin huomioimisen osana monenlaisia tuotantoja.

Parhaillaan Humak osallistuu kulttuurihyvinvointialan edistämiseen toimimalla Kulttuurihyvinvoinnin osaamiskeskuksessa, jonka tavoitteena on tukea alan toimintaedellytyksiä Turun alueella. Osaamiskeskus toimii Kulttuurikampus Turku -verkoston yhteydessä. Työryhmässä on edustajia Turun kaupungilta, Turun ammattikorkeakoulusta, Turun yliopistosta, konservatoriosta ja Åbo Akademiasta sekä tietysti Humakista. Verkostotyö on tärkeää erityisesti kulttuurihyvinvoinnin kaltaisten teemojen yhteydessä, jotka ovat oleellisia kulttuurituotannon osa-alueita mutta joista emme suoranaisesti tarjoa opintokokonaisuuksia.

Lähteet

Humak 2023. Strategia 2030. Viitattu 20.10.2023. <https://www.humak.fi/info/strategia/>

Lehikoinen, Kai 2021. Sosiaalisesti osallistava taide terveys- ja sosiaalialan ympäristöissä. Näkökulmia kulttuurihyvinvointiin. Synteesi 4/2021.

Lilja-Viherlampi, Liisa-Maria 2021. Mitä on kulttuurihyvinvointi? Musiikki 4/2021.

Taikusydän 2023. Taikusydän kokoaa, yhdistää ja koordinoi! Viitattu 26.9.2023. <https://taikusydan.turkuamk.fi/info/taikusydan/>

Kirjoittaja:

Oona Tikkaaja, lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Kuvat:

Oona Tikkaaja & Midjourney

Yritykset esittelivät toimeksiannot opiskelijoille ja sparrasivat heitä prosessin eri vaiheissa. Kuva: Sanna Pekkinen.

Luovan alan osaajille on tarvetta eri toimialoilla

Sanna Pekkinen

Lookout-hankkeen yritysysteistyökokemukset kannustavat vahvasti luovan alan opiskelijoita tarjoamaan omaa osaamistaan eri toimialoille. Kahdeksan keskisuomalaista yritystä antoi opiskelijatiimeille toimeksiannot yrityksen kehittämiseen liittyen. Yritysten palaute opiskelijoille oli varsin rohkaisevaa.

Lähtökohtaisesti yritykset olivat hyvin kiinnostuneita lähtemään mukaan hankkeeseen toimeksiannoilla, koska niitä kiinnostivat luovan alan osaajien työpanos ja osaaminen. Hankkeessa mukana oli yrityksiä matkailu- ja ravintola-alalta sekä media- ja hoivapalvelualoilta. Yritykset tunnistivat saaneensa opiskelijatiimeiltä ”jotain extraa”, luovaa sisältöä ja uusia näkökulmia.

Erytisesti media-alan osaamista kaivattiin kaikilla aloilla. Somemarkkinointi, videoiden ja muiden visuaalisten tuotteiden tekeminen sekä uusien kohderyhmien ja kävijöiden tavoittaminen koettiin monessa yrityksessä haasteiksi, ja

niihin opiskelijatiimeiltä toivottiinkin ideoita ja toimenpide-ehdotuksia. On varsin ymmärrettävää, että uusien medioiden haltuunotto koetaan yrityksissä vaikeaksi. Siinä voisikin olla yksi työsarkea luovan alan osaajille: äänimaiset, visuaalisuus, somestrategiat, yleisötyö ja asiakaskokemuksen kehittäminen.

Verkostoituminen kannattaa jo opintojen aikana

Jotta luovan alan opiskelija pystyy tarjoamaan omaa osaamistaan eri toimialoille, hänen on ensinnäkin kyettävä tunnistamaan, sanoittamaan ja tuotteistamaan oma osaamisensa. Tähän hanke tarjosi lukukauden mittaisen valmennusprosessin opiskelijoiden tueksi.

Valmennuksen materiaaleista ja kokemuksista koostettiin [Lookout-työkalu](#), jonka avulla kuka tahansa voi harjoitella oman osaamisensa tunnistamista, sanoittamista ja tuotteistamista.

Sivustolta saa myös vinkkejä työnhakuun ja apua työllistymiseen. Varsinkin generalistisissa tutkinnoissa, kuten kulttuurituottaja (AMK) tai monet yliopiston humanististen alojen tutkinnot, oman osaamisen hahmottaminen voi tuntua haastavalta suhteessa työpaikkojen vaatimuksiin.

Toisaalta opiskelijoiden pitää tuntea tarkemmin eri alojen erityispiirteitä ja toimintatapoja, jotta omaa osaamista on helpompi ymmärtää suhteessa muuhun toimialaan. Jo opiskeluaikana eri aloihin tutustuminen luo enemmän ymmärrystä siitä, mitä monialainen osaaminen käytännössä tarkoittaa ja millaiselle osaamiselle yrityksissä on tarvetta. Tämä edellyttää entistä enemmän vuoropuhelua yritysten ja oppilaitosten välillä, jotta yhteistyömahdollisuuksia löytyy jo opiskeluaikana. Käytännön projektityöt konkretisoivat tarvetta parhaiten ja antavat opiskelijoille autenttista kokemusta. Opiskelijapalautteessa korostuikin se, että opiskelijat ymmärtävät verkostoitumisen tärkeyden jo opintojen aikana. Esimerkiksi monialaista valmennusta kiiteltiin juuri sen takia, että sen ansiosta eri oppilaitosten opiskelijat, valmentajat ja yrittäjät tulivat tutuiksi.

Rohkeutta yhteydenpitoon kaivataan

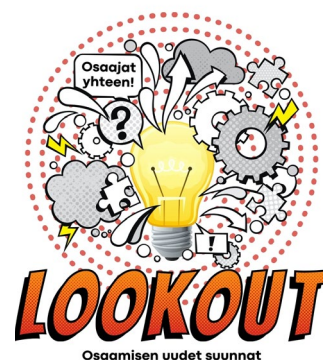
Opiskelijat arvostivat yritysten panosta valmennusprosessissa, mutta kaikille yhteistyö yritysten kanssa ei ollut kovinkaan helppoa. Tarvitaan rohkeutta yhteydenpitoon ja omien ideoiden esittämiseen. Opiskelijat kaipasivat myös melko paljon tukea ja ohjausta projektimaaisessa työskentelyssä.

Monialaisuus, oman toiminnan johtaminen ja tiimityö näyttävät olevan taitoja ja valmiuksia, jotka helpottavat työelämään siirtymistä. Näissä opiskelijoiden taidot kuitenkin vaihtelevat suuresti. Tutkinnoissa saatu tietotaito on saattanut jäädä opiskelijoille irralliseksi käytännöstä, ja Lookout-valmennuksen keskeinen haaste oli tässä mielessä juuri ”teorian” ja käytännön yhteyksien vahvistaminen. Parhaimmillaan hyvä tiimi kannatteli toimeksiannon haasteiden läpi ja auttoi opiskelijaa hahmottamaan omaa osaamistaan suhteessa muihin monialaisen tiimin jäseniin.

Lookout – osaamisen uudet suunnat: täsmävalmennus luovan alan ammattilaisille koronakriisistä selviytymiseen oli Keski-Suomen ELY-keskuksen rahoittama ESR+-hanke, jossa kehitettiin vuosina 2021–2023 Humakin, Jyväskylän yliopiston, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Gradian luovien alojen opiskelijoiden oman osaamisen tunnistamis-, sanoittamis- ja tuotteistamistaitoja. Tavoitteena oli parantaa opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia luovien alojen ulkopuolelle.

Lähteet

Oksala, Eeva & Pekkinen, Sanna & Schalin, Anton (toim.) 2023. Luovien työelämässä. Luova osaaminen yritysten toimintaa kehittämässä. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 155. Viitattu 1.11.2023. <https://lookout.humak.fi/julkaisut/>

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

HUMAK

GRADIA

jamk | Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Kirjoittaja:

Sanna Pekkinen, lehtori, kulttuurituotanto,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Innotutka tarjosi sparrausta ja verkostoja varsinais-suomalaisille yrittäjille

Paula Kostia

Benny Majabacka

Innotutka-hanke toteutettiin Turussa varsinais-suomalaisten yritysten kanssa vuosina 2021–2023. Hankkeen päätavoitteena oli auttaa ja tukea vakiintunutta yritystoimintaa harjoittavia yrittäjiä ja yritysten henkilöstöä kehittämään ympäristöystävällistä, uutta liiketoimintaa innovoinnin avulla. Hankkeen toimenpiteiden päämääränä oli tukea yrittäjiä covid-19-pandemian vaikutuksista selviytymisessä. Hankkeen rahoitti Euroopan sosiaalirahasto.

Hanke rahoitettiin osana unionin covid-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia. Valmennuksen päätoteuttaja oli Turun ammattikorkeakoulu. Osatoteuttajina olivat Humanistinen ammattikorkeakoulu ja Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskus. Mukana hankkeessa olivat myös Turun kaupunki ja Varsinais-Suomen Yrittäjien yrityskummit.

Hankkeen tapahtumatuotanto yhdisti pienyrittäjien voimavarat

Hankkeessa toteutettiin kaksi valmennuskierrosta, joihin molempiin osallistui noin 20 yritystä tai yrittäjää. Humakin osatoteutuksessa päämääränä oli tuottaa tapahtumia, joiden sisällön yrittäjät suunnittelivat ja toteuttivat hankkeen henkilön tuella omien palveluidensa ja tuotteidensa markkinoimiseksi. Hankkeen aikana tuotettujen tapahtumien osalta päädyttiin siihen, että ne oli järkevintä toteuttaa osana jotakin isompaa tapahtumaa.

Hankkeen yhtenä yhteistyötahona oli Turun kaupungin tapahtumapalvelut. Sen edustajien

kanssa mietittiinkin sopivia tapahtumia, joihin Innotutka-hanke voisi osallistua. Keväällä 2022 kohteeksi valikoitui Jokisataman avajais-tapahtuma, ja keväällä 2023 osa hankkeeseen osallistuneista yrityksistä suuntasi taide- ja hyvinvointikontin kanssa kohti Turun jokirantaa Saaristolaismarkkinoille.

Molempina vuosina tapahtuman ideointi lähti nollasta. Ensimmäisessä tapaamisessa käytiin yrittäjien kanssa tiiviisti läpi tapahtumatuotannon peruselementtejä: mikä kohderyhmä, mikä aika ja paikka, minkälainen sisältö, löytyisikö jokin yhteinen teema jne. Jatkossa yhteisissä tapaamisissa ja työpajoissa ideoitiin tapahtumalle erilaisia vaihtoehtoja ja haettiin vastauksia edellä mainittuihin kysymyksiin. Ajatukset ja ideat risteilivät, ja yrittäjien erilaisista näkemyksistä keskusteltiin.

Oman osaamisen tunnistaminen ja esittäminen

Tapahtuman rakentamisen prosessiin sisältyi myös yrittäjien oman tuotteen kirkastaminen – ja mahdollisesti myös uuden innovointi – hankkeen tavoitteiden mukaisesti. Aluksi oli suunnitteilla myös eri yrittäjien yhteisiä sisältöjä, mutta lopulta yrittäjät päätyivät työskentelemään omillaan, vaikka tapahtuma olikin yhteinen. Kehittelyn aikana käytiin keskustelua kaupallisuudesta ja taitteen tekemisestä sekä tapahtuman tavoitteista kunkin yrittäjän kohdalla. Lisäksi tietenkin ratkottiin tapahtumaan liittyviä käytännön asioita.

Yhteisten työpajatapaamisten välillä yrittäjät saivat tehtäväkseen kirkastaa omia tavoit-

Innotutkan kulttuuri- ja hyvinvointikontti Turun Saaristolaismarkkinoilla.

teitaan tapahtuman osalta. Heidän näkökulmistaan käytiin myös keskusteluita. Vaikka varsinaista yhteistä, tarkkarajaista teemaa ei lopulta löytynyt, hyvinvointi ja paikallisuus (turkulaisuus) valikoituivat löyhäksi punaiseksi langaksi kaikkien tekemiselle.

Jokisataman avajaiset

Toukokuussa 2022 hankkeen valmennukseen osallistuvien yrittäjien tapahtumaksi valikoitui Jokisataman avajaisten Kapteeni Kumiankan puuhapäivä. Kyseessä oli kevään tapahtumakauden käynnistävä koko perheen tapahtuma Aurajokirannassa. Yrittäjien yhteinen voimainponnistus oli tuottaa Jokisataman avajaisiin ohjelmatteltta, jossa järjestettiin monipuolista tekemistä kohderyhmälle ja markkinoitiin samalla osallistuvien yrittäjien tuotteita. Osa yrittäjistä osallistui myös tapahtuman la-vaohjelmaan. Sisällöstä vastasivat kirjakustantamo Sigillum, historiakerroksia tarjoava Magni Mundi, paikallisia kotivierailuja toteuttava Local Home Visit sekä jalkaterveyden erikoisliike PoDoGo. Tapahtuma oli toiminnallinen ja tavoitti runsaasti kävijöitä. Siihen osallistuneet yritykset kokivat, että tapahtumalle asetut tavoitteet täyttyivät.

Hyvinvointikontti Turun Saaristolaismarkkinoilla

Tapahtuman koittaessa huhtikuussa 2023 Turun jokirantaan saapui vuokratontti. Yrittäjät sisustivat kontin omilla tuotteillaan ja palveluidensa esittelyillä. Tapahtumaa olivat toteuttamassa Anita Ahonen (Aurinkomieli), taiteilija Mari Metsämäki sekä Ida-Maria Råstedt ja Mimmi Salonen (Mida Decor). Yrittäjät vuorottelivat kontilla ja esittelivät kukin vuorollaan myös toistensa tuotteita ja palveluita. Vaikka kylmä kevätuuhi puhalsi pitkin joenrantaa, markkinoilla riitti väkeä ja yrittäjien kontti herätti kiinnostusta. Palautteen perusteella osallistujat olivat tyytyväisiä saamaansa mahdollisuuden esitellä palveluitaan ja tuotteitaan.

Työkirjasta potkua tulevaan

Innotutka-hankkeen keskiössä oli innovointi, joka toteutui eri tavoin hankkeen eri vaiheissa. Hankkeessa käytetyistä menetelmistä koostettiin työkirja, joka sisältää monipuolisia harjoituksia yrittäjän tueksi helposti hyödynnettävissä muodossa. Työkirjasta löytyviä menetelmiä voi käyttää itsenäisesti yrityksen haasteiden purkamiseen ja ratkaisujen kartoittamiseen.

Työkirja on vapaasti ladattavissa osoitteesta <https://www.theseus.fi/handle/10024/792978>.

Kaiken kaikkiaan hanke oli antoisa oppiskokemus myös toteuttajille. Osa valmennuksessa käytetyistä menetelmistä oli varta vasten hanketoimintaa varten muovattuja, ja myös yrittäjien haasteiden osalta oltiin ajoittain uuden edessä. Hankkeessa syntyneet kokemukset antoivat uutta näkökulmaa yritysten välisen synergian löytämiseen ja hyödyntämiseen. Näitä havaintoja tullaan hyödyntämään tulevien valmennusprojektien parissa.

Kirjoittajat:

Paula Kostia, lehtori, kulttuurituotanto, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Benny Majabacka, lehtori, kulttuurituotanto, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Suomen suurin yhteiskunnallinen festivaali järjestetään seuraavan kerran 25.–28.6.2024 ympäri Poria, myös Puuvillan kauppakeskuksessa. Tapahtuman järjestäjät MTV ja Porin kaupunki kertovat, että tapahtumassa nostetaan esiin tekoja, jotka vievät suomalaista yhteiskuntaa kohti parempaa. (Kuva: Marika Stam.)

Humak nosti SuomiAreenalle nuoret ja osallisuuden

Maarit Honkonen-Seppälä

SuomiAreena on Suomen suurin yhteiskunnallinen festivaali, jonka sisällön rakentamiseen vuonna 2023 osallistui yli 220 organisaatiota ja toimijaa. Juhannuksen jälkeisellä tapahtumaviikolla monessa tapahtumassa ja keskustelussa olivat esillä nuoret.

Muun muassa Porin kaupungin nuorisopalvelut, Ohjaamo, Satakunnan nuorisovaltuusto, Satakuntaliiton SataNuva-hanke, Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry sekä Kohti nuorten hyvinvointialueita -hanke toteuttivat vaikuttajaviestintää. Humak oli mukana toista kertaa Puuvillan kauppakeskuksessa ohjelmaosuudella Nuorten osallisuus – hallinnon humppaa vai oikeita tekoja?

Nuoret nuoruuden asiantuntijoina

Humakin juhlavuonna osallisuutta käsittelevän monipuolisen ja asiantuntevan keskustelun aikana olivat somevaikuttaja @Jesusguised **Juho**

Rautvaara, Satakunnan hyvinvointialueen nuorisovaltuutettu ja lähihoitajaopiskelija **Janika Anttila**, SAKKI ry:n hallituksen varajäsen ja metsäalan opiskelija **Krista Kohvakka**, räppäri **ToniSami**, varhaiskasvatuksen ohjaaja **Toni Koivisto**, Turun yliopiston sosiologian dosentti **Antti Maunu** sekä oikeusministeriön yksikön päällikkö **Niklas Wilhelmsson**. Keskustelun juonsi opettajankouluttaja ja yhteisöpedagogi YAMK **Anu Utter**.

Ääni ja arena nuorille ja nuorisotyölle

Humakissa keskustelun sisällöstä vastannut lehtori **Lotta Viinikka** muistelee tapahtumaidoinnin alkumetrejä: "Talvella ensimmäisessä

Juhlavuottaan viettävän, 25 vuotta täyttäneen Humakin SuomiAreenan etkoille osallistui puolensataa kutsuvierasta. Kognitiivista kuormitusta ja väsymystä testaava fysioterapeutti Juho Jäppisen kynätesti onnistui etkojen osallistujilta vallan mainiosti. Testin tarjosi Jyväskylän yliopiston, JAMK:n, Ilmasotakoulun ja Humakin Aktiivinen ja hyvinvoiva korkeakoulu -hanke, jonka ohjaajana toimii Maarit Honkonen-Seppälä. (Kuva: Marika Stam.)

suunnittelussa lähdimme nuorisotyöllinen kärki edellä ja pohdimme teemoja, jotka ovat ajankohtaisia mutta jotka myös kaipaavat isompaa huomiota, keskustelua ja tekojakin. Nuorten osallisuus on epätasaista: osa nuorista osallistuu ja vaikuttaa monen kanavan kautta, osan ääni taas ei kuulu yhteiskunnassa juuri ollenkaan. Halusimme antaa äänen nuorille, ja siinä mielestäni onnistuimme.”

Nuoret osallistuvat monin tavoin

”Keskustelijamme olivat lähtökohdiltaan ja kokemuksiltaan erilaisia ja saivat aikaan monipuolisen, rakentavan debatin. Keskustelussa nousi esille, että vaikka nuorten äänestysaktiivisuus on keskimääräistä alhaisempi, monet nuoret ovat aktiivisia muilla tavoilla ja vaikuttavat esimerkiksi osallistumalla tapahtumiin, ostopäätöksiä tehdessään tai keskustelemalla kavereiensa kanssa ja sosiaalisessa mediassa”, tiivistää Viinikka keskustelun annin.

Humakin SuomiAreena-keskustelun voit katsoa osoitteessa <https://www.mtv.fi/sarja/suomiareena-1451/nuorten-osallisuus-hallinnon-humppaa-vai-oikeita-tekoja-20598807>

Lisää tietoa Into – etsivä nuorisotyö ja työpa-jatoiminta ry:n vaikuttamistoiminnasta saat osoitteesta <https://www.intory.fi/>

Infoa SuomiAreenasta saat osoitteesta <https://www.suomiareena.fi/pori>

Kirjoittaja:

Maarit Honkonen-Seppälä, FM,
KM, lehtori, Humanistinen
ammattikorkeakoulu

Työyhteisöjen reunamilla

Milla Lähdeniemi

Sikke Leinikki

Työyhteisöt ovat muuttuneet rakenteeltaan entistä monimuotoisemmiksi, ja työyhteisöön kuuluvat nykyään myös itsensätyöllistäjiksi luokituvat tuntityöläiset, freelancerit ja alihankintasuhteessa toimivat. Heitä kuitenkin harvoin näkee organisaation tiimipalaverissa tai tyhy- tai kehittämispäivissä. Etätöyön lisääntymisen myötä organisaation vakituisetkaan työntekijät eivät enää työskentele samassa toimipisteessä, vaan vuorovaikutusta käydään paljolti verkkovälitteisesti. Vaikka freelancer tai tuntityöntekijä haluaisi osallistua epäviralli-

siin kahvihetkiin omalla ajallaan, se ei ole aina mahdollista. Etätöyön myötä nämä ennen työpaikan käytävillä tai lounastauoilla tapahtuneet epäviralliset juttutuokioid ovat suuresti siirtyneet verkkopalavereiden lomaan – samaisten palavereiden, joihin freelanceria ei ole kutsuttu.

Olemme todellisen ja monimutkaisen dilemman äärellä. Nopeaa ratkaisua ei ole näkyvisä, mutta työelämän muutos voidaan kääntää voimavaraksi. Samalla kun teknologian kehitys on muuttanut työelämää, se on tuonut muka-

naan myös uusia työkaluja, jotka mahdollistavat paljon uutta vuorovaikutuksen ja yhteisöllisyyden saralla. Tekoäly ja virtuaalitodellisuus ovat lapsenkengissä. Emme vielä täysin ymmärrä, mitä ne tulevat mahdollistamaan, mutta työyhteisön kehittäjän on hyvä olla toiveikkaan utelias niiden suhteen. Toiveikkuutta tarvitaan, jotta voi nähdä kohtaamisen mahdollisuuksia silloinkin, kun tekoäly on vasta kehittymässä.

Työyhteisöjen kehittäjien katset toimintakulttuuriin

Projektiorganisaatioissa työskentely on lisääntynyt, ja työntekijät muodostavat työyhteisöjä organisaatorajojen ulkopuolelle. Usein työntekijä tapaa organisaationsa ulkopuolisia työkavereita useammin kuin oman hallinnollisen tiimensä jäseniä. Tämän lisäksi jatkuvan ulkoistamisen myötä varsinaisen työyhteisön ulkopuolelle jäävät ne ammattilaiset, joilta palvelut ostetaan työyhteisöstä irrallisina töinä. Tämä muokkaa työyhteisön dynamiikkaa ja haastaa myös työyhteisön työntekijöiden käsitystä omasta ammatillisuudestaan. Tuleeko kaikkien ammatillisuudesta tilkkutäkki ja täytyvätkö työyhteisöt silpputyöammattilaista, jotka kyllä kuuluvat työyhteisöön mutta tekevät työtään joidenkin muualla työskentelevien kanssa?

Kun työyhteisöt monimuotoistuvat, työntekijöiden on opittava kommunikoimaan tehokkaasti ulkopuolisten ammattilaisten kanssa. Heidän on opittava hallitsemaan jatkuvaa muutosta ja sopeutumaan uusiin tilanteisiin. Jos kehittämiskohteena olevaan työyhteisöön nähdään kuuluviksi vain ne, joilla on samanlainen ammatillinen osaaminen ja työsopimussellinen asema, myös kehittäminen kapeutuu. Samanlaiset ihmiset tuottavat samanlaisia ajatuksia. Identtisestä massasta on vaikea erottua, omaa tonttia halutaan puolustaa ja kehittäminen voidaan kokea uhkana itselle ja omalle asemalle. Freet2030- ja KEMUSOTE-hankkeissa itsensätyöllistäjien, kuten luovien alojen freelancerien, ja sotealan yrittäjyyttä pohtivien puheissa työyhteisöä korostettiin oman ammatillisen kehittymisen ja vertaistuen näkökulmasta. Keskeisinä yrittäjyydestä nähtiin verkostomainen työskentely ja yhteisöjen hyödyntäminen. Vastuun verkos-

toitumisesta ei kuitenkaan tulisi olla yksittäisellä tekijällä, vaan tarvitaan isompia tukirakenteita ja kulttuurin muutosta. Työyhteisön kehittäjän tulee tulkita työyhteisöä ja sen kehittämistä laajasti. Kehittäjän kannattaakin suunnata katse erityisesti työyhteisön rajapinnalla ja sen liepeillä pyörivien itsensätyöllistäjien kanssa tehtävään yhteistyöhön. Freelancer osaa! -hankkeen työpajoissa freelancerit nostivat tärkeiksi vertaistuen ja oppimisen jakamisen. Tämänlaiset osaamisen kehittämisen työpajat ovatkin selkeä, kaivattu tukirakenne ammatissa kehittymiseksi.

Häviäjistä voittajiksi

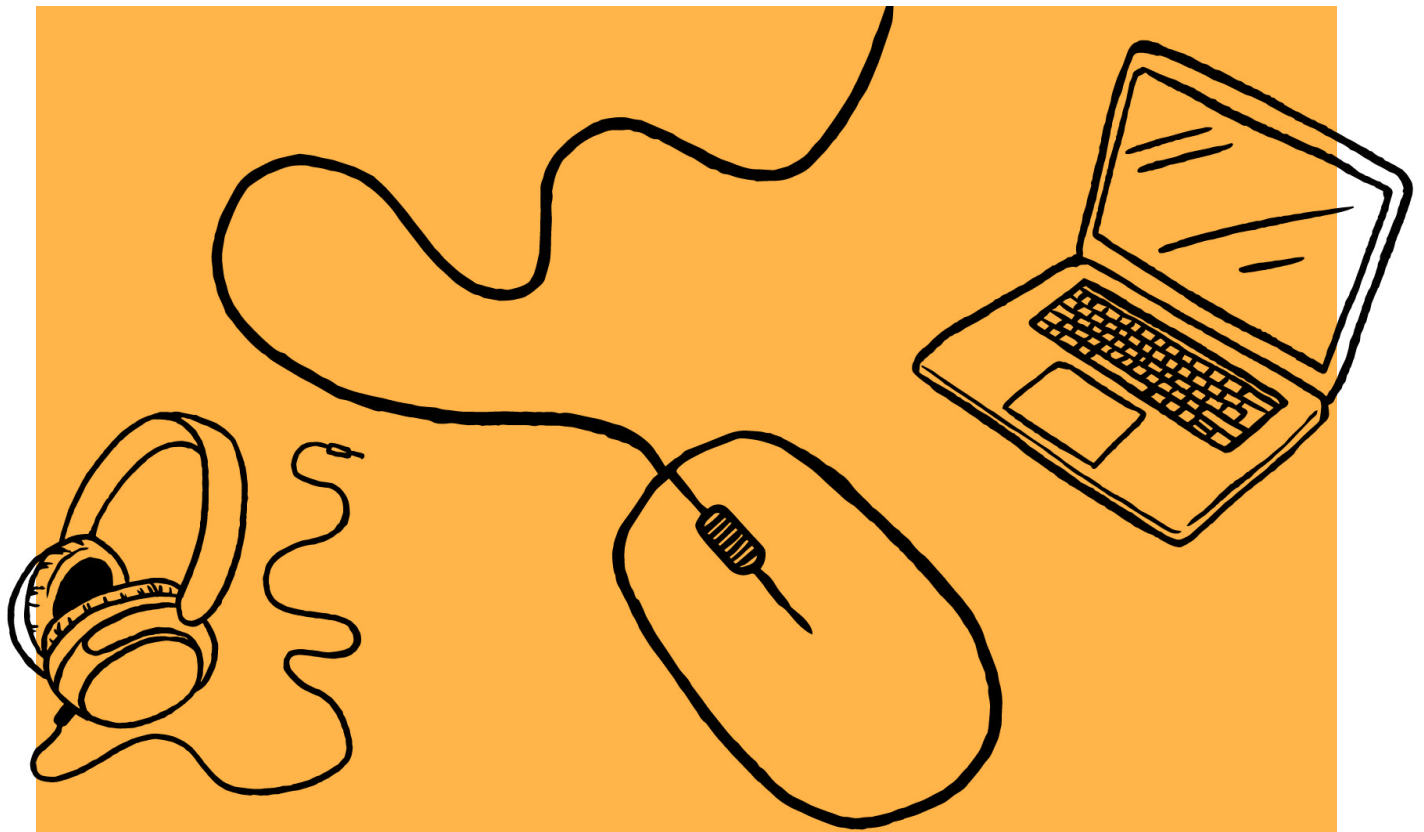
Työyhteisön kehittäjällä on mahdollisuus olla aitiopaikalla puntaroimassa ja edistämässä niin yksilön, työyhteisön kuin organisaation tarpeita sekä luomassa tukirakenteita työn tekemistä edistämään. Työyhteisön tulisi kannatella ihan jokaista työsuhteen muodosta riippumatta. Jokaisella on oikeus kuulua osaksi työyhteisöä ja kokea olevansa osa jotakin suurempaa. Jokaisen tulisi saada kokea osallisuutta juuri sen työyhteisön ja koko organisaation kehittämiseen, jossa työskentelee.

Itsensätyöllistäjien jäädessä työyhteisön ulkopuolelle suurin häviö on mitä luultavimmin työnantaja, sillä työyhteisön tärkein voimavara ovat sen ihmiset. Jos kaikki työntekijäverkoston jäsenet eivät pääse tiimiin kokonaan mukaan, menetetään niin yhteisöllisyyttä, ammatillisen osaamisen kehittämistä kuin formaalia ja non-formaalialla viestintääkin. Niille on vaikeaa laskea hintalappua, mutta selvää arvoa niillä eittämättä on.

Kirjoittajat:

Milla Lähdeniemi, asiantuntija,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Sikke Leinikki, lehtori, työyhteisön
kehittäjä -koulutuksen tiimivastaava,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Osaamisen kehittämistä valintakoekurssin avulla

Sikke Leinikki

Juha Niiranen

Nina Simola-Alha

Humakin työyhteisöjen kehittäjä -yhteisöpedagogien syksyn opiskelijavalinta tehdään lehtoreiden suunnitteleman valintakoekurssin avulla. Näkemyksemme mukaan tämä ratkaisu palvelee sekä koulutukseen hakevia että opettajia ja oppilaitosta paremmin kuin yhteinen, kaikille samanlainen valintakoe. Valintakoekurssin avulla voimme varmistaa, että opiskelijaksi tulevilla on edellytykset myös vertaisoppimiseen – tämä on opiskelijapalautteen mukaan keskeinen tutkinnon vetovoimatekijä.

Valintakoekurssilla hakija saa ensimmäisen kokemuksen siitä, millaista on opiskella työyhteisön kehittäjäksi verkossa ja kuinka vaativaa ammattikorkeakouluopiskelu on. Kurssilla

selvenee, että opiskelu verkossa edellyttää monenlaisia taitoja ja vahvaa motivaatiota. Lisäksi valintakoekurssi on oiva paikka havaita, että jos juuri tällainen opiskelu ei innosta, kurssin voi jättää kesken ilman suurempia suruja hakijalle tai oppilaitokselle. Jos taas valintakoekurssin tekee hyväksytysti loppuun mutta ei tule valituksi, saa kuitenkin 5 opintopisteen suoritusmerkinnän avoimen ammattikorkeakoulun opinnoista. Valintaan osallistuminen ei siis valu kenelläkään hukkaan.

Kokemuksia valintakoe-kurssista

Olemme laatineet kolme erilaista valintakoe-kurssia, joilla kaikilla työyhteisöjen kehittämistä valotetaan aineiston ja tehtävien avulla. Niillä myös ohjataan hakija suhteuttamaan osaamistaan työyhteisön kehittäjän työhön. Lisäksi jokaisella kurssilla on osio oman motivaation pohtimiseksi ja siitä kertomiseksi.

Useimmilla hakukerroilla alle puolet koulutukseen hakeneista suoritti koko valintakoe-kurssin. Muutamilta saimme viestin, jossa kerrottiin halusta keskeyttää, koska kurssi oli tuottanut oivalluksen, että ala ei ole itselle sopiva. Näissäkin tapauksissa kurssi täytti tehtävnsä. Uskomme, että oman motivaation kirkastaminen jo ennen opintojen alkua auttaa opintoihin tarttumisessa ja niiden suorittamisessa. Tulevaisuuden toiveiden tarkentumisesta hyötyvät opiskelijaksi aikova, opettajat, oppilaitos, työelämä ja lopulta koko yhteiskunta.

Valintakoe-kurssi ei ole meille opettajille helpoin tapa toteuttaa opiskelijavalinta. Kurssin suunnittelu kesken lukuvuotta vaatii ennakoivaa työn suunnittelua. Kun osallistujat ovat käyneet kurssin, lehtoreilla alkaa arviointi. Se on iso työ ja vaatii tarkkuutta, jotta kaikkia hakijoita kohdellaan valinnassa tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti. Opiskelijalle valintakoe-kurssi tarkoittaa kutakuinkin valintakokeeseen valmistautumiseen rinnastettavaa työtä.

Ylioppilastutkinnon arvosanoihin valinnan perustavat korkeakoulut ja opettajat toki pääsevät valinnassa helpommalla. Helpotus saattaa kuitenkin olla vain hetkellinen, kun opiskelijat huomaavat opintojen ja alan olevan muuta kuin he odottivat tai opiskelemaan on päädytty siksi, että ylioppilastodistuksen arvosanarivi sattui osumaan juuri kyseiseen opiskelupaikkaan. Heikolla motivaatiolla opiskelu ei etene, mikä raastaa sekä opiskelijaa että oppilaitoksen henkilökuntaa.

Valintakoe-kurssilla saamme työyhteisöjen kehittäjäopiskelijoiksi motivoituneita, alan omakseen tunnistaneita opiskelijoita. Heillä on myös ensimmäinen 5 opintopisteen kokonaisuus tehtynä jo ennen opintojen aloitusta. Lisäksi valmiudet anoa mahdollisen aiemmin hankitun osaamisen hyväksilukua ovat valintakoe-kurs-

sin käyneillä hyvät: he ovat jo kurssin aikana suhteuttaneet omaa osaamistaan työyhteisön kehittäjän osaamiseen. Näin valintakoe-kurssi myös tukee tavoitetta huomioida muulla tapaa kuin opinnoissa hankittu osaaminen osaksi tutkintoa.

Osaaminen kehittyy kaikilla

Saamamme palautteen ja omien kolmen hakukierroksen kokemuksiemme ja huomioidemme pohjalta rakentunut keskeisin viesti on, että valintakoe-kurssi on erittäin toimiva tapa toteuttaa opiskelijavalinta. Se on kuitenkin suunniteltava monessa mielessä tarkasti ja eri tahojen näkökulmat huomioiden. Riippumatta siitä, tuleeko valituksi, tavoitteena on, että jokainen opiskelija saavuttaa mahdollisimman hyvin asetetut oppimistavoitteet ja kokee tehtävät innostaviksi ja omaa oppimistaan tukeviksi. Käytännönläheisyys tukee työelämäyhteyttä ja ohjeistusten selkeys positiivista oppimiskokemusta.

Kirjoittajat:

Sikke Leinikki, lehtori, työyhteisön kehittäminen, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Juha Niiranen, lehtori, työyhteisön kehittäminen, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Nina Simola-Alha, lehtori, työyhteisön kehittäjä, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Väylä korkea- koulututkintoon

Karoliina Miettinen

Hanna Putkonen

Humak tarjosi tulkkauksen väyläopin-
toja ensimmäistä kertaa syksyllä 2022
Kommunikaation ja viittomakielen ohjaa-
ja -koulutuksen opiskelijoille Pohjois-Savon
opistossa ja Rovala-Opistossa. Koulutukseen
pääsi mukaan kahdeksan opiskelijaa. Heidän
päämääränään on suorittaa toisen asteen
tutkinnon jälkeen alan korkeakoulututkinto eli
valmistua ja suorittaa Tulkki (AMK) -tutkinto
nopeutetusti hyödyntäen myös opistotasolla
saamaansa osaamista.

Mitä väyläopinnot ovat?

Väyläopinnot ovat osa jatkuvan oppimisen koulutuspalve-
lujä. Korkeakoulut tarjoavat niitä toisen asteen ammatillisen
tutkinnon opiskelijoille. Väyläopinnot ovat 30 opintopis-
teen laajuiset. Opiskelija tekee väyläopinnot samaan aikaan
omien opisto-opintojensa aikana. Suoritettuaan sekä opis-
totason tutkinnon että määritellyt korkeakoulun väyläopin-
not opiskelijalla on mahdollisuus siirtyä opiskelemaan alan
korkeakoulututkintoa. Koska osa opinnoista on suoritettu jo
opistoaikana, opiskelija pystyy lyhentämään tutkintoaikaan-
sa korkeakoulussa. Ja erityisen merkittävä on myös kahden
tutkinnon tuoma syvälinen, laaja ammattiosaaminen, joka
luo parempia työllistymismahdollisuuksia.

Miettinen (2021) kuvasi tekstissään Väylää pitkkin tulviksi, mi-
ten KOVI-väylän (Kommunikaation ja viittomakielen ohjaaja
-koulutuksen väylän) suunnittelu lähti liikkeelle ja millaisten
periaatteiden ympärille sitä rakennettiin. Ensimmäisen läpi-
menon jälkeen voidaan sanoa, että opinnot ovat toteutuneet
suunnitelmien mukaan.

Väyläopinnot vaativat määrätietoisuutta

Korkeakouluopinnot edellyttävät toisen asteen opiskelijalta tiettyjen kriteerien saavuttamista. Opiskelijan on osoitettava motivoituneisuutta. Hänen on lähtökohtaisesti tiedettävä, että hän haluaa tarttua opintojen tuomaan haasteeseen ja pyrkiä suorittamaan opinnot annetussa ajassa. Hänellä on myös oltava valmiudet muun muassa tiedon hankintaan ja työstämiseen. Nämä taidot testataan ensimmäisenä syksynä Opiskelu- ja digitaaliset -opintojaksolla. Opintojakson hyväksytysti suorittaneet pääsevät jatkamaan opintojaan tammikuussa Työelämän tekstitaidot -opintojaksolle.

Millaisista opinnoista väylä muodostuu?

Tulkki (AMK) -tutkinnon ja opistotason tutkinnon selvä yhtymäkohta on suomalaisen viittomakielen opiskelu, oppiminen ja osaaminen. Tulkkauksen väyläopinnoissa hyödynnetään siis opistossa opittua kielitaitoa, jota syvennetään teoreettisin näkökulmin kieleen neljän opintojakson aikana.

Tulkki (AMK) -tutkinto sisältää kaksi vaihtoehtoista koulutusta, joista toinen on viittomakielen tulkkauksen ja toinen tulkkauksen ja kommunikatio-ohjauksen. Kun väyläopiskelija on päässyt tutustumaan molempiin suuntautumisvaihtoehtoihin ja punninnut omia mielenkiinnon kohteitaan, hän tekee valinnan viimeisestä väyläopintojen opintojaksosta. Suunnatessaan opiskelemaan viittomakielen tulkkiksi hän suorittaa Kuurojen yhteisöt -opintojakson. Jos häntä sen sijaan kiinnostaa enemmän tulkkauksen ja kommunikatio-ohjaus, hän valitsee Kuvakommunikointi ja kommunikoinnin apuvälineet -opintojakson.

Kirjoittajat:

Karoliina Miettinen, FM, tulkki (AMK), AmO. Humanistinen ammattikorkeakoulu

Hanna Putkonen, KM, EO, OPO, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Millaisia kokemuksia opiskelijoilla on?

Väyläopintojen aikana opiskelijaa valmennetaan opintojaksoissa ja hänen opintojensa etenemistä seurataan ja tuetaan. Väyläopintojen paketti voi olla raskas lasti suoritettavaksi perusopintojen lisäksi. Niinpä sen suorittamiseen on lähtökohtaisesti varattu aikaa kaksi vuotta. Opiskelija voi hyödyntää myös kesää ja tehdä opintojaan silloin. Jos kahden vuoden aika ei riitä, opiskelija voi jatkaa opintojensa suorittamista avoimen ammattikorkeakoulun opintoina vuoden ajan sen jälkeen, kun hän on valmistunut toiselta asteelta.

Ensimmäinen ryhmä on pian aloittamassa viimeistä väyläopintojen kevättään. Opintojen eteneminen on vaatinut opiskelijoilta paljon. Korkeakoulutasoiset opinnot ovat olleet lisäopistossa suoritettavaan oppimäärään. Vaikka tehtävät ja osaaminen ovatkin tukeneet toisiaan, opiskelijat ovat tuoneet esille työmäärän paljouden ja ajan vähyyden. Motivaatio on kuitenkin riittänyt, ja se on kantanut ja vienyt kohti tavoitetta.

Toivon mukaan kevään 2023 erillisvalinnassa on mukana useita Tulkki (AMK) -tutkintoon haakeutuvia, väyläopinnot tehneitä kommunikaation ja viittomakielen ohjaajia. Heillä on hyvä ja vahva alan tuntemus sekä motivaatiota opiskella koko Tulkki (AMK) -tutkinto.

Kokemukset ensimmäisen ryhmän opintojen etenemisestä ovat vieneet Humakin tarjoamaan väyläopintoja uudelleen samoihin opilaitoksiin. Samaa kaavaa toteuttaen väylää tullaan kehittämään ja tarjoamaan muihinkin toisen asteen tutkintoihin. On vain löydettävä tutkintojen yhteneväisyydet ja hyödynnettävyydet.

Lähteet

Miettinen, Karoliina 2021. Väylää pitkin tulkkiksi. Teoksessa Mikko Äärynen (toim.) Välyksiä Humakista V. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 132, 202–203. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/512972/valayksia-humakista-V-2021.pdf;jsessionid=547CA151B52D9CDF03B4DAA2DB8893A6?sequence=1>

Asiantuntijan identiteetti voi olla moniruutuinen ikkuna

– mikrohistoriallinen näkökulma osaamisen kehittämiseen ja työelämän muutoksiin

Liisa Hämäläinen

Vastavalmistuneena nuorena filosofian maisterina kipuilin jonkin verran asiantuntijan identiteettiäni kanssa. Kesti useita vuosia ennen kuin koin asiantuntijan rooliin hyppäämisen itselleni luontevaksi. Tähän tarvittiin myös useita oivalluksia! Tämä kirjoitus käsittelee mikrohistoriallisesta näkökulmasta – omien ongelmakohtien ja toisaalta myös oivallusten kautta – asiantuntijuutta joustavana identiteettinä, joka muodostuu muuttuvassa työelämässä vuorovaikutuksen sekä moninaisten roolien ja päivittyvien osaamisten kautta.

Mikä asiantuntijuus, mikä identiteetti?

Minun mielessäni asiantuntijuus tuntui jostakin syystä kauan sulkevan ovia, ei avaavan niitä. Pelkäsin, että en enää kykenisi ottamaan vastaan mitään uutta vaan jumittuisin toistamaan samoja mantroja uudelleen ja uudelleen. Identiteettini palaset ovat aina muodostuneet enemmän uuden oppimisesta ja sen tuomasta ilosta kuin jonkin asian perusteellisesta taitamisesta ja osaamisesta.

Kulttuurialan työskentelylle tyypillisestä hybridisyydestä syntyy monenlaisia verkostoja työuran aikana.

Kuva: Hämäläinen Liisa

Ammatillinen polku voi joskus kulkea mutkitellen. Kuva: Hämäläinen Liisa.

Olen ajatellut, että jos jonkin asian jo osaa perusteellisesti, ehkä voisikin olla hyvä aika siirtyä seuraavan pariin. Osittain tämän takia olen suorittanut monta lisäkoulutusta ja tutkintoakin filosofian maisterin tutkintoni lisäksi: olen halunnut ympäröidä itseni aiempaa koulutustani täydentävillä uusilla koulutuksilla. Draamakasvatus – mikä mielenkiintoinen lisä kirjallisuuskouluttajan ja sanataidealan freelancerin työkalupakkiin! Kulttuurituottajan AMK-opinnot, kyllä, lisää projektinhallinnan oppeja ja tuotannollista osaamista ei totisesti olisi pahitteeksi kunnan kulttuuripalveluiden kontekstissa työskenneltäessä! Verkkopedagogiikkaa vuonna 2016, taittotaitoja seuraavana syksynä! Ja viimeisimmäksi ylempi AMK-tutkinto kulttuurihyvinvoinnista – mahtava tilaisuus päästä kehittämään uutta alaa!

Kuulostaa ehkä sukupolveleni tyypilliseltä epätyypillisten työsuhteiden ja niiden oheen yhdistetyn opiskelun siivittämältä projektientäytteiseltä ”tohkeisuudelta”, ja sitä se on varmaan osittain ollutkin. Meillä milleniaaleilla on arveltu olevan uransa aikana keskimäärin 16 työpaikkaa – ja sitä seuraavalla sukupolvella vieläkin enemmän! Jatkuva osaamisen kehittäminen ja oppimaan oppiminen on näin ollen tämän päivän maailmassa käytännössä välttämätöntä. Lisäksi se voi lisätä työn imua, jota ei välttämättä itsestään selvästi saa esimerkiksi työn pysyvyydestä samalla tapaa kuin aiemmin.

Kohti avointa asiantuntijuutta – vuorovaikutuksella, mitenäs muuten?

Asiantuntijuuden paradoksi on, että mitä enemmän asioista tietää, sitä pistävämmiin voi myös tuntea, mitä kaikkea ei vielä tiedä. Yksi itselleni oleellinen havainto asiantuntijuudesta koskee vuorovaikutuksen tärkeyttä: asiantuntijuus voi olla enemmän kuin yksilön aina pakostikin rajallinen asiantuntemus – se voi olla kutsu osallistua jaettuun keskusteluun ja vuorovaikutukseen. Asiantuntijuus voi olla myös sitä, että jättää omassa ajattelussaan aina yhden ikkunaruudun auki uusille vaikutteille ja ideoille.

Asiantuntijan työympäristöt ovat mitä moninaisimpia. Asiantuntemus muodostuu pitkälti niiden polkujen kautta, joiden edestä löydät itsesi opinnoissa ja työelämässä. Nyt kun olen työelämässä saanut kurkistaa Humanistiseen ammattikorkeakouluun opiskelijan ja alumnin näkökulman lisäksi opettajan vinkkelistä, voin todeta, että asiantuntijuutta on sekin, että on saanut katsoa samaan suuntaan monesta ikkunaruudusta yhtä aikaa!

Kirjoittaja:

Liisa Hämäläinen, päätoiminen tuntiopettaja, kulttuurituotannon alumni, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Hankkeessa syntyvät tieto on parhaassa tapauksessa pitkäikäistä. Pixabay.

Hankkeiden opintie on pitkä ja haarautuu moneen suuntaan

Tanja Gavrilov

Humakin hallinnoimassa [Ydinasia-asia hankkeessa \(2021-2022\)](#) oli tavoitteena kehittää sosiaali- ja terveysalan henkilöstön kielellisen saavutettavuuden osaamista. Hankkeen tavoitteita pyrittiin toteuttamaan monilla toimenpiteillä, joista tärkeimpiä olivat erilaiset koulutukset. Koulutuksen aiheet vaihtelivat selkokielestä kuvakommunikaation hyödyntämiseen vuorovaikutustilanteissa. Samalla kun pääkohderyhmän osaaminen kehittyi, kehittyi myös hanketyöntekijöiden osaaminen. Hankkeet lisäävät osaamista moneen suuntaan, niin hankkeiden aikana kuin niiden jälkeen.

Osaamistason nousua voi mitata

Käytimme Ydinasia-hankkeessa erilaisia mittareita, joiden avulla selvitimme osaamisen kehittymistä hankeaikana. Osa mittareista oli hankkeessa laadittuja ja osa tuli hankkeen rahoittajalta.

Kohderyhmät arvioivat kielellisen saavutettavuuden osaamistaan hankkeen alussa ja lopus-

sa kyselyjen avulla. Kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että hankekoulutukset lisäsivät tietoa kielellisestä saavutettavuudesta. Osallistujat kommentoivat saaneen koulutuksissa konkreettisia työkaluja ja uutta tietoa oman työn tueksi.

Myös rahoittajan lopetuslomakkeista saatiin arvokasta tietoa kohderyhmien osaamisen kehittymisestä. Vastausten mukaan ammatillinen osaaminen parantui hankkeen

aikana. Osaamisen nähtiin vastaavan koulutusten jälkeen paremmin työelämän tarpeita. Ammatillinen itseluottamuskin lisääntyi jonkin verran koulutusten myötä.

Vastausten ja palautteiden perusteella voidaan todeta, että hanketoimet nostivat kielellisen saavutettavuuden osaamisen tasoa kohderyhmien keskuudessa. Koulutusten ja muiden toimenpiteiden jälkeen ammattilaiset tietävät paremmin, kuinka he voivat toiminnallaan edistää kielellisen saavutettavuuden toteutumista työssään sosiaali- ja terveysalalla.

Myös hanketiimin osaaminen kehittyi

Kohderyhmien osaamisen kehittymisen lisäksi hanketyössä kehittyi myös hanketiimin osaaminen monin tavoin. Hanketiimin jäsenet oppivat paljon uutta hanketoiminnasta. Hanketyö lisäsi hankehallinnoinnin, kuten suunnittelun, budjetoinnin, dokumentoinnin ja talouden seuraamisen taitoja. Osaaminen lisääntyi myös palvelujen kilpailuttamisessa sekä tuottamisen prosesseissa. Ostopalvelujen kilpailutusten ja hintavertailujen kautta kielelliseen saavutettavuuteen liittyvät palvelut ja palveluntuottajat tulivat tutuiksi hanketiimille.

Hanketiimin sisältöosaaminen karttui myös hankkeessa. Hanketyöntekijät oppivat lisää kielellisen saavutettavuuden osa-alueista ja näin osaaminen hankkeen ydinasioissa syveni entisestään.

Hanke lisäsi Pohjois-Savon alueen ja vuoden 2023 alussa aloittaneen hyvinvointialueen tuntemusta. Hanke lisäsi myös tietoa siitä, millä tavalla kielellisen saavutettavuuden teemat keskusteluttavat ammattilaisten parissa sosiaali- ja terveysalalla.

Hanketyöosaaminen karttui myös päivittäisen toiminnan tasolla. Etätyöskentelyn moninaiset käytänteet tulivat yhä tutummiksi ja moniammatillisen tiimin osaamisen hyödyntäminen tehostui.

Hanketieto leviää julkaisujen ja perusopetuksen kautta

Hankkeen päättymisen jälkeen hanketieto on kaikkien saatavilla. Suuri yleisö voi kehittää kielellisen saavutettavuuden osaamista Ydinasia-hankkeessa tuotettujen materiaalien ja julkaisujen avulla. Näitä ovat muun muassa video- ja podcast-sarja sekä Kielellisen saavutettavuuden osaamisen [kehittämistyökalu](#) sosiaali- ja terveysalalle.

Kaikki materiaali löytyy hankkeen [verkkosivulta](#). Materiaalit tukevat monin tavoin uuden oppimista. Materiaalit johdattavat lisätiedon äärelle ja tekevät tutuiksi kielellisen saavutettavuuden osa-alueet. Tietoa jaetaan materiaalien lisäksi edelleen myös erilaisissa seminaaripuheenvuoroissa, vierailuluennoilla ja sosiaalisessa mediassa.

Ydinasia-hankkeen jälkeen hankkeesta ammentua tietoa on jaettu ja jaetaan myös hankkeessa mukana olleiden korkeakoulujen sisällä. Humakissa tieto jalkautuu suoraan tulkkiopiskelijoiden ja Savonia-ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden perusopetukseen. Tulevat ammattilaiset oppivat jo opiskeluaikanaan kielellisen saavutettavuuden periaatteista ja sen merkityksestä. Nämä opit valmentavat heitä kohtaamaan työelämässä erilaisista kielitaustoista tulevia ihmisiä.

Kirjoittaja:

Tanja Gavrilov, lehtori ja tulkki,
FM, Humanistinen ammattikorkeakoulu

OsaajaKS

Humak osana OsaajaKS – jatkuvan oppimisen palvelu- ketjua Keski-Suomessa

Minna Rajalin

Virpi Ruuska

Humak oli mukana 8/2020 - 7/2023 toteutetussa OsaajaKS – jatkuvan oppimisen palveluketju -hankkeessa. Hankkeen tavoitteena oli edistää Jyväskylän seudun kuntakokeilun kuntien (Jyväskylä, Laukaa, Muurame ja Äänekoski) työnhakijoiden työllistymistä lisäkoulutuksen avulla ja tarjota alueen työnantajille osaavaa työvoimaa (OsaajaKS 2023).

Projektia koordinoi Jyväskylän yliopisto. Mukana olivat myös Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia, Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto POKE, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Jyväskylän kesäyliopisto, Alkio-opisto, Jyväskylän kansalaisopisto sekä Jyvälän kansalaisopisto. (OsaajaKS 2023.)

Tässä artikkelissa kuvataan hankkeen toimenpiteitä erityisesti lyhytkoulutusten toteuttamisen näkökulmasta.

Työelämästä nousevat osaamistarpeet

OsaajaKS-hankkeessa tarkasteltiin erityisesti työnantajien osaamistarpeita sosiaali- ja terve-

ysalalla, kone- ja tuotantotekniikan alalla sekä ICT-alalla. Millaista osaamista Keski-Suomessa tarvitaan –raportissa (Lassila ym. 2021) nousi esiin edellä mainittujen aloihin liittyvän osaamisen lisäksi myös tarve vahvistaa yleisiä työelämätaitoja, kuten ryhmä- ja tiimityöskentely- ja vuorovaikutustaitoja, osaamisen johtamis- ja valmentamistaitoja, joustavuutta ja itseohjautuvuutta, ongelmanratkaisutaitoja ja oppimiskykyä, asiakaspalvelutaitoja, työssä jaksamista, stressin- ja paineensietokykyä sekä digitaalisten välineiden käyttöä. (OsaajaKS 2023; Lassila ym. 2021, 26.)

Koulutustoimijat pyrkivät palvelumuotoilemaan yhteisiä koulutuksia sekä tarjoamaan omia koulutuksiaan. Humak nosti OsaajaKS -palveluketjun tarjontaan opintojaksot, jotka soveltuvat joko yleisten työelämävalmiuksien edistämiseen tai hankkeen kohdealoihin liittyvän osaamisen kartuttamiseksi. Nämä opintojaksot merkattiin Humakin avoimen AMK:n verkkokaupassa OsaajaKS-tunnisteella.

OsaajaKS

Humakin OsaajaKS-hankkeen opintotarjonta lukuvuodelle 2023-2024.

Avoimen AMK:n verkkokauppaan merkittiin hankkeen kohderyhmille erityisesti sopivat opintojaksot OsaajaKS-merkinnällä. Kuva: ruutukaappaus Humakin avoimen AMK:n verkkokaupasta.

Lyhytkoulutusta kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille

Hankkeen aikana nousi esille tarve järjestää kohdennettua toimintaa kuntouttavassa työtoiminnassa mukana oleville henkilöille Korpilahdella. Idean toi esille työllisyyden kuntakokeilun omavalmentajana toiminut Tuula Pullinen. Tuula myös osallistui kurssin käytännön toteutuksen ja sisällön ideointiin sekä osallistujien rekrytointiin.

Lyhytkurssille annettiin nimeksi Askeleita urapolulla ja sen keskeiseksi tavoitteeksi valittiin osallistujien vahvuuksien tunnistaminen ja sanoittaminen, minäpystyvyyden vahvistaminen sekä ajankohtaisista työhakupalveluista tiedottaminen. Askeleita urapolulla järjestettiin Korpilahdella kaksi kertaa, viitenä päivänä syksyllä 2022 ja kuutena päivänä alkukesästä 2023. Yhden päivän työskentely kesti 3 - 4 tuntia. Ensimmäisen kurssin suoritti neljä henkilöä ja jälkimmäisen seitsemän henkilöä. (Ks. Rajalin 2022 ja Rajalin 2023.)

Kursseilla omien vahvuuksien sanoittamiseen ja minäpystyvyyden tukemiseen paneuduttiin erilaisten harjoitteiden avulla. Inspiroivia esimerkkejä tarjosi Humakin toteuttaman Omakehu-hankkeen (ks. Omakehu-hanke 2023) materiaalit. Omakehua ja Askeleita urapolulla -koulutuksia yhdistää ajatus siitä, että omien vahvuuksien sanoittaminen ja näkyväksi tekeminen vahvistavat itsetuntoa ja osallisuuden tunnetta.

Syksyn 2022 Askeleita urapolulla -kurssin "loputyönä" osallistujat tekivät vapaamuotoisen omakehuvideon valitsemastaan näkökulmasta. Seuraavalla kurssilla tarkasteltiin elämän narratiiveja, eli tarinoita, joita kerromme itsestämme itsellemme ja muille. Narratiivityöskentelyn tarkoituksena oli tunnistaa itseä kielteisesti ja myönteisesti vaikuttavia ajatusmalleja sekä pohtia, voisiko kielteisiä ajatusmalleja tietoisesti muokata myönteisempään suuntaan.

Osallistujien palaute oli kautta linjan myönteistä. Osa teemoista oli heille tuttuja entuudestaan kuntouttavan työtoiminnan kautta, mutta käytetyt menetelmät olivat uusia ja haastoivat ajattelemaan uudella tavalla. Kurssien pientä ryhmäkokoä kiitettiin, sen koettiin edistäneen keskustelua ja vuorovaikutusta.

Lyhytkoulutusten vaikutukset

OsaajaKS-hankkeen yhteydessä toteutettiin selvitys lyhytkoulutusten vaikutuksista ja haasteista (Haggren 2023). Selvityksessä käy ilmi, että lyhytkoulutus-käsite kaipaa selkeyttämistä. Työnhakijan tulee voida olla varma, mitä opintoja voi suorittaa menettämättä työttömyysetuuttaan. Työttömille suunnatut kurssit tulee suunnitella niin, että kurssien opintopistemäärä ja ajallinen pituus ottavat huomioon työttömyysetuuden myöntämisen kriteerit. (Mt., 34.)

Askeleita urapolulla -kurssi toteutettiin Korpilahdella. Kuva: Viivi Salminen

Askeleita urapolulla -kurssien vahvuus oli, että ne räätälöitiin kestoltaan ja ajankohdaltaan kuntouttavan työtoiminnan pelisääntöjen mukaan ja näin osallistujille ei muodostunut taloudellista riskiä.

Työnhakijat suhtautuvat lyhytkoulutukseen myönteisesti, sillä vastaajista (n=97) yli 60 % uskoo lyhytkoulutusten auttavan työnhaussa vähintään hieman ja heistäkin lähes 20 prosenttia uskoo lyhytkoulutusten auttavan merkittävästi työnhaussa (Haggren 2023, 23).

Omakehu-hanke 2023. Hanke-esittely. Viitattu 13.12.2023. <https://omakehu.humak.fi/omakehu-hankeen-omakehu-hankkeessa/>

Rajalin, Minna 2022. Askeleita urapolulla – omakehu ei haise! Viitattu 13.12.2023. <https://osaajaks.fi/fi/ajankoh-taista/askeleita-urapolulla-2013-omakehu-ei-haise>

Rajalin, Minna 2023. Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille suunnattu Askeleita Urapolulla -lyhytkurssi sai jatkoa. Viitattu 13.12.2023. <https://osaajaks.fi/fi/ajankoh-taista/kuntouttavan-tyotoiminnan-asiakkaille-suunnattu-askeleita-urapolulla-lyhytkurssi-sai-jatkoa>

Lähteet:

Haggren, Joonas 2023. Lyhytkoulutusten vaikutukset ja haasteet. Tarkastelussa Keski-Suomen työttömät työnhakijat. Jyväskylän yliopiston avoimen yliopiston verkkojulkaisuja 13. Viitattu 13.12.2023. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-9550-8>

Lassila, Kaisa & Seppänen, Mari & Jokinen, Jukka & Jylänki, Heikki & Paunonen, Sari & Aaltonen, Sami & Salmelin, Maija & Piispanen, Olavi & Pinola, Pirkko & Makkula, Mervi 2021. Millaista osaamista Keski-Suomessa tarvitaan? Raportti OsaajaKS-palveluketjua varten tehdystä osaamistarvekartoituksesta sosiaali- ja terveysalalla, kone- ja tuotantotekniikan alalla sekä ICT-alalla. Viitattu 13.12.2023. Ladattavissa pdf-muodossa sivulla <https://osaajaks.fi/fi/materiaalipankki>

OsaajaKS 2023. Tietoa hankkeesta. Viitattu 13.12.2023. <https://osaajaks.fi/fi/tietoa-hankkeesta>

Kirjoittajat:

Rajalin Minna, lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Ruuska Virpi, koulutussuunnittelija,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

LAUMIA PODI

**Tutustu Humakin
Laumapodi
-podcastsarjaan**

Kuuntele nyt

Ilo ja kiitollisuus olivat pinnassa LEARN-opintojakson valmistujaisissa joulukuussa.

LEARN-opintokokonaisuus: enemmän kuin jono kursseja

Milla Lähdeniemi

Hoda Saastamoinen

Humanistisessa ammattikorkeakoulussa kehitetty uusi kaksikielinen, toiminnallinen ja kokemuksellinen sivuainetta vastaava LEARN-opintokokonaisuus sai erinomaista palautetta ukrainalaisilta kasvatus- ja sosiaalialan opiskelijoilta. Opintokokonaisuus kohdentui vahvistamaan osallistujien tietoja ja taitoja kokemuksellisten ja toiminnallisten menetelmien käytöstä. Kulunut vuosi olikin täynnä oppimisen iloa, merkityksellisiä hetkiä ja sydämeen painuvia kohtaamisia.

LEARN-opintokokonaisuus (25 op) kehitettiin ja toteutettiin osana Yhteisöllisellä pedagogiikalla kohti kestävästä maailmasta -hanketta (1.9.2022–29.2.2024, OKM:n erityisavustus). Opintokokonaisuudella pyrittiin auttamaan sootaa paenneita ukrainalaisia koulutuksen keinoin. Opintojakso herätti suurta mielenkiintoa, ja kävimme läpi yhteensä 46 hakemusta. Lopulta 21 ukrainalaista kasvatus- ja sosiaalialan osaajaa aloitti opintojakson, ja heistä 17 sai vuoden aikana todistuksen Humakissa suorittamistaan opinnoista. Opintopistemäärät vaihtelivat 3:n ja 30:n välillä. Tämä kertoo ennen kaikkea opiskelijoiden vaihtelevista elämäntilanteista: osa palasi takaisin kotimaa-

hansa, osa löysi toisen opiskelupaikan – ja mikä hienointa, osa jopa työllistyi!

Opintokokonaisuus vastasi kasvatus- ja sosiaalialan osaajien tarpeeseen koulututtautua, oppia suomea ja saada tuetusti kokemusta suomalaisesta työelämästä. Kiitosta on saanut jo opintokokonaisuuden suunnitteluvaiheessa tärkeäksi koettu S2-tuettu työharjoittelujakso, jonka tavoitteena oli vahvistaa opiskelijoiden ammatillisen kielen osaamista ja joka toimi monelle opiskelijalle oven avaajana suomalaisen työelämään. Opiskelijoilta kerätyn palautteen mukaan työharjoittelujakso ja siihen liittyvä työ- ja uraohjaus laajensivat heidän kä-

sitystään suomalaisesta työelämästä ja koulutusjärjestelmästä. Ymmärrys kasvoi myös siitä, miten voi yhdistää aikaisemman, Ukrainassa hankitun ammattitaidon Humakista saatuihin oppeihin, sekä miten – sekä kielihaasteista että verkostojen vähyydestä huolimatta – työllistyä täysin uudessa maassa itselleen mielekkäseen työpaikkaan.

Kaksikielisyys kehittää kielitaitoa

Hanke mahdollisti meille resurssit kokeilla, mitä syntyy, kun kielen ja aineen lehtorit (tässä tapauksessa suomen kielen ja seikkailukasvatuksen) saavat resursseja ja vapaat kädet kehittää ja tuottaa opetusta yhdessä. Tästä yhteisopettajuuden muodosta syntyi hyvin nopeasti ja luonnollisesti yhdessäopettamisen rytmi ja malli, jota kutsumme kaksikieliseksi opettamiseksi. Kaksikielinen opetus on ollut lehtoreille itselleen hyvin antoisaa, sillä he ovat voineet soveltaa osaamistaan uudella, merkityksellisellä tavalla.

Opintokokonaisuus suunniteltiin kaksikieliseksi (suomi–englanti), mutta opiskelijat ovat olleet koulutuksen aikana kielikylyssä, jossa he ovat käyttäneet jopa kolmea kieltä yhtä aikaa ja vahvistaneet sekä suomen että englannin kieltään. Molemmat kielet ovat heille tärkeitä apuvälineitä Suomessa. Tämän kokeilun myötä olemme pilotoineet kaksikielisen ohjelman toimivuutta ja saaneet siitä rohkaisevia tuloksia. Opiskelijoilta kerätyn palautteen ja itsearviointien mukaan opiskelijoiden kielitaidot paranivat niin suomen ja englannin kielen kuin ammattisanastonkin osalta. Kaksikielistä opetusta voidaan myös soveltaa joustavasti erilaisiin tutkintoihin alasta riippumatta.

Onnistumisesta katseteenpäin!

Seikkailukasvatuksen, suomen kielen ja työharjoittelun lisäksi opiskelijat syventyivät vastuullisuuden ja kestävän kehityksen teemoihin. Sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä maailma -kurssi ei ollut pelkästään oppimisen väline vaan myös mahdollisuus tulevaisuuden ra-

kentamiseen erityisesti niille opiskelijoille, jotka suunnittelevat palaavansa kotimaahansa ja kantavat sydämessään halua osallistua sodan runteleman kotimaansa jälleenrakentamiseen.

Hankkeen oppien ja keräämämme opiskelija-palautteen pohjalta voimme todeta onnistuneemme. On helppo vilpittömästi todeta, että LEARN-opintojakso oli paljon enemmän kuin pelkästään jono yksittäisiä kurseja. Vuoden aikana oltiin tukena ja solmittiin ystävyysyksiä. Puhelimet ovat nyt täynnä kuvia hetkistä, jotka vievät muistoissa takaisin oppimisen ilon äärelle. Valmistujaisjuhlassa kiitoksista ei meinannut tulla loppua. On myös helppo yhtyä kiitoksen sanoihin: olemme kiitollisia ja ylpeitä siitä, että saimme olla mukana!

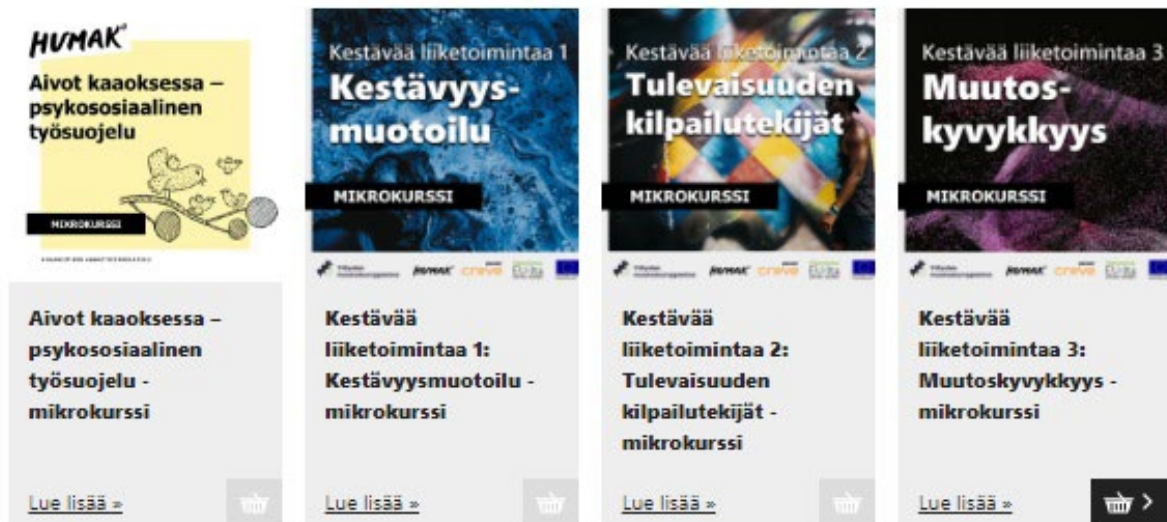
Suomessa kiihtyvällä vauhdilla kasvava osajapula haastaa meitä integroimaan kansainvälisiä tutkinto-opiskelijoita yhä tehokkaammin ja laadukkaammin, jotta mahdollisimman moni heistä saisi valmistuttuaan edellytykset ja kiinnostuksen jäädä ja työllistyä Suomeen. Toivomme jatkossa saavamme mahdollisuuksia kehittää kaksikielistä opetusta edelleen – seuraavana askeleena kaksikielisen opetuksen pilotointi jossakin tutkinnossamme. Se olisi luonnollinen askel kohti Humakin kv-strategista kaksikielisten tutkintojen muodostamista.

Kirjoittajat:

Milla Lähdeniemi, projektipäällikkö,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Hoda Saastamoinen, koulutus- ja työperäisen maahanmuuton asiantuntija,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Mikrokurssit

Kokemuksia mikrokurssien tuottamisesta

Sanna Lukkarinen

Humak oli mukana Euroopan sosiaalirahaston rahoittamassa Yritysten vihreä siirtymä, muutokkyvykkyys ja digitalisaatio -hankkeen Etelä-Suomen toteutuksessa 1.12.2022– 30.11.2023. Yhtenä hankkeen toimenpiteenä oli tuottaa mikrokurseja yrittäjille ja yritysten henkilökunnalle. Hankehakemukseen on kirjattu, että Humakin mikrokurssit liittyvät innovaatio-osaamiseen, vastuulliseen liiketoimintaan ja työyhteisöjen kehittämiseen. Ne linkittyvät Humakin jo olemassa oleviin tuotteisiin ja muodostavat näin osan jatkuvan oppimisen tarjonnasta jatkossa. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2022.)

Inspiroivia ideoita

Alkuideointia mikrokurssien aiheista tehtiin neljän henkilön hankeporukalla. Sen jälkeen yksittäisten mikrokurssien suunnittelua jatkettiin yhdessä niiden Humakin asiantuntijoiden kanssa, joiden osaamiseen sisällöt kuuluivat. Lisäksi hankkeeseen osallistuvien ammattikorkeakoulujen yhteispalavereissa jaettiin kokemuksia ja muodostettiin yhteistä näkemystä mikrokurssien määrittelystä ja merkityksestä

jatkuvan oppimisen osana yleisesti. Humakissa tavoitteeksi asetetuista kuudesta mikrokurssin aiheista syntyi lopulta 12 erillistä inspiraation ja oppimisen lähdettä:

- Aivot kaaoksessa – psykososiaalinen työsuojelu
- Kestävää liiketoimintaa 1: Kestävyysmuotoilu
- Kestävää liiketoimintaa 2: Tulevaisuuden kilpailutekijät
- Kestävää liiketoimintaa 3: Muutoskyvykkyys
- Luovat menetelmät innovaatioissa
- Miten toimintakulttuuri uudistuu?
- Organisaation toimintakulttuurin uudistaminen
- Saavutettavuus on palvelua – kohta myös pakollista yrityksille
- Tapahtumaturvallisuus
- Tulevaisuutta tehdään tänään
- Työoikeus- ja sopimusjärjestelmän merkitys työsuhteessa
- Vinkit saavutettavaan digitaaliseen sisältöön.

Riittävän laajaa mutta riittävän kevyttä?

Mikrokurssien materiaalit koostuvat pääasiassa videoista, teksti-, kuva- ja äänitemateriaaleista sekä pohtimistehtävistä. Koska mikrokurssien toteutusten tulee olla helposti saatavia ja jouhevasti toimivia, niille ei haluttu luoda opiskelijaa odotuttavaa käyttäjähallintaa vaan kirjautumisesta tehtiin nopeaa ja vaivatonta. Humakin verkkokauppaan kurssitietojen yhteyteen vietiin ilmoittautumislinkki, joka ohjaa kirjautujan ilmoittautumisen jälkeen kurssin pariin saman tien. Kurssit toimivat tietokoneella ja mobiililaitteilla. Mikrokursseilla hyödynnetään useita sovelluksia ja järjestelmiä: neljä mikrokurssia on rakennettu Campwire-alustalle ja viisi ThingLinkiin, loput kolme taas on toteutettu videoina ja podcasteina.

Erialaisten sovellusten kokeilu ja käyttö oppimisalustoina on auttanut näkemään uusia mahdollisuuksia, joita voitaisiin hyödyntää oppimisen työkaluina laajemminkin perinteisen, raskaamman oppimisympäristön sijaan tai rinnalla. Haasteena on huomioida samaan aikaan toisaalta oppimisen vaivattomuus ja nopeus ja toisaalta yhteisesti sovitut laatukriteerit, joiden pitäisi toteutua korkeakoulutusta tarjoavan organisaation opinnoissa kautta linjan. Sudentuopaksi saattavat muodostua myös kokonaan uusien sovellusten sinänsä tarpeelliset kokeilut, kun ohjelmistolisenssien käyttömahdollisuus loppuu samaan aikaan hankerahoituksen päättyessä. Tähän mennessä saadun palautteen mukaan mikrokursseilla käyttämämme oppimisympäristöt on todettu hyvinkin toimiviksi (keskiarvo 4,375 asteikolla 1–5).

Humak-maistiaisina mikrokurssit

Vaikka käytössämme oli hankkeen ansiosta sekä henkilöstöresurssia uusien asioiden suunnitteluun ja videokuvausten järjestämiseen että taloudellista resurssia muun muassa erinomaisten asiantuntijoiden käyttämiseen, hanke osoitti, kuinka mikrokursseja voidaan joka tapauksessa tuottaa melko pienellä vaivalla.

Jatkossa olisi hienoa, jos aina opintojaksoja rakennettaessa jokin sisällön esittelyosuus nostettaisiin kaikille avoimeksi mikrokurssiksi, jota voitaisiin hyödyntää Humakin opintojen identifiomisessa suurelle yleisölle. Palaute mikrokurssien sisällöistä on ollut tähän mennessä erinomaista, sillä lähes kaikki pitivät oppimaansa tulevaisuuden kannalta hyödyllisenä (keskiarvo 4,85 asteikolla 1–5). Siksi on tärkeää täydentää jatkuvan oppimisen tarjontaa ja luoda tuotteita, joita voimme käyttää monipuolisesti – kuten nyt ilmaisina maistiaisina avoimen AMK:n tarjoamista laajemmista sisällöistä ja tutkintojen opintojaksoista.

Lähteet:

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2022. Yritysten vihreä siirtymä, muutoksenkyvykyys ja digitalisaatio (REACT, Etelä-Suomi) -hankehakemus. Ei julkaistu.

Kirjoittaja:

Sanna Lukkarinen, lehtori,
verkkopedagogi
Humanistinen ammattikorkeakoulu

YRITYSTEN VIHREÄ SIIRTYMÄ, MUUTOSKYVYKKYYS JA DIGITALISAATIO

REACT, Etelä-Suomi

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hanke on rahoitettu REACT-EU-rahoituksella osana Euroopan unionin covid-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia.

Humentor-ohjelma: dialogia opiskelijoiden ja alumnien välille

Minna Rajalin

Paula Kostia

Humakin alumnien, opiskelijakunta HUMAKOn ja Humakin alumnityöryhmän kehittämä mentorointiohjelmaa, Humentoria, pilotoitiin vuonna 2023. Humentorin ensimmäisessä vaiheessa aktoreiksi haettiin loppuvaiheen opiskelijoita Humakin kaikilta koulutusaloilta. Mentoreina puolestaan toimivat Humakin alumnit. Tässä artikkelissa tarkastelemme Humentorin prosessia ja siitä saatuja kokemuksia.

Yhteinen suunnitteluprosessi

Humakissa mentorointia on kehitetty ja käytetty pitkään eri kohderyhmien kanssa. Alumnitoiminnassa mentorointia kehitettiin ensimmäisen kerran jo kymmenisen vuotta sitten (ks. Rajalin & Kaunismaa 2013). Sen jälkeen Humak on toteuttanut useita eri hankkeita (ks. Humanistinen ammattikoulu 2023c), joissa mentorointia on hyödynnetty osaamisen kehittämisessä.

Syksyllä 2021 Humakin alumnitoiminnassa tartuttiin uudelleen mentoroinnin kehittämiseen. Suunnittelu käynnistettiin yhteistyössä alumnien kanssa, ja loppuvuodesta 2022 olivat jo koossa Humentor-ohjelman periaatteet. Mentorointiohjelman suunnittelussa oli mukana kaikkien vahvuusalojen alumneja. Prosessin etenemisestä ja työpajojen fasilitoinneista kantoi päävastuun alumnikoordinaattori Sanna Nieminen. Humentor onkin jatkossa yksi alumnitoiminnan muodoista (ks. Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023b).

Mentoroinnin päämääränä on vuorovaikutteinen dialogi mentorin ja aktorin välillä. Tavoitteena on tarjota molemmille osapuolille mahdollisuuksia kehittyä ammatillisesti. Humentoria varren mentoroinnista hiottiin tiiviit kuvaukset sekä mentoreille että aktoreille. Keskeisiksi tavoitteik-

si nousivat molemminpuolisen oppimisen lisäksi verkostoitumisen merkitys ja pysähtyminen ammatillisen reflektion äärelle.

Humentorin pilotointi

Humentorin ensimmäisessä vaiheessa aloitettiin kahdeksan mentori-aktoriparia. Mentorit rekrytoitiin Humakin alumnien joukosta ja aktorit HUMAKOn kautta. Alumnityöryhmään kuuluvat koulutusten yhteyshenkilöt yhdistivät mentorointiparit hakulomakkeiden tietojen perusteella. Hakijoita oli jokaiselta Humakin koulutusosalta – onnekaasti alumneja ja opiskelijoita saman verran.

Toiminta käynnistyi toukokuun 2023 lopulla pidetyn aloitustilaisuuden jälkeen. Tuolloin osallistujat perehdytettiin mentoroinnin tavoitteisiin (ks. Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023a), dialogisen mentoroinnin periaatteisiin sekä mentorointisopimuksen laadintaan. Lisäksi mentorit saivat mentoroinnin aloittamisen tueksi konkreettisia vinkkejä, esimerkiksi tutustumiseen ja tavoitteiden määrittelyyn sopivia kysymyksiä.

Mentoroinnin tavoitteiden tarkentaminen, parien tapaamisten aikataulutus sekä muut ta-

Alumnit Jenni Laine, Krista Maarajärvi, Heidi Kokkonen, Pekka Laukkanen ja Jaana Haaparanta osallistuivat Humentor-ohjelman suunnitteluun. Kuva tapaamisesta Helsingin kampuksella. Kuva: Paula Kostia.

paamisiin liittyvät asiat sisältyivät mentorin ja aktorin yhdessä laatimaan mentorintisopimukseen. Mentoroinnin toivottiin kestävän vähintään vuoden 2023 loppupuolelle saakka, jolloin toiminnan kestoksi tulisi noin kuusi kuukautta.

Toiminnan aikana mentoreille ja aktoreille järjestettiin omat vertaistapaamiset, joissa keskusteltiin mentoroinnin edistymisestä, sen mahdollisista haasteista sekä onnistumisista.

Kokemuksia ja jatkosuunnitelmia

Mentorintisuhteen päättyessä toimintaan osallistuneita pyydettiin vastaamaan palautekyselyyn. Joulukuun alussa mentorit kokoutuivat vielä verkkotapaamiseen jakamaan kokemuksiaan ja antamaan palautetta toiminnan jatkokehittämistä varten. Palautteen perusteella voidaan todeta, että Humentor lähti käyntiin onnistuneesti. Esimerkiksi erään toimintaan osallistuneen aktorin mukaan mentorointi toimi linkkinä Humakista kohti työelämää (Kostia & Rajalin 2023).

Kohti seuraavaa mentorointijaksoa jatketaan pienillä muutoksilla. Uusi Humentor-prosessi alkaa keväällä 2024, jolloin jatketaan vielä parimentoroinnin ajatuksella. Myöhemmin suunnitelmissa ovat myös ryhmämentoroinnin kehittäminen ja kokeileminen.

Lähteet

Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023a. Alumni, tule mukaan Humentoriin. Viitattu 8.12.2023. <https://www.humak.fi/info/mentorointi/>

Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023b. Alumnit työelämäkumppaneinamme. Viitattu 10.12.2023. <https://www.humak.fi/info/alumnit/>

Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023c. eMentorointi. Referenssit ja lisämateriaali. Viitattu 10.12.2023. <https://ementori.humak.fi/referenssit-ja-lisamateriaali/>

Kostia, Paula & Rajalin, Minna 2023. Mentorointi tuo uusia näkökulmia työhön ja valmistumisen kynnykselle. Blogikirjoitus 5.12.2023. Viitattu 10.12.2023. <https://www.humak.fi/blogit/mentorointi-tuo-uusia-nakokulmia-tyohon-ja-valmistumisen-kynnykselle/>

Rajalin, Minna & Kaunismaa, Pekka 2013. Vertaisuutta verkossa. Humanistisen ja kasvatustieteiden alueen pienten työpaikkojen ammattilaisten eMentorointi (eMessi) -esiselvitys. Humanistisen ammattikorkeakoulun julkaisusarja B, Projektiraportit ja selvitykset 29. Viitattu 10.12.2023. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-456-167-9>

Kirjoittajat:

Minna Rajalin, lehtori, yhteisöjen kehittäminen, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Paula Kostia, lehtori, kulttuurituotanto, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Tulkkausalan kehittäminen YAMK-opintojen avulla

Marjo Rantonen

Zita Kóbor-Laitinen

Jatkuvassa muutosprosessissa oleva tulkkausalalla houkuttelee tulkkia lisäkouluttautumaan sekä hakemaan työkaluja alan kehittämiseen ja epäkohtiin puuttumiseen. Humak ja Diak tarjoavat yhteistyötoteutuksena Tulkkaustoiminnan kehittäminen YAMK -tutkintoa (90 op), joka antaa opiskelijoille alan työelämän muutosprosessien edistämiseen liittyviä tietoja ja taitoja (Opintopolku 2023). Moni koulutukseen hakeutunut kokeekin tarvetta päästä tutkimaan työelämässä havainnoimiaan haasteita tarkemmin sekä lisäämään osaamistaan myös ydintyön eli tulkkauksen taustatekijöistä.

Työelämälähtöistä ja tietoa soveltavaa opiskelua

Tulkkaustoiminnan kehittämisen YAMK-opintojen opetussuunnitelma on laadittu niin, että se antaa tilaa opiskelijoiden asiantuntijuudelle ja heidän innovatiivisille, ammattialaa kehittäville kokeiluille. Opinnit koostuvat syventävistä opinnoista (40 op), opinnäytetyöopinnoista (40 op) ja vapaasti valittavista opinnoista (10 op) (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023b).

Opintokokonaisuus on suunniteltu siten, että sen pystyy suorittamaan työn ohessa monimuoto-opintoina puolessatoista vuodessa. Opinnäytetyön ideointi ja suunnittelu aloitetaan heti opiskelun alussa. Tutkimuksellisen kehittämistyön tekeminen on opintojen tärkein

ja myös vaikein tehtävä, joten opetuksen muut sisällöt on suunniteltu tukemaan ja täydentämään sitä opintojen alusta loppuun saakka.

Havainnointia ja tutkimista

Sitran julkaisema megatrendiselvitys (Dufva & Rekola 2023) antaa hyvän katsauksen ympärillämme tapahtuviin ilmiöihin, jotka heijastuvat myös tulkkausalalle. Työelämän tarpeet kokevat tulevaisuudessa laajoa muutoskaaria, joiden ymmärtämiseksi on hyvä käyttää aikaa ja tehdä selvitystyötä (Segler-Heikkilä 2023). Tulkkien lisäkouluttautuminen on siis tärkeää nyt ja tulevaisuudessa, jotta mahdollisiin ei-toivottuihin muutoksiin pystytään tarvittaessa puuttumaan.

Syksyllä 2023 aloittaneiden opiskelijoiden ryhmä koostuu viittomakielen tulkeista, puhevammaisten tulkeista sekä puhuttujen kielten asiomistulkeista ympäri Suomea, joten ryhmän asiantuntijuuden ja kokemuksen aistii yhteisissä kokoontumisissa. Jokaisella tulkilla on taustallaan erilainen työura – mukana on rooleiltaan yksinyrittäjiä, työnantajia ja työntekijöitä, jolloin työelämän havaintoja saadaan hyvinkin erilaisista näkökulmista. Opiskelijoita yhdistää vahva halu päästä pureutumaan tulkkausalan kippusteisiin ideoiden samalla jotakin uutta alan hyödynnettäväksi.

Kehittämistä ja kehittymistä

YAMK-koulutus painottaa kehittämisen näkökulmaa ja sitä, voisivatko opiskelijat luoda yksin tai yhdessä jotakin uutta ja konkreettista ammattiyhteisön käyttöön (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023a). Koulutuksessa on otettu huomioon muuttuvat työmarkkinat ja yhteiskunnan muutokset, joten opintokokonaisuuksia ja tehtäviä muokataan tarpeen mukaan aloittavan ryhmän ajankuvaan sopiviksi.

Koulutuksen syventävät ammattiopinnot tuovat teoretietoa käytännön työn tueksi ja herättelevät ammatillista keskustelua aihealueista, joita opiskelijoiden kannattaisi tutkia enemmän. Teoretietoa ei kuitenkaan ole opintojen pääpainotuksena, vaan tavoitteena on, että opiskelijat kerryttävät ja tuottavat tuoretta tietoa ja taitoa alan hyödynnettäväksi.

Opinnäytetyössä eli tutkimuksellisessa kehittämistyössä tuotetaan ja sovelletaan tulkkausala koskevaa uutta tietoa ja innovoidaan uusia käytänteitä yhdessä työyhteisön kanssa. Opinnäytetöiden tavoitteena on ratkaista työelämän havaitsemia ongelmia ammattialaa uudistaen ja uutta, luotettavaa tietoa tuoden. (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023a.) Nämä tutkimukselliset kehittämistyöt ovat siis koko koulutuksen tärkein tuotos, josta hyötyvät niin yritykset, asiakkaat kuin yksittäiset työntekijät.

Koska kansallista tulkkien YAMK-koulutusta järjestetään kolmen vuoden välein, valmistuvien ryhmien väliin jää tauko, jonka aikana alalla ennättää tapahtua paljon. Jäämme

siis mielenkiinnolla odottamaan syksyllä 2023 aloittaneiden opiskelijoiden tutkimuksellisia kehittämistöitä, jotka vastaavat tämän päivän työelämän tarpeisiin sekä näyttävät välähdyksiä tulkkausalan tulevaisuuden suuntaviivoista.

Lähteet

Dufva, Mikko & Rekola, Sanna 2023. Megatrendit 2023. Ymmärrystä yllätysten aikaan. Viitattu 7.10.2023. https://www.sitra.fi/app/uploads/2023/01/sitra_megatrendit-2023_ymmarrysta-yllatysten-aikaan.pdf

Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023a. Opinnäytetyöopas YAMK. Humakin YAMK-opinnäytetyö on tutkimuksellinen kehittämistyö. Viitattu 8.10.2023. <https://humak.libguides.com/c.php?g=688355&p=4925414>

Humanistinen ammattikorkeakoulu 2023b. Tulkkaustoiminnan kehittäminen 90 op 2023–2024. Tulkkaustoiminnan kehittämisen opinto-ohjelma 2023–2024. Opetussuunnitelmat. Viitattu 9.12.2023. <https://opetussuunnitelmat.humak.fi/68180/27658/213>

Opintopolku 2023. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Tulkki (ylempi AMK), Tulkkaustoiminnan kehittäminen, monimuotototeutus. Viitattu 8.10.2023. <https://opintopolku.fi/konfo/fi/toteutus/1.2.246.562.17.000000000000000011363>

Segler-Heikkilä, Lena 2023. Tulkkausalan megatrendit. Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto. Viitattu 7.10.2023. <https://www.sktl.fi/?x1239065=3623786>

Kirjoittajat:

Marjo Rantonen, tulkki (AMK),
Tulkkaustoiminnan kehittäminen
YAMK -opiskelija, Humanistinen
ammattikorkeakoulu

Zita Kóbor-Laitinen, FM, KM, tulkki
(AMK), yliopettaja, Humanistinen
ammattikorkeakoulu, väitöskirjatutkija,
Helsingin yliopisto.

(N)EVER (S)TOP LEARNING

Tutkimuksellisen kehittämistyön helmiä yhteisöpedagogi YAMK -koulutuksesta

Hanna Kiuru

Syyslukukaudella 2021 uudella YAMKin ope-
tussuunnitelmalla (HuMaster) aloitti noin 75
uutta yhteisöpedagogi YAMK -opiskelijaa.
Kokosin heidän opinnäytetöistään vuoden
2022 lopussa [vuosikirjan](#), joka oli ensimmäi-
nen HuMasterin yhteisöpedagogien opinnäyte-
töistä koottu julkaisu. Vuosikirja julkaistiin vuo-
den 2023 alussa. Kirjassa on kypsyyssnäytteet
kaikilta syksyllä 2021 opintonsa aloittaneilta ja
vuonna 2022 valmistuneilta opiskelijoilta, jotka
antoivat luvan sen julkaisemiseen. Tavoitteena
on saada vuosikirjasta perinne HuMasterin yh-
teisöpedagogien opinnäytetyöprosessiin.

Tutkintona yhteisöpedagogi YAMK

Humakissa yhteisöpedagogi YAMK -tutkin-
non painopisteenä on yhteisöjen kehittäminen.
Yhteisöjen kehittäminen täsmentyy neljään eri-
tyisosaamisen kokonaisuuteen, osaamiskär-
kiin, jotka ovat nuorisotyö, järjestötyö, seik-
kailukasvatus ja työyhteisöjen kehittäminen.
Vapaasti valittavissa opinnoissaan opiskeli-
ja keskittyy vähintään yhteen osaamiskärkeen.
Osaamiskärkivalinta vaikuttaa myös opiskeli-
jän opinnäytetyön sisältöihin.

idea → *plan* → *action*

Yhteisöpedagogi YAMK -koulutus valmentaa alan ammattilaisia toimimaan vaativissa erilaisten yhteisöjen johtamis- ja kehittämistehtävissä. Koulutus antaa valmiuksia myös kansainvälisissä ja monikulttuurisissa toimintaympäristöissä toimimiseen. YAMK-opintojen funktiona on usein laimentaa omaa osaamistaustaa tilanteessa, jossa takana on mahdollisesti jo pitkä työura ja opiskelija on vahva oman alansa asiantuntija. Tutkinto antaa myös pätevyyden tehtäviin, joissa kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto. Tämä on niin ikään usean opiskelijan syynä hakeutua opintoihin.

Vuosikirjan syntyminen osana opinnäytetyöprosessia

YAMK-tutkinnossa opinnäytetyön tarkoituksena on mahdollistaa tutkimuksellisen kehittämistyön tekeminen aitojen työelämähaasteiden parissa. Humakin yliopettaja Arto Lindholm vastaa yhteisöpedagogien YAMK-opinnäytetöiden koordinoinnista. Vuoden 2022 vuosikirjassa hän jäsensi YAMK-opinnäytetyötä tutkimuksellisenä kehittämistyönä.

Opinnäytetyönsä valmistuttua opiskelija kirjoitti siitä mediatiedotteen. Näistä tiedotteis-

ta kokosin vuosikirjajulkaisun, joka julkaistiin Humakin nettisivuilla alkuvuodesta 2023. Opinnäytetöiden vuosikirjan tavoitteena on tehdä näkyväksi opiskelijoiden osaamista ja asiantuntemusta, jotka ovat syventyneet opinnäytetyöprosessin myötä.

Seuraava vuosikirja on jo työn alla. Siinä julkaistavien kypsyysnäytteiden lisäksi tarkoitus on suunnata katsetta hieman myös yhteisöpedagogi YAMK -koulutuksen tulevaisuuden näkymiin. Löydät vuoden 2023 vuosikirjan Humakin nettisivuilta vuoden 2024 alussa. Käythän perehtymässä tutkimuksellisen kehittämistyön helmiin!

Lähteet

Kiuru, Hanna (toim.) 2023. Opinnäytetöiden vuosikirja 2022. Yhteisöpedagogi YAMK. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 154. Viitattu 3.10.2023. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023020325712>

Kirjoittaja:

Hanna Kiuru, VTT, lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

International

activities

ekip Horizon project partners, Kick-Off, Lund University, 2 June 2023.
Photo: ekip consortium archive

Cultural and Creative Industries Innovation Policy Platform: the beginning.

Humak UAS in the Horizon Europe ‘EKIP’ project.

Marcin Poprawski

Pekka Vartiainen

On June 2nd, 2023, Humak University of Applied Sciences took up its role as a partner in the Horizon Europe ekip consortium led by Lund University. The consortium consists of 17 partners from 12 European countries, with a grant totalling 6 million euro.

Ekip aims to support the development of policies, on an eco-system level, to establish the use of open innovation processes as the new standard. Throughout the project, consortium members will be developing a model for the formulation of policy recommendations and fast policy adaptation. Ekip brings together highly networked and diverse organisations with strong track-records in research, innovation, and policymaking for and with the cultural and creative industries.

In Finland, the project involves Humak and our School of Arts and Cultural Management. Our dedicated team comprises Marcin Poprawski,

Pekka Vartiainen, Elisa Kraatari and Leena Janhila, all RDI experts and researchers with experience in the cultural heritage field and CCI-related public policies and in the analysis and application of solutions for cultural and creative professionals and creative entrepreneurs.

The kick-off meeting of the project took place at Lund University on 2-3 June, 2023, with support from the European Union. Discussions between the broad creative industries involved in the project resulted in the definition of more specific guidelines and objectives for sustainable cooperation up to mid 2026.

ekip Horizon project Kick-Off, Lund University, 2 June 2023. Photo: ekip consortium archive

The three strategic objectives of the ekip project are to: (1) build a strong metanetwork of networks within Europe’s CCI and beyond, (2) establish a CCI community-centred European Policy recommendation engine and, finally, (3) boost CCI driven innovation ecosystems contributing to a resilient, green, and digital transformation. The first priorities selected for analysis as policy interest fields are: artificial intelligence, inclusion and themes related to the NEB (New European Bauhaus).

The project will make use of the Lund Innovation Ecosystem Portfolio Tracking (LIEPT) methodology, previously developed by Lund University. The methodology is characterised by detailed listing and visualisation of collected and documented data for further analysis. The portfolio can assist in identifying long-term trends and changes in the creative industries ecosystem, thus facilitating the definition of strategic orientations and the formulation of policy recommendations.

The ekip project has launched a website (ekip-engine.eu), inviting all interested parties to join the “ekip community”. The starting point for the development work of the project is the principle of open knowledge sharing: the most important thing is not who has produced the knowledge or on whose terms but rather development work in which participation and open interaction are a value in themselves. The cross-sectoral, cross-organisational and cross-structural approach both supports innovation and creates a new research culture.

The starting point and objectives of the ekip project stem from an approach to culture that goes beyond the traditional concept of “culture”. Culture is not an isolated island outside the other activities of society, but a key factor shaping both our daily lives and the direction in which our reality is developed, both economically and politically. It is therefore important to recognise the contribution of the cultural and creative industries and to ensure their visibility and impact.

Partner Organisations of ekip

Authors:

Marcin Poprawski,
PhD, Senior Lecturer, Humak
University of Applied Sciences

Pekka Vartiainen, Senior Lecturer,
Humak University of Applied Sciences

The Backstage, Pannonica Festival 2021, photo by Marcin Poprawski.

Managing festivals resilience: music festivals as values-oriented organisations

Marcin Poprawski

The events surrounding the COVID-19 crisis prompted a reconsideration of the meaning of festivals. Today, music festivals are not only a valuable asset in the tourism industry and a source of income. They are above all, a cultural phenomenon that draws people out of their homes like no other. For the audience, music

festivals provide an opportunity to escape from everyday life, multi-sensory contact with art and an “embodied” activity requiring full-body participation.

The notion and role of values in music festivals as organizations were explored in re-

search conducted by Humak team member Marcin Poprawski. This work culminated in a book co-authored with Polish cultural anthropologist Waldemar Kuligowski, published at the end of 2023 by Springer Nature. The book findings align with the content of Festivals and Sustainability Values (COSM 2), a COSM course offered by Humak to Finnish and international students.

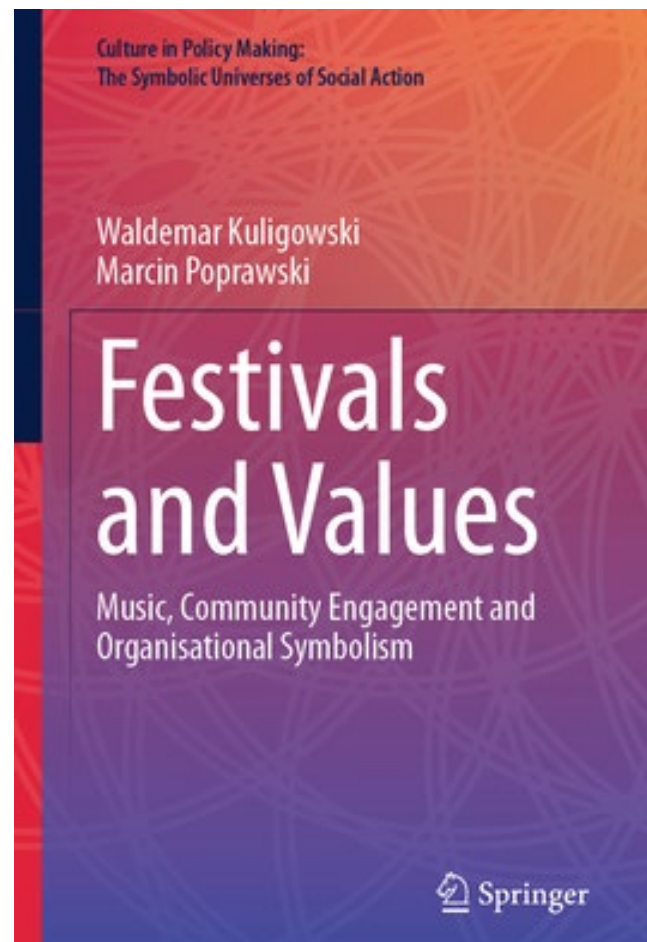
The book demonstrates the use of empirical research in complex cultural situations and shows how the values of festivals can be examined. It unpacks the multiple components of a festival and explores the topic of music festivals as organisations, with insights drawn from the perspective of organisational symbolism.

The authors show that the values orientation of music festivals is evident in their non-accidental locations, in the design of festival spaces, and in their planning and carefully crafted line-ups. The organisers' "missions", logos, and other symbolic organisational artefacts, like wristbands, gates or metal barriers communicate specific values. Participant behaviour, festival "rituals" and additional festival programs are shaped on the basis of values, and cooperation is built between the festival and the local community.

The theme of environmental sustainability is a prominent example of values communicated explicitly to the audience, reflected in the selection of different organisational artefacts. Litter and recycling may be the most media-laden theme associated with festivals and ecology, however, the management and use of space and land is an issue that is at least on an equal footing, involving the relationship of festivals to their immediate ecosystems. The aesthetic quality of the space that the festival occupies is another potential and very significant tool in the hands of festival organisers for influencing the behaviour of broad audiences. Another fundamental issue too often underestimated in the festival environment is the need to maintain a balance and avoid over-scaling and over-production.

One of the key book chapters essentially concerns the festival as an organisational format and object of planning. The organisational her-

oism that theorists of organisational symbolism include as an example of the symbolic dimension of planning is explicitly present in the descriptions of the organisers' struggles with the situation caused by the pandemic. At the same time, however, the sensation of being in permanent crisis mode - of constantly putting out fires during the organisation of a musical event - is a key part of the perceived identity of the concert event manager, regardless of external circumstances and obstacles.

Waldemar Kuligowski, Marcin Poprawski, Festivals and Values. Music, Community Engagement and Organisational Symbolism, Springer Nature, Cham 2023. Book Series: Culture in Policy Making: The Symbolic Universes of Social Action: <https://link.springer.com/book/9783031397516>

Author:

Marcin Poprawski, PhD, Senior Lecturer, Humak University of Applied Sciences

Team building and networking at the Annual Conference of Youth Studies in Helsinki

Merja Kylmäkoski

This year, Humak UAS hosted the Annual Conference of Youth Studies for the first time in collaboration with the principal organizer of the conference, the Finnish Youth Research Society. The conference took place on the 8th and 9th November, and its theme was Diversity of Hope. It was held as a hybrid event, both on-line and on campus at Humak University of Applied Sciences in Helsinki. The conference brought together over 200 participants - the second highest attendance in the 22-year history of the conference. For Humak UAS' project Youth participation – A key to an inclusive society, the conference provided an excellent venue

for showcasing our youth research and youth work research and for strengthening collaboration with the project's international research partners.

Bringing together our international partners

At the conference, our project Youth participation – A key to an inclusive society had a working group entitled "Exploring youth participation in various fields of life". The working group

explored the mechanisms of youth participation and youth-friendly, innovative participatory methods, and discussed the development of youth participation. A special emphasis was laid on migrant young people.

Some of our international partners - the researchers from Iceland and Türkiye - gave presentations in the working group. Other international partners from France, Germany and Italy had also been invited to attend the conference as guests of the project, and many participated in the conference online as their timetables allowed.

Connecting the researchers of our project with other researchers

In addition to the presentations by our Icelandic colleague Árni Guðmundsson from the University of Iceland, by our colleague Hakan Gülerce from Harran University in Türkiye and by Eeva Sinisalo-Juha and myself from Humak UAS, five other presentations were originally scheduled. While one of the researchers was unfortunately unable to attend, we nevertheless had an interesting programme, including presentations from Kristi Jüristo and Ilona-Evelyn Rannala from Tallinn University in Estonia, Jagoda Gorecka from Adam Mickiewicz University in Poland, Jari Martikainen from the University of Eastern Finland and Jarmo Rinne from Juvenia/Xamk UAS in Finland.

As stated earlier, the conference was an invaluable opportunity for team building for our project, but it was also an important opportunity to build networks with other researchers and explore possibilities for collaboration in the frame of ongoing and future projects.

The next conference is approaching

For our project, the Annual Youth Research Conference provided both an interesting venue for discussing youth research and youth work

research, and an inspiring opportunity to meet our international collaborators outside project meetings. It was also a good stepping stone for our project's working group toward the forthcoming Nordic Youth Research Symposium (NYRIS), which will be held next June in Finland.

We are looking forward to meeting at least some of the participants of the working group not involved in our project at NYRIS next June.

Author:

Merja Kylväkoski, Principal Lecturer,
Humak University of Applied Sciences

Social well-being as a basis for agency in society: how studying in the LEARN module supported Ukrainian teachers to gain agency in Finnish society

Miia Riihimäki

Olesia Lyndova

Moving to another country is a big step under any circumstances, all the more so when you have to move under duress, as a refugee from war. "In the country of origin, we were active actors with an important role in society. Suddenly, out of the blue, you feel like a child without a common language and knowledge with others," says Olesia Lyndova, a Ukrainian psychotherapist and specialist with Humak's Building a Sustainable World through Community Education project. In this project, she supported Humak's lecturers with language translation and cultural knowledge. Her expertise was essential in providing quality training for Ukrainian teachers in the LEARN - Supporting Communities through Experiential Learning module, a bilingual programme for Ukrainian education professionals in Finland.

Migrants' agency and participation in society

One of the key points in finding ways to participate in a new society is to gain a sense of agency. Agency refers to the ability to make conscious choices and to behave as the subject - rather than an object - in your own life.

Active participation in the new country after flight is crucial to the well-being of newcomers and the starting point for this is an understanding of the language and culture of the host country. Knowledge of these aspects provides the opportunity to be heard, to participate and

to make decisions. As host country, we have a responsibility to ensure that newcomers feel included and empowered through the most appropriate level of support - not just from charities, but more importantly, through appropriate challenges. If all we do is serve and hand-hold, we risk building barriers between us.

How social wellbeing supports agency and participation

Lesia describes the most influential aspects of the LEARN programme as the supportive social aspect and the opportunity for practical lear-

Ukrainian students practising activity-based methods outdoors. Photo Milla Lähdeniemi.

ning: "The biggest impact on improving student wellbeing was the atmosphere of acceptance from course staff and peers. All participants reported a significant increase in their self-confidence and future prospects when given the opportunity to participate in real life".

The LEARN study module was designed so that the cornerstones of teaching were 1) creating a safe learning environment and building community, 2) using practical activity-based methods as a teaching tool and modelling pedagogical thinking, 3) integrating language study and practical training into the programme. Students were gently challenged to take an active role in their studies, to experiment and to gain a sense of mastery as they explored the different topics.

What would society gain if every citizen experienced a sense agency?

Migration will remain the megatrend of our time. Societies need to recognise that all areas of life will benefit from the supportive contributions of migrants.

"What kind of society would we have if local communities supported participation and

agency in the early stages of the immigration process? Human beings are first and foremost social beings and we don't exist outside the context of society and community. We only find out who we are among others through our similarities, differences and acceptance" Lesia explains.

References:

Maynard, L., & Stuart, K. (2018). Promoting young people's wellbeing through empowerment and agency: A critical framework for practice. Routledge, Taylor & Francis Group.

OECD/European Commission (2023), "Immigrant civic engagement and social integration", in Indicators of Immigrant Integration 2023: Settling In, OECD Publishing, Paris,

Authors:

Miia Riihimäki, Lecturer Adventure and Outdoor Education, Humak University of Applied Sciences

Olesia Lyndova, Specialist, Humak University of Applied Sciences

Experiences from the Experiential and Adventure Education study module

Anita Saarinen-Kauppinen

In the spring of 2023, Humak launched a new international Master's level study module, Experiential Learning and Adventure Education (15 ECTS). The module consists of three online courses: Experiential Learning and Society (piloted for the first time in 2022), Experiential Learning and Adventure Education in Pedagogical Development, and Experience Design and Experiential Learning. In this article, I describe some experiences from the first delivery of the module using course feedback as my data.

Collaborative online learning

The module is offered as part of [Humak's Finnish Master's level degree studies in Community Education](#), as [open UAS studies](#), and via CampusOnline (see also [Saarinen-Kauppinen 2022](#)). In 2023, with participants from each of these streams, the programme brought together

a diverse group of learners. The courses included webinars, independent study, and individual and group assignments. Facilitation of learning processes, supporting active participation, and enabling collaboration were taken as pedagogical starting points. Based on the feedback, participants enjoyed the way the courses were delivered:

"[I liked...] the clear instructions and step-by-step delivery of the course with assignments."

"Conversations with others really supported learning."

The presentations and lectures given by either guest speakers or lecturers were described as informative and inspiring, as were the articles, videos, and other resources. Students appreciated the chance to centre their own interests and preferences in the learning process, although this also brought along some challenges:

"It was nice that the learners had lots of freedom choosing subjects, materials and ways to carry out tasks."

"Challenging was to stay somehow selective and focused with a lot of material."

Ideas for improvement

For future implementations, more attention should be given to providing continuous feedback to students in different forms. The meaning and functions of reflection are discussed during the module, and perhaps reflection could also be practiced more actively. It is also worth considering whether the outdoors could be utilized as an environment for studying and learning, and how this could be achieved in a meaningful and feasible way. Delivering some minor activities outside or just being outdoors and walking for a while might work just fine.

"I propose reflection (compulsory) exercise from the beginning to the end of the course, as we all learned that is a valuable skill to learn and have."

"Students could be encouraged to go to nature while listening to the lectures [...] as the course so much highlights the educational benefits of being surrounded by nature."

Future development needs

For the upcoming courses, it would be fruitful to attract more international students. This will require more marketing and patience, as prospective students discover our new courses gradually over time. In the coming years, we will need to critically evaluate the module and make any necessary curriculum-level changes. It is essential that the courses meet the needs and wishes of learners and keep pace with societal changes. In the meantime, some "sharpening" and minor updates will be carried out for the spring of 2024.

Reference:

Saaranen-Kauppinen, Anita 2022. Experiential and Adventure Education – a new international study module. In Emilia Karvonen & Mikko Äärynen (eds.) *Väläyksiä Humakista VI*. Humak University of Applied Sciences publications 151, 110–111. Referred 18 October 2023. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2022/12/va%CC%88la%CC%88yksia%CC%88-humakista-VI-humak-2022.pdf>

Read more about Adventure and Outdoor Education at Humak from the international publication:

Saaranen-Kauppinen, Anita 2022. *Adventure and Outdoor Education*. In Katri Kaalikoski & Hanna Kiuru (eds.) *Humak: towards a more humane world*. Humak University of Applied Sciences Publications 145. Helsinki: Humak University of Applied Sciences. Referred 18 October 2023. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2022/09/2022-Humak-Towards-a-more-humane-world.pdf>

Author:

Anita Saaranen-Kauppinen, DSocSci, Principal lecturer, Humak University of Applied Sciences

Developing a Social and Emotional Learning and Outdoor Adventure Education Curriculum Framework for Physical Education

Anita Saaranen-Kauppinen

Jussi Muittari

Outdoor Adventure Education (OAE) has been found to have the potential to support the Social and Emotional Learning (SEL) of youth. Physical education (PE) offers a range of opportunities for delivering OAE in schools. However, teachers need support to implement PE with a focus on OAE and SEL. The project 'Outdoor Adventure Education through Physical Education' attempts to tackle this problem.

Resources and tools for teachers

The project promotes youth SEL within PE through OAE. The project will include OAE tools for the PE curriculum design and implementation and open educational web resources. In addition, there will be a pilot certification process which aims to respond to the growing demand for recognition of teachers' knowledge and skills.

International team and meetings

The Erasmus+ project (12/2022–5/2025) brings together an international network of experts in PE and OAE. The project is implemented by the University of Luxembourg,

National and Kapodistrian University of Athens (Greece), Masaryk University (Czech Republic), the University of Seville (Spain), the European Physical Education Association (EUPEA), and Humak University of Applied Sciences.

The kick-off meeting was held in January 2023 at Masaryk University, Brno, Czech Republic. The team met again in person in Helsinki at the end of September. This meeting was hosted by Humak. In 2024, the project team will hold meetings in Spain (May) and Greece (September). The final meeting will be arranged in 2025 in Luxembourg. The next in-person meeting in Seville, Spain, will also bring together students from the partner universities to test and evaluate the work done so far. In between meetings in each partner country, the project team is working actively online.

OutAdvEd project team members in Helsinki. Jussi Muittari.

Ongoing work and the next steps

The project team is currently finalizing a theoretical framework on SEL and OAE and practical PE curriculum guidelines and modules. The work will be completed by the end of 2023. As the project progresses, a set of quality indicators for the implementation of OAE/SEL education in PE will be developed. The key objectives for next year are: piloting the curriculum guidelines and modules, planning and launching the open education resources, and the development of the quality indicators.

Authors:

Anita Saaranen-Kauppinen, DSocSci, Principal lecturer, Humak University of Applied Sciences

Jussi Muittari, MSc (Sport and Health Sciences), Senior lecturer, Humak University of Applied Sciences

Osaamisen tunnistaminen, arviointi ja tunnustaminen

Outi Kuvaja

Arttu Liikamaa

Kuurojen Liitto tilasi Humakilta osaamisen arviointityön. Arvioinnin kohteena oli viittomakielen ja tulkkauksen koulutustaitojen osaaminen.

Kuurojen Liitto on tehnyt pitkään kehitysyhteistyötä Balkanilla. Kehitysyhteistyön hankkeissa se on kouluttanut kumppaniliittojensa henkilöstöä Albaniassa ja Kosovossa. Koulutusta on annettu eri osa-alueilla, muun muassa järjestötyössä, edunvalvonnassa, nuoriso- ja naistyössä, viittomakielen tutkimuksessa, viittomakielen kouluttajien kouluttamisessa sekä tulkkien kouluttamisessa. Sekä Albaniassa että Kosovossa on toteutettu viittomakielen instruktorkoulutuksia ja tulkkien koulutusta. Koulutuksista huolimatta sekä kuuroilta että kuulevilta kouluttajilta puuttuu virallinen todistus kouluttaajaosaamisesta. (Äärynen 2023.) Jotta koulutettujen henkilöiden osaaminen voitaisiin todentaa Albanian ja Kosovon viranomaisille, Kuurojen Liitto tilasi Humakilta osaamisen arviointityön.

Arviointi toteutettiin näyttökokeena, jonka tavoitteena oli tunnistaa ja tunnustaa Albanian ja Kosovon kuurojen liittojen koulutetun henkilöstön tiedollista ja pedagogista osaamista. Näyttökokeen arviointi perustui näyttömateri-

aaleihin ja näyttötilaisuuteen. Humakista näyttökokeen suunnittelivat ja vastaanottivat Outi Kuvaja ja Arttu Liikamaa. Näyttökoe suunniteltiin yhteistyössä Kuurojen Liiton Balkanin hankkeissa työskentelevien Inkeri Lahtisen ja Irja Seilolan kanssa.

Näyttökokeeseen osallistui viisi kokelasta: kaksi Kosovosta ja kolme Albaniasta. Näyttökoe koostui viittomakielen ja tulkkauksen opetusnäytöstä, näyttötilaisuudesta ja CV:stä. Lisäksi kuuroilla kokelailta yksi näyttökokeen osa-alue oli viittomakielen tutkimus. Näyttökokeen opetusnäyte muodostui opetustilanteen tuntisuunnitelmasta, videotallenteesta ja itsearviointista. Opetusnäytteistä, jotka toteutettiin ja kuvattiin Albaniassa ja/tai Kosovossa, arvioitiin seuraavia asioita: opetustilanteeseen valmistautuminen, opetuksen asiasisältö ja sen hallinta, vuorovaikutus kohderyhmän kanssa ja palautteenanto opetustilanteen aikana sekä opetusmenetelmien, -materiaalien ja -välineiden käyttö opetustilanteessa. Itsearviointissa

Oikealla Albaniasta Flori, Niko ja Klisman, oikealla Kosovovasta Selman ja Nebih.

kokelaisten tuli analysoida sitä, miten opetustilanne oli heidän mielestään sujunut – miten he olivat mielestään onnistuneet opetustilanteeseen valmistautumisessa, opetuksen toteutuksessa ja pedagogisissa ratkaisuissaan.

Ennen näyttötilaisuutta kokelaat toimittivat Kuvajalle ja Liikamaalle arvioitaviksi opetusnäytteen (tuntisuunnitelma, videotallenne ja itsearviointi) sekä CV:n. Näyttötilaisuudessa jokainen kokelas haastateltiin erikseen. Haastattelussa kokelailta kysyttiin jo aiemmin mainittujen teemojen lisäksi muun muassa osaamisen päivittämiseen ja kehittämiseen sekä oppimiseen ja arviointiin liittyviä kysymyksiä. Haastattelun lisäksi kokelaat vastasivat opetukseen liittyviin ongelmanratkaisutehtäviin, joissa heidän tuli soveltaa opettajan arvoja ja eettisiä periaatteita.

Näyttöjen, haastatteluiden ja ongelmanratkaisutehtävien arviointien jälkeen kokelaille järjestettiin loppupalautekeskustelu. Siinä heidän suorittamansa näyttö käytiin heidän kanssaan läpi ja heille annettiin ideoita ja vinkkejä siitä, millä tavoin he voisivat edelleen kehittää pedagogista osaamistaan. Loppupalautekeskustelu

mahdollisesti tarvittaessa näyttökokeeseen liittyneiden tarkentavien lisäkysymysten esittämisen. Loppupalautekeskustelu oli vuorovaikutteinen oppimistilanne.

Näyttökokeesta kirjoitettiin jokaiselle kokelaalle lausunto, joka sisälsi näyttökokeessa osoitetun osaamisen arvioinnin. Lisäksi jokainen kokelas sai Humakilta näyttökokeesta todistuksen nimeltä Certificate of Competence (COC). Sen toivotaan edistävän kokelaisten mahdollisuutta toimia viittomakielen ja tulkkauksen kouluttajina kotimaissaan.

Kirjoittajat:

Outi Kuvaja, KM, lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Arttu Liikamaa, lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

International Social Policy Conference
**SOCIAL POLICY RESPONSES:
FROM OLD ISSUES TO NEW
CHALLENGES**
10 November 2023
Vilnius, Lithuania

Hyvinvoinnin globaalit haasteet ja kestävä ratkaisu?

Päivi Mäntyneva

Vierailin 10.11.2023 Vilnan yliopistossa. Yliopisto on eurooppalaisittain vanha, koska se on perustettu jo 1500-luvulla. Osallistuin kansainväliseen konferenssiin ”Social Policy Responses: From Old Issues to New Challenges”. Konferenssin tarkoituksena oli tarkastella sosiaalipolitiikan vastauksia perinteisiin ongelmiin, kuten työttömyyteen ja epätasa-arvoon. Konferenssi tarttui myös tässä ajassa ajankohtaisiin ympäristö- ja ihmisoikeuskysymyksiin sekä esimerkiksi covid-19-pandemian sosioekonomisiin seurauksiin. Sosiaaliturva- ja työministeri Monika Navickienė (kuva 1) painotti avajaispuheessaan tutkitun tiedon yhteiskunnallista merkitystä ja kertoi ministeriön tiedolla johtamisen kehitystyöstä.

Professori Stein Kuhnle Bergenin yliopistosta Norjasta tarkasteli hyvinvointivaltioiden kestävyttä. Katsaus menneisyyteen osoitti, miten 1960-luvun länsimaisten hyvinvointivaltio-

den kukoistuskauden jälkeen kriisipuhe on ollut läsnä tutkijoiden kirjoituksissa joka vuosikymmenellä. Kasvava eriarvoisuus on yksi muutostekijöistä, mikä voi vähentää poliittista konsen-

susta. Hyvinvointivaltioiden ja sosiaalipolitiikan kestävyys kytkeytyy kahteen kysymykseen: millainen on toivottu tulevaisuus sosiaalisesti aktiivisissa yhteiskunnissa ja miten yhteiskunnat vastaavat ja sitoutuvat tähän haasteeseen. ”Koulutus ja kunnon (engl. decent) työ” oli professorin vastaus esittämäni kysymykseen siitä, mitkä ovat tärkeimmät tasa-arvon mahdollistajat, jotka jokaisen hyvinvointiyhteiskunnan tulisi taata.

Työryhmäesityksessäni tarkastelin muutosteorioiden selitysvoimaa koronakriisin aikaisissa sosiaalipoliittisissa ja työllisyyteen liittyvissä toimissa. Konferenssivierailu toteutui osana Suomen Akatemian Strategisen tutkimuksen neuvoston hanketta ”Manufacturing 4.0 – Reshaping social policies (WP5) yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa. Ajatuksia herätti erityisesti Vilnan yliopiston tutkijan Rasa Pranskevičiūtė-Amosonin ja Lina Novickytėn (Government Strategic Analysis Center) tutkimustyö ”Equal Pay for Women and Men in Lithuania: Mission (Impossible)?”. He kertoivat myös World Economic Forumin (2023) Global Gender Gap -raportin tuloksista. Raportin mukaan nykyisellä kehitysvauhdilla pelkästään Euroopassa kestäisi 60 vuotta ennen kuin miesten ja naisten väliset palkkaerot saataisiin kurottua umpeen. On merkittävää, että naisten täystyöllisyys toisi arvioiden mukaan tullessaan 13 triljoonan Yhdysvaltain dollarin talouskasvun, joten vähäpätöisestä työelämän kehittämisen haasteesta ei ole globaalisti kyse. Vastentahtoinen osa-aikatyö lisää tutkitusti stressiä muihin työmuotoihin verrattuna. Kokoaikatyö voisi siten olla yksi keino parantaa hyvinvointia, myös työpaikoilla.

Ryhdyin itsekin lukemaan kyseistä raporttia. Erityisen kiinnostuneena perehdyin pohjoismaiseen tilanteeseen. Vaikka Islanti, Suomi ja Norja ovat tasa-arvokärkilistauksen mallimaat, Ruotsi listan viidentenä ja Tanska sijalla 32, Suomi ei ole ongelman ulkopuolella. Naisten taloudellinen aktiivisuus ja mahdollisuudet ovat lyhyen aikavälin tarkastelussa heikentyneet edellisvuodesta. Ajankäyttö palkkatyön ulkopuolisiin kotitöihin ja hoivaan on edelleen jakautunut epätasaisesti sukupuolten välillä. Myönteistä kehitystä on, että naisten osuus johtotehtävissä on kasvusuunnassa. Lisäksi

koulutukselliset saavutukset ovat yhä globaalisti vertaillen huipussaan. (World Economic Forum 2023.)

Sukupuolittuneet palkkaerot kertovat osaltaan sekä koulutuksen että työelämän segregatiosta eli eriytymisestä sukupuolen mukaan, myös Suomessa. Tällä hetkellä kohtaanto-ongelma – eli se, että työntekijät ja avoimet työpaikat eivät kohtaa – sekä pula osaajista ovat erityisen suuret aloilla, jotka ovat voimakkaasti sukupuolittuneet. Tähän keskusteluun osallistuu myös Mia Teräsahon, Inkeri Tanhuan ja Emmi Rantasen (2023) tuore raportti. Se koostaa tietoa segregatiion nykytilasta ja vaikutuksista sekä esittää ratkaisuja työyhteisöjen kehittämistyöhön. Hyviä esikuvia ja esimerkkejä tarvitaan. Työyhteisöillä on ratkaisun avaimia nykyistä kestävämmän kehityksen saavuttamiseksi.

Lähteet

Teräsaho, Mia & Tanhua, Inkeri & Rantanen, Emmi 2023. Tasa-arvon edistäminen työpaikoilla. Keinoja sukupuolen mukaisen segregatiion purkamiseen. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2023:21. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

World Economic Forum 2023. Global Gender Gap Report. Viitattu 5.12.2023. <https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2023/>

Kirjoittaja:

Päivi Mäntyneva, VTT, yliopettaja,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Kuva: OEB Learning Technologies Europe GmbH 2023, OEB Archive.

OEB23 - Online Education Berlin 2023 innosti monipuolisuudellaan

Pia Lundbom

Online Education Berlin on suuri ja monipuolinen tapahtuma. Vuosittain marras-joulukuussa järjestettävä konferenssi kokoaa yhteen korkeakoulujen, muiden oppilaitosten, julkisen sektorin toimijoiden sekä yritysten edustajia laajasta osallistujajoukosta. Vuonna 2023 OEB järjestettiin 22.-24.11. InterContinental Berliinissä. Kiteytän tässä tekstissäni muutamia osioita, jotka OEB:ssä pidin erityisen hyödyllisinä ja hyvinä käytäntöinä.

Ensimmäinen seminaaripäivä koostui työpajoista (Pre-conference Workshops) ja kaksi seuraavaa päivää avauspuheenvuoroista, eri työryhmissä pidettävistä alustuksista sekä verkostoitumishetkestä. Osallistuin ensimmäisenä päivänä, 22.11.2023, opetussuunnitelman te-

koa käsittelevään pajaan, "Thinking Bigger and Broader: An Overview of Curriculum Design". Työpajassa osallistujat jaettiin neljään ryhmään sektorin mukaan, jolla he työskentelivät. Suurin osa osallistujista oli korkeakoulukentältä. Työpajassa suunniteltiin opetussuunnitelman kurssisisältöjä annetun toimeksiannon mukaisesti. Tämä oli mukava tapa heti konferenssin aluksi päästä vuoropuheluun osallistujien kanssa ja kuulla eri puolilta maailmaa tulevia esimerkkejä.

Keskiviikon ensimmäinen varsinainen konferenssitilaisuus oli ad hoc -puheiden sessio "Join the Innovative Learning Arena: Let's Battle it out". Sessiota johti oppimisstrategisti Inge de Waard energisellä tyylillään, houkutellen osal-

Kuva: OEB Learning Technologies Europe GmbH 2023, OEB Archive.

listujia pitämään 3 minuutin puheenvuoroja valitsemastaan aiheesta. Puheenvuorojen “paremmuutta” mitattiin desibelimitarilla ja seurattiin, kuinka mittavat aplodit kukin sai. Innokkaita puhujia riitti runsaasti. Itse yritin saada puheenvuoroa, mutta en onnistunut. Inge de Waardin ystävällisen kannustava tyyli sai osallistujat aktivoitumaan. Pidin tätä osiota erittäin hyödyllisenä ja mutkattomana tapana saada osallistujat aktivoitumaan.

Tämän inspiroivan osuuden jälkeen oli OEB:ssa puhuvien yhteinen illanvietto, jonka tarkoituksena oli mahdollistaa samoissa osioissa puhuvien kohtaaminen ennen varsinaista puhesessiota. Oli hyvä tilaisuus vaihtaa ajatuksia eri puhujien kanssa ja ymmärtää, millaisella näkökulmalla toiset alustajat olivat liikkeellä.

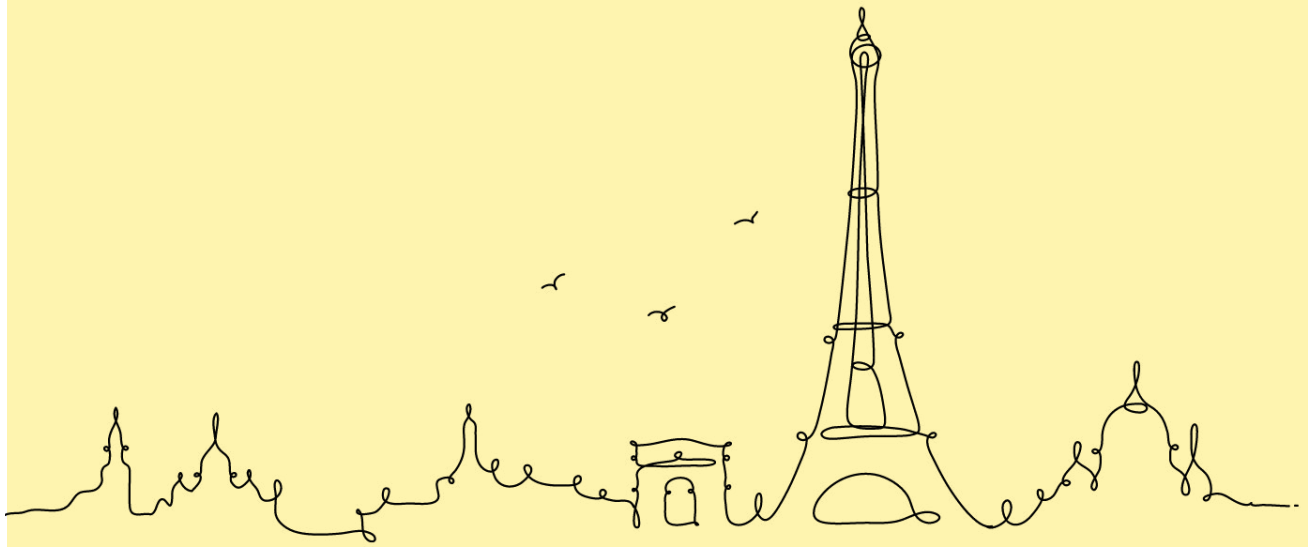
Kiteytetysti, kahdessa varsinaisessa konferenssipäivässä oli paljon sisältöä. Avauspuheenvuorot aloittivat molemmat päivät. Näiden jälkeen oli useita rinnakkaisia sessioita, työryhmiä ja learning cafeja. Mainittakoon, että oma puheenvuoroni, jonka toteutin yhdessä Päivi Timosen kanssa yhteisöllisen pedagogiikan hyödyntämisestä

verkossa, sijoittui torstai-iltapäivänä olleeseen osuuteen. Alustuksen pitäminen oli hyvä tapa saada aikaan keskustelua muiden osallistujien kanssa.

Kiinnostavaa ohjelmaa OEB:ssa oli niin paljon, että kaikkiin itselle mieluisiin osioihin ei ollut mahdollista ennättää. Joihinkin osioihin en myöskään mahtunut mukaan ja sisään seminaarihuoneeseen. Tekoälystä puhuttiin paljon ja eri näkökulmista. Näytteilleasettajia ja aktiivisia palveluidensa markkinoijia oli runsaasti. Eri esitelmiä ja alustuksia kuunnellessa syntyi vaikutelma, että oman ammattikorkeakoulunkin toimintoja, kurssikäytäntöjä ja pedagogisia sovelluksia olisi hyvä olla esittelemässä enemmän. OEB:n anti tarjoaa pureskeltavaa pitemmäksi aikaa.

Kirjoittaja:

Pia Lundbom, YTT, yliopettaja,
YAMK-kehittämisryhmä,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Tulkkikoulutuksen opiskelijat Ranskassa

Hanna Putkonen

Syksyllä 2023 Ranskassa Toulousen kaupungissa sijaitsevassa yliopistossa University of Toulouse – Jean Jaurès opiskeli kolme viittomakielen tulkiksi valmistuvaa Humakin Helsingin kampuksen opiskelijaa. He olivat tuolloin kolmannen vuoden opiskelijoita ja päättivät lähteä yhdessä kokemaan kansainvälisten opintojen tarjoamia mahdollisuuksia.

Opiskelijat suunnittelivat opintonsa etukäteen varsin seikkaperäisesti. He kävivät läpi Humakin opetussuunnitelman ja -tarjonnan tulkkiopintojen kahden viimeisen vuoden osalta. Lisäksi he tutustuivat Toulousen yliopiston tarjontaan ja valitsivat sieltä heille sopivimmat opintojaksot, jotka olivat lähinnä ranskalaisen viittomakielen opintoja. Näillä opinnoilla heidän oli tarkoitus korvata Humakissa samana syksynä järjestetyt opinnot.

Ennen kuin opiskelijat lähtivät Ranskaan, heitä luonnollisesti pelotti vieraan viittomakielen opiskelu. Viittomakieli ei ole kansainvälinen kieli, vaikka eri viittomakielten yhteinen visuaalinen perusta helpottaakin eri viittomakielten osaamista eli tuottoa ja ymmärtämistä. Silti on selvää, että lähtö jopa ahdisti. Onneksi opiskelijat pystyivät tukeutumaan toisiinsa. Kannattaa siis perustellusti miettiä, lähteäkö vaihtoon yksin vai yhdessä jonkun toisen

kanssa. Kummassakin ratkaisussa on puolensa. Yksin ehkä kokee enemmän ja joutuu ottamaan enemmän vastuuta, mutta yhteistyössä on voimaa ja syvyyttä.

Osallistuttuaan yliopiston ranskalaisen viittomakielen kursseille opiskelijat pystyivät suomalaista viittomakieltä jo osaavina analysoimaan opetuksen eroja. Vaikka Humakissakin kiinnitetään huomiota eleisiin, visuaalisuuteen ja kuvailuun, niitä korostettiin Ranskassa vielä enemmän. Siellä opetussuunnitelmassa oli täysin juuri näihin aiheisiin kiinnitettyjä opintojaksoja. Niiden aikana keskityttiin pelkästään kuvailevien viittomien käyttämiseen. Vaikka opiskelijat kokivat nämä opintojaksot varsinkin aluksi haastaviksi, ne olivat heidän mukaansa erittäin hyödyllisiä. Tämä onkin juuri se ajatus, josta me lehtorit lähdemme, kun kannustamme opiskelijoita lähtemään vaihto-opiskelijoiksi. Viittomakieli muualla on erilaista kuin Suomessa, mutta uuden kielen opettelu ilman oman äidinkielen tukea on haastavuutensa ohella lopulta hyvin palkitsevaa myös suomalaisen viittomakielen opiskelua ajatellen.

Humanistisessa ammattikorkeakoulussa koulutetaan myös kuuroja tulkiopiskelijoita. He opiskelevat Tulkki (AMK) -tutkintoa. Kuuroja opiskelijoita osallistuu opintoihin silloin tällöin – edellisen kerran meiltä valmistui opiskelija kesällä 2022. Ranskassa yliopiston opiskeluryhmässä oli paljon enemmän kuuroja opiskelijoita. Näin ollen viittomakieltä käytettiin oppituntien lisäksi aktiivisesti esimerkiksi tauoilla ja ruokailutilanteissa. Ei-natiivien ranskalaisten opiskelijoiden viittomakieli olikin varsin sujuvaa jo opintojen aikaisessa vaiheessa. Tosin hyvä taso selittyi myös sillä, että koulutukseen pääsee vain hakija, jolla on taustallaan viittomakielen osaamista.

Opiskelijat kertoivat, että opintojen eteen sai todellakin tehdä töitä. Parempi puhutun ranskan kielen hallinta olisi tukenut oppimista vahvemmin myös viittomakielen osalta. Samaa sanovat Humakiin tulevat muiden maiden vaihto-opiskelijat: Paikallisen kielen tunteminen ja osaaminen helpottaa huomattavasti, vaikka käytettävänä onkin älylaitteita ja käännohjelmia. Opiskelu on raskasta, kun ei ymmärrä mitään. Toisaalta tämä mahdollistaa etenkin

tulkikoulutusta ajatellen arvokkaan kokemuksen siitä, miltä tuntuu olla vähemmistökielen edustaja, joka ei ymmärrä mitään. Samalla oppii ajattelemaan, miltä kuurosta tuntuu audio-maailman arkipäivässä. Vaihto-opintojen aikana on siis opittava sietämään epävarmuutta ja poistuttava omalta mukavuusalueeltaan.

Vaihto-opintoihin liittyi valtaisa määrä positiivisia kokemuksia, paljon enemmän kuin haasteita. Parasta opiskelijoiden mielestä oli uusiin ihmisiin ja kulttuuriin tutustuminen. Monenlaisten ihmisten kanssa juttelu ja ajatusten vaihtaminen oli rikastuttavaa ja mielenkiintoista. Opiskelijat luonnehtivat vaihtoa mielenkiintoiseksi, unohtumattomaksi henkilökohtaiseksi kokemukseksi.

Vaihto-opintojen jälkeen opiskelijat palasivat Suomeen. Tällä hetkellä kaksi heistä jatkaa opintojaan kohti Tulkki (AMK) -tutkintoa – tosin hieman räätälöidysti, jotta he saavat mahdollisimman paljon harjoitusta suomalaisesta viittomakielestä ja tulkkauksesta.

Kiitos Anette Heikkilä vaihto-opintoihin liittyvistä ajatuksistasi ja kokemuksistasi!

Kirjoittaja:

Hanna Putkonen, Lehtori, valmentaja,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Centre for Deaf Studies, Trinity College, Dublin. Kuva: Outi Kuvaja.

Lehtori vaihdossa

Outi Kuvaja

Lokakuussa 2023 suuntasin vaihtoon Irlantiin, Dubliniin, Trinity Colleeen, jossa olen ollut vaihdossa muutamia kertoja aiemminkin. Viiden vuoden tauon jälkeen oli mukavaa palata tuttuun kaupunkiin ja tuttuun oppilaitokseen sekä tavata tuttuja ihmisiä. Vaihto toteutui Trinity College Dublinin School of Linguistic, Speech and Communication Sciencesin Center for Deaf Studiesissa.

Olin asettanut vaihdolle muutamia tavoitteita. Yhtenä niistä oli elvyttää Erasmus+ lehtorivaihtokuviota Trinity Collegen tulkki-kouluttajien kanssa. Toiseksi tavoitteeksi olin asettanut sen, että saisin houkutelua jonkun Centre for Deaf Studiesin opetushenkilöstöön kuuluvan vastavierailulle Humakiin, sillä edellisestä vastavierailusta on vierähtänyt jo pitkä tovi. Kolmantena tavoitteena oli viritellä vaihdon aikana keskustelua mahdollisuudesta järjestää yhdessä Trinity Collegen Centre for Deaf Studiesin kanssa monimuotoinen intensiivikurssi (BIP) vuoden 2024 aikana. Ja neljäntenä tavoitteena oli selvittää, millaisia vaihto-opintomahdollisuuksia Trinity Collegessa olisi tulkkausta ja kommunikaatio-ohjausta opiskeleville tulkkiopiskelijoille.

Sain vaihdon aikana edistettyä kaikkia neljää tavoitettani hyvin. Mahdollinen vastavierailu Humakiin ja monimuotoisen intensiivikurssin järjestäminen ovat harkinnassa, ja toivottavasti lopputuloksena on se, että molemmat toteutuvat. Koska aikataulujen yhteensovittamisessa oli vierailuni aikana haasteita, tulkkausta ja kommunikaatio-ohjausta opiskelevien tulkkiopiskelijoiden vaihto-opintomahdollisuudet jäivät selvitettäväksi etäyhteyksillä. Pohjustin jatkoselvittelyä lehtorivaihdon aikana ja löysin sitä varten oikean yhteyshenkilön.

Koska kyse oli opetukseen liittyvästä henkilöstöliikkuvuudesta, yksi tärkeimpiä lehtorivaihdon sisältöjä oli paikallisten opiskelijoiden opettaminen. Vaihdon aikana pidin viisi oppituntia

Centre for Deaf Studiesin luokkahuone.
Kuva: Outi Kuvaja.

kolmelle eri vuosikurssille. Kaikkien oppituntien aiheet liittyivät jollakin tavalla kuurosokeusalaan, sillä Trinity Collegen tulkikoulutuksen opetussuunnitelma ei sisällä kuurosokeuspintoja. Alaan liittyvä osaaminen on kuitenkin hyödyllistä ja tulee opiskelijoille tarpeeseen. Oppitunneilla kerroin opiskelijoille kuurosokeuteen liittyviä perustietoja sekä esittelin kuurosokeusalalle Humakissa tehtyjä opinnäytetöitä. Lisäksi harjoittelimme taktiilia kommunikointia ja kuvailua.

Edellisen kerran, kun olin lehtorivaihdossa Trinity Collegessa vuonna 2018, vierailuni poiki maksupalveluna toteutetun koulutuksen kuurosokeille tulkkauksesta. Koulutuksen organisoijana toimi Sign Language Interpreting Service (SLIS), joka on Irlannin kansallinen tulkkaukspalveluita tuottava toimija. Se järjesti Irlannissa työskenteleville viittomakielen tulkeille tulkkausta kuurosokeille käsittelevän seminaarin Dublinissa toukokuussa 2019.

Trinity Collegen henkilökunnasta eniten keskustelua kävin tohtori Isabelle Heyerickin kanssa. Keskustelut olivat antoisia ja edistivät mahdollisia yhteistyökuvioita. Lisäksi oli erittäin mielenkiintoista ja opettavaista päästä seuraamaan, kun hän piti opinnäytetyöohjauksen suomalaiselle vaihto-opiskelijalle. Ohjauksen aikana sain vinkkejä hyödyllisistä materiaaleista ja pääsin kuulemaan erilaisia lingvistisiä näkökulmia opinnäytetyön aiheeseen liittyen. Kohtaamiset antavat usein uusia ideoita, vinkkejä ja yhteyksiä. Niin kävi tämänkin vaihdon

oolberg St:n ja R802:n kadunkulma.
Kuva: Outi Kuvaja.

aikana. Sain tohtori Heyerickiltä sekä hyödyllisiä materiaaliveikkoja ja -linkkejä että kansainvälisiä kuurosokeusalan kontakteja kotiin tuomisiksi. Lisäksi oman osaamisen kehittymisen näkökulmasta on aina ilo ja haaste päästä viittomaan kansainvälisellä viittomisella ja luennoimaan englanniksi. Edellinen kokemukseni kansainvälisen viittomisen käyttämisestä oli ruotsalaisten kanssa, ja sain havaita sen huomattavasti helpommaksi. Suomalainen ja ruotsalainen viittomakieli kun ovat historiallisista syistä enemmän samanlaisia kuin suomalainen ja irlantilainen viittomakieli. Lisäksi omaa englannin kielen osaamista on aina mukava päästä tuulettamaan.

Vaihto oli erittäin onnistunut niin ammatillisesta kuin henkilökohtaisestakin näkökulmasta. Onnistuin edistämään ja saavuttamaan vaihdolle asettamiani tavoitteita, oppitunnit sujivat mukavasti, kohtaamiset olivat lämminhenkisiä, säät suosivat ja minulle jäi myös hieman aikaa fiilistellä Dublinia.

Kirjoittaja:

Outi Kuvaja, KM, lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Digitalisaatio

ja tekoäly

eDelfoissa samaan paneeliin voidaan kutsua osallistujia vaikkapa eri puolilta maailmaa.

Digisti Delfoissa

Merja Kylmäkoski

Yhteisöpedagogikoulutuksessa on jo pitkään käytetty ennakoititutkimukseen kuuluvaa eDelfoi-menetelmää. Alkuaan Delfoita alettiin käyttää Humakissa noin 15 vuotta sitten yhteisöpedagogi YAMK -opintojen syventävissä opinnoissa. Siitä menetelmän käyttö laajeni yhteisöpedagogi YAMK -koulutuksen opetussuunnitelmatyöhön ja sieltä tätä kirjoitettaessa jo pilotointiin ehtineen yhteisöpedagogi (AMK) -koulutuksen OPS-työhön. Humakissa on tehty myös sähköinen, vapaasti ladattava opiskirja Delfoilla tulevaisuuteen (2021) eDelfoi-menetelmän käyttämisestä ennakoitutyössä. Parhaillaan nuorisotyön hankkeen Youth participation – A key to an inclusive society työpaketissa 1 testataan ja käytetään uutta xDelphi-ohjelmistoa kansainvälisessä nuorten osallisuuskäsityksiä tutkivassa tutkimuksessa.

eDelfoi-menetelmä pähkinänkuoressa

eDelfoi on sähköinen paneeli, johon kutsutut osallistajat ottavat kantaa heille esitettyihin tulevaisuusväitteisiin. Panelisteiksi kutsutaan aihepiirin asiantuntijoita. Asiantuntijuus voi olla myös kokemusasiantuntijuutta. Esimerkiksi jos

paneelilla halutaan selvittää nuorten näkemyksiä heitä koskevista aiheista, on luontevaa kutsua panelisteiksi nuoria.

Osallistuminen eDelfoi-paneeliin tapahtuu anonyymisti. Paneelissa osallistujat voivat arvioida väitteen toteutumisen todennäköisyyttä tai

epätodennäköisyyttä sekä esittää näkemyksensä tulevaisuusvision toteutumisen toivottavuudesta tai epätoivottavuudesta. Lisäksi panelistit voivat perustella näkemyksiään vapaassa tekstikentässä ja kommentoida muiden panelistien näkemyksiä.

Paneelilla kerätään pääasiassa laadullista aineistoa. Sillä voidaan kuitenkin tuottaa myös numeraalista aineistoa, esimerkiksi tietoa siitä, miten panelistien näkemykset jakaantuvat kehityskulkujen toivottavuuden ja todennäköisyyden suhteen.

Menetelmän etuja on, että se ei vaadi matkustamista vaan paneeliin voi osallistua sähköisesti. Osallistuminen vaatii vain nettiyhteyden ja selaimen. Toinen eDelphi-menetelmän etu on paneelikeskustelun anonyymisyys. Mahdolliset taustalla olevat hierarkiat ja valtasuhteet paneeliin osallistujien välillä saadaan häivytettyä, kun osallistuminen tapahtuu nimettömästi. Panelistin henkilöllisyys, sosiaalinen asema tai muu ulkoinen seikka ei vaikuta muiden panelistien näkemyksiin edes alitajuisesti.

eDelphi tukee osallisuutta

Nuorisotyön tutkimuksen näkökulmasta eDelphi on kiinnostava, koska se on osallistava menetelmä. Tästä syystä sitä voidaan pitää myös nuorilähtöisenä menetelmänä. Peilattaessa menetelmää Laura Lundyn (2007) osallisuuden malliin Tila – Ääni – Yleisö – Vaikuttavuus (Space – Voice – Audience – Influence) eDelphi on turvallinen tila, jossa nuoret voivat ilmaista vapaasti näkemyksiään tutkijan/fasilitaattorin huolehtiessa turvallisemman tilan periaatteiden toteutumisesta. Paneeli antaa nuorille äänen, jota voidaan tukea tarjoamalla nuorille taustamateriaalia heidän oman näkemyksensä muodostamiseksi. Tutkimuspaneelissa yleisön muodostavat tutkijat, mutta paneeli voidaan järjestää myös esimerkiksi siten, että mukaan kutsutaan päättäjiä. Paneelissa vaikuttavuus toteutuu tutkimuksen raportoinnin välityksellä. Lisäksi keskustelussa voidaan vaikuttaa toisten panelistien näkemyksiin.

Menetelmän kehittämistyö ja mahdollisuudet

Humakin nuorisotyössä on aikaisemmin käytetty eDelphi-ohjelmistoa, joka on edelleen täysin toimiva. Youth participation -hankkeessa päädyttiin kuitenkin käyttämään uudempaa xDelphi-ohjelmistoa, joka on visuaalisesti kehittyneempi ja nuoren näkökulmasta siksi potentiaalisesti kiinnostavampi alusta. Uudemman ohjelmiston valinta mahdollistaa myös yhteistyön sen kehittäjän, Mindhiven, kanssa. Hankkeen tutkijoilla on mahdollisuus ehdottaa ohjelmiston kehittäjälle tutkimustyön kannalta kiinnostavia uusia ominaisuuksia. xDelphiin sisältyy jo tällä hetkellä mahdollisuus käyttää erikseen päälle kytkettävää tekoälyä. Myös vanhemmalla eDelphi-alustalla on mahdollista hyödyntää tekoälyä yhtenä panelistina. Tulevaisuudessa xDelphin avulla voi kenties olla mahdollista esimerkiksi koota paneeli osallistujista, joilla ei ole yhteistä kieltä, ja saada heidät keskustelemaan tekoälyn avulla. Kehittämistyön myötä paneeleja kootaan tulevaisuudessa ehkä myös luku- ja kirjoitustaidottomista osallistujista.

Lähteet

Kylmäkoski, Merja & Rainò, Päivi 2021. Delfoilla tulevaisuuteen. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 120. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Lundy, Laura 2007. 'Voice' is not enough. Conceptualising Article 12 of United Nations Convention on the Rights of the Child. British Educational Research Journal 6/2007, 927–942.

Kirjoittaja:

Merja Kylmäkoski, yliopettaja,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Yhteisöllistä verkkopedagogiikkaa strategisesti edistäen

Päivi Timonen

Yhteisöllinen verkkopedagogiikka on yhä enemmän esillä korkeakoulupintojen verkkopedagogisissa toteutuksissa. Opiskelijoille opiskelu verkossa sisältää verkossa tapahtuvan yhteisöllisen lähiopetuksen ja verkkoluentojen lisäksi paljon itsenäistä verkko-opiskelua. Tärkeää on huomata se, että itsenäinen verkko-opiskelu voi sisältää itseohjautuvasti toteutettua yhteisöllistä opiskelua pienryhmässä.

Keskityn tässä artikkelissa verkko-opiskelun yhteisöllisyyteen. Vaikka eri hankkeissa edistetään korkeakoulujen henkilökunnan digipedagogista osaamista kansallisesti, korkeakoulut ovat tietysti kehittäneet ja kehittävät omaa pedagogiikkaansa monin eri keinoin. Yhdeksi Humanistisen ammattikorkeakoulun digioppimisen kehittämisen strategiseksi tavoitteeksi on asetettu yhteisöllisen verkkopedagogiikan kehittäminen. Humanistisen ammattikorkeakoulun Digioppimisen kehittämisryhmässä on systemaattisesti edistetty yhteisöllistä verkko-opiskelua ja sen pedagogiikkaa eri tavoin. Kuvaan tässä artikkelissa yhteisöllisen verkkopedagogiikan ja verkko-opiskelun mahdollisuuksia. Kurkistan lyhyesti yhteisöllisestä verk-

kopedagogiikasta tekemiimme selvityksiin, havaintoihin ja aineistoihin.

Yhteisöllisen verkko-opiskelun tapa on muuttunut

Itsenäinen verkko-opiskelu on edelleen käytännössä itsenäistä ja osittain omatahtista. Huomionarvoista on, että itsenäisen verkko-opiskelun käsite sisältää kuitenkin paljon yhteisöllistä verkko-opiskelua, jolloin opiskelijan on otettava huomioon myös vertaisopiskelijoiden opiskelurytmi. Sen lisäksi, että verkko-opiskelijat ymmärtävät oman aktiivisen roolinsa heti opintojakson alusta lähtien, he osallistu-

Opiskelija opiskelee yhteisöllisesti verkko-opiskelussa eri kokoisissa ryhmissä

- Ohjattua yhteisöllisyyttä
- Pareittain
- Pienryhmässä
- Isossa ryhmässä

Opiskelija opiskelee yhteisöllisesti, itsenäisesti verkossa

- Itseorganisoitua yhteisöllisyyttä
- Yksin, pareittain
- Itseorganisoidut ryhmät
- Työelämän/harrastuksen ryhmät

Kuva 1. Opiskelija opiskelee verkko-opintojakson yhteisöllisissä pedagogisissa toteutuksissa.

Yhteisöllisen verkkopedagogiikan suositukset verkkotutkintoihin

2024

Päivi Timonen ja Pia Lundbom, Humak, Kansallinen verkkotutkintoverkosto FONE

Yhteiset periaatteet

Verkkotutkinnossa yhteisöllisen pedagogiikan periaatteet tulee sopia yhdessä tutkintokohtaisesti - puhutaan pedagogiikasta!

Digiosaaminen

Opettaja ja opiskelijat huolehtivat omasta digitaalisesta osaamisestaan, että osaavat laaja-alaisesti digipedagogisten välineiden käytön yhteisöllisessä toiminnassa.

Kulmakivet

Yhteisöllisen verkkopedagogiikan kulmakivet: Yhteisöllinen opetus ja ohjaus, pedagoginen yhteisö, aktiivinen verkko-opiskelu, pienryhmät, vertaispalaute sekä opiskelumotivaation vahvistaminen.

Digisosaalisuus

Alussa keskitytään ryhmäytymiseen, yhdessä tekemiseen, vuorovaikutuksen mahdollistamiseen ja yhdessä opiskeluun sekä ryhmadynamiikkaan, siis digisosaalisuuden edistämiseen. Ryhmadynaaminen prosessi huomioidaan verkko-opiskelun edetessä.

Yhteisöllisyys

Opiskelijan tulee voida opiskella yhteisöllisesti vähintään yhdellä verkko-opintojaksolla lukukausittain.

Digitaaliset sovellukset

Hyödynnetään yhteisöllisen aktiivisen opiskelun toteuttamiseen monipuolisesti digitaalisia sovelluksia ja ratkaisuja.

Vertaispalaute

Hyödynnetään arvioinnissa vertaispalauteen ja vertaisarvioinnin eri tapoja (pienryhmä, pareittain, koko ryhmä).

Työparit

Suositus, että opettajat suunnittelevat ja toteuttavat yhteisöllistä opetusta tiimeissä tai työpareissa.

Sitoutuminen

Itsenäinen verkko-opiskelu voi sisältää työskentelyä yhdessä pienryhmän kanssa ja edellyttää opiskelijoilta pienryhmään sitoutumista.

Yksilöllisyys

Kunnioitetaan kaikkia erilaisina osajoina ja oppijoina kohti turvallisen verkko-opiskelun toteutumista.

Kuva 2. Yhteisöllisen verkko-pedagogiikan suositukset verkko-tutkintoihin, 2023.

vat holistisesti myös opetuksen sisältöjen tuottamiseen verkko-opintojaksolla toivotun pedagogiikan mukaisesti. Kuvassa 1 havainnollistan opiskelijan opiskelua verkko-opintojakson yhteisöllisissä pedagogisissa toteutuksissa.

Verkko-opiskelijoille on kerrottava ja viestittävä etukäteen opintojakson pedagogisesta to-

teutuksesta. Samalla on selvitettävä opiskelijan odotukset: kuinka hän aikoo opiskella verkko-opintojaksolla. Humakissa näitä sisältöjä esitellään opetussuunnitelmissa, Pepin tiedoissa sekä avoimen AMK:n ja CampusOnlinen tiedoissa. Opintojaksolle hyväksytty opiskelija näkee toteutuksen tarkemmin verkko-opimisympäristöyhteisö Hoodlessa. Jokaisella

Käytännön periaatteet reaaliaikaisen yhteisöllisen verkko-opiskelun edistämiseen Tutkivan yhteisön pedagogisen mallin sosiaalisen, tiedollisen ja opetusläsnäolojen avulla (Timonen & Ruokamo, 2021b)

Sosiaalinen läsnäolo

1. Vahvistetaan opiskelijoiden välistä vuoropuhelua ja pohdintaa yhteisöllisillä menetelmillä.
2. Suunnitellaan webinaarissa opiskelu kokonaisvaltaisesti ryhmät huomioiden.
3. Varmistetaan, että ryhmät luovat säännöt opiskelulle webinaarissa.
4. Vähennetään sosiaalista etäisyyttä webinaariympäristön teknisillä työkaluilla ja opetusmenetelmillä.
5. Hyödynnetään breakout-ryhmiä emotionaaliseen sitoutumiseen ja mahdollistetaan inhimillinen yhteys.
6. Vahvistetaan opiskelijoiden verkkoläsnäoloa yhteyksien kautta.

Tiedollinen läsnäolo

7. Suunnitellaan tiedon rakentamiseksi yhteisöllisiä ja tutkivia oppimisaktiviteetteja käänteisellä oppimisella.
8. Varmistetaan vertaisoppimisen ryhmät ja ongelmaperusteiset ryhmät tiedon yhteiseen rakentamiseen.
9. Muodostetaan valmennusprosessit tukemaan kognitiivisia tavoitteita ja yhteenkuuluvuutta.

Opetusläsnäolo

10. Suunnitellaan valmentajan pedagoginen toiminta, joka tukee vuoropuhelua ja keskustelua tehtävissä.
11. Pätevöidytään valmentajana webinaarin kulkuun ja pedagogisiin vinkkeihin.
12. Suunnitellaan valmentajatoimintaa, joka vaikuttaa yhteisölliseen opiskeluun, mahdollistaa keskustelun sekä edistää opiskelijan sitoutumista.
13. Varmistetaan webinaarin sisältö, toimintatapa ja tekniikka ennen webinaaria, sen aikana ja sen jälkeen.
14. Suunnitellaan erilaisia aktiviteettityyppejä ja ennaltaehkäistään teknistä osaamattomuutta.
15. Edistetään opetussuunnitelmaa, vuorovaikutusta, sääntöjä ja opiskelua.
16. Suunnitellaan webinaari uudelleen käyttäen vaihtelevia pedagogisia menetelmiä ja harjoituksia.
17. Varmistetaan ammatillinen sisällöllinen ja tekninen taustatuki valmentajalle.
18. Luodaan jatkuvia, oikea-aikaisia arviointeja myös oppimisanalytiikkaa hyödyntäen

Kuva 3. Käytännön periaatteita webinaareissa toteutettavaan valmennuspedagogiikkaan.

verkko-opintojaksolla on ohjekirja, jossa kerrotaan opintojakson keskeiset sisällöt ja tavoitteet, vaatimukset, toteutustavat, tehtävien ja webinaarien aikataulut sekä arviointitavat. Lisäksi opiskelijoille viestitään verkko-opintojaksolla uutisten ja henkilökohtaistettujen PLD-viestien avulla.

Pedagogit määrittelevät yhteisöllisyyden toimintamallit verkko-opiskelun toteutuksessa. Yhä edelleen pedagogit tarvitsevat päivitettyä osaamista verkkoympäristössä toteutettavien yhteisöllisen opiskelun erilaisten ja monipuolisten laadukkaiden prosessien suunnitteluun ja toteuttamiseen. Sekä verkossa opiskelevat että opettavat tarvitsevat päivitystä taitoihinsa ja tietoihinsa yhteisöllisen verkkopedagogiikan ja yhteisöllisten verkkototeutusten osalta. Henkilökunta poisoppii aikaisemmasta pedagogisesta ajattelustaan. Yhteisöllisyys voi toteutua verkko-opinnoissa tutkintotasolla, valmennusryhmän ja opintokokonaisuuden tasolla sekä opintojaksotasolla.

Suosituksia yhteisöllisen verkko-opiskelun prosessin pedagogiseen suunnitteluun

Humakin pedagoginen henkilökunta on tehnyt erilaisia selvityksiä teemasta, ja niitä on toteutettu myös hankkeissa. Esimerkiksi Päivi Timonen ja Pia Lundbom selvittivät viiden ammattikorkeakoulun verkkotutkintojen pedagogiselta henkilökunnalta haastattelututkimuksena yhteisöllisen pedagogiikan tilannetta ammattikorkeakouluissa vuosina 2022–2023. Selvityksen tuloksena julkaistaan Yhteisöllisen verkkopedagogiikan suositukset verkkotutkintoihin (kuva 2).

Olen tutkinut yhteisöllistä verkkopedagogiikkaa hieman eri perspektiivistä tekeillä olevassa artikkeliväitöskirjassani. Ensimmäisessä osatutkimuksessa tutkin yhteisöllisen pedagogiikan alustavaa mallia reaaliaikaiseen yhteisölliseen verkko-opiskeluun. Julkaisin tuloksena suositukset käytännön periaatteista: siitä, kuinka reaaliaikaista yhteisöllistä verkko-opiskelua voidaan edistää Tutkivan yhteisön pedagogisen mallin sosiaalisen, tiedollisen ja opetusläännöjen avulla (kuva 3).

Verkkopedagoginen kehittämistyö on jatkuva prosessi. Henkilökunnan osaamisen kehittämistä mahdollistetaan esimerkiksi Digivisio2030-hankkeessa korkeakoulun henkilökunnalle tuotetun digipedagogisen koulutuksen avulla. Myös opiskelijat tarvitsevat yhä enemmän tietoa verkko-opiskelun tavoista ja mahdollisuuksista. Yhteisöllinen pedagogiikka eri tavoin toteutettuna voi motivoida opiskelijoita kiinnittymään opiskeluun. Vertaisryhmä saattaa tuoda tarvittavan tuen ja inspiraation työstää verkko-opinnot loppuun saakka. Lehtori voi saada itselleen työparin yhteisöllisen verkkopedagogiikan toteutukseen.

Kirjoittaja:

Päivi Timonen, verkkopedagogi, lehtori, Humanistinen ammattikorkeakoulu ja väitöskirjatutkija, Lapin yliopisto

Lähteet:

Alanko, Saana & Anttonen, Erja & Kivilä, Anna & Sairio, Christa & Timonen, Päivi 2021. Turvallisemman online-lähiopetuksen suositukset Humakissa. Teoksessa Päivi Timonen & Gyan Dookie (toim.) Kurkistuksia verkko-opetuksen ja -opetusteknologian mahdollisuuksiin. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 123, 24–32. <https://www.humak.fi/julkaisut/kurkistuksia-verkko-opetuksen-ja-opetusteknologian-mahdollisuuksiin/>

Anttonen, Erja & Pitkänen, Susanna & Timonen, Päivi 2021. Yhteisölliset osallistavat menetelmät verkkokoulutuksissa. Täydennyskoulutus vapaan sivistystyön henkilöstölle. Teoksessa Päivi Timonen & Gyan Dookie (toim.) Kurkistuksia verkko-opetuksen ja -opetusteknologian mahdollisuuksiin. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 123, 68–81. <https://www.humak.fi/julkaisut/kurkistuksia-verkko-opetuksen-ja-opetusteknologian-mahdollisuuksiin/>

Digivisio 2030 2023. Suomi elää monipuolisesta osaamisesta. <https://digivisio2030.fi/>

Garrison, Randy D. 2016. Thinking collaboratively. Learning in a community of inquiry. Routledge.

Garrison, Randy D. 2017. E-learning in the 21st century. A community of inquiry framework for research and practice. 3. painos. Routledge / Taylor and Francis.

Garrison, Randy D. & Anderson, Terry & Archer, Walter 2000. Critical inquiry in a text-based environment. Computer conferencing in higher education. The Internet and Higher Education 2(2), 87–105. [https://doi.org/10.1016/S1096-7516\(00\)00016-6](https://doi.org/10.1016/S1096-7516(00)00016-6)

Humak 2023a. Opetussuunnitelmat. <https://opetussuunnitelmat.humak.fi/>

Humak 2023b. Opetussuunnitelmat (OPS). Opiskelijan opas. https://opiskelijanopas.humak.fi/?page_id=920

Joshi, Marjo & Könni, Pirjo & Mäenpää, Kati & Mäkinen, Leena & Pilli-Sihvola, Mirva & Rautiainen, Tanja & Timonen, Päivi & Valkki, Outi 2020. Verkkotutkinnot. Turun ammattikorkeakoulun raportteja 269. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe20201230103025>

Lundbom, Pia & Timonen, Päivi 2022. Verkko haastaa sekä mahdollistaa yhteisöllisyyttä ja yhteisöllistä pedagogiikkaa. Blogikirjoitus 2.9.2022. <https://www.humak.fi/blogit/verkko-haastaa-seka-mahdollistaa-yhteisollisyytta-ja-yhteisollista-pedagogiikkaa/>

Ruhalahdi, Sanna & Söderlund, Markus & Timonen, Päivi 2018. Yhteisöllisen oppimisen opiskelijakokemuksia digitaalisen nuorisotyön cMOOCeissa. HAMK Unlimited Scientific. <https://unlimited.hamk.fi/amatillinen-osaamisen-ja-opetus/yhteisollinen-oppiminen-cmooceissa/>

Timonen, Päivi 2016. Digikampus ja oppiminen verkkoympäristöissä. Teoksessa Jukka Määttä & Titta Pohjanmäki & Päivi Timonen (toim.) Kohti digikampusta. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja 22, 31–45.

Timonen, Päivi 2018. Toimiva webinaari. Humanistinen ammattikorkeakoulu Humak. <https://www.humak.fi/julkaisut/toimiva-webinaari/>

Timonen, Päivi 2021. Yhteisöllisyys täytyy kokea. Sitä luodaan ja ylläpidetään verkko-opinnoissa yhdessä oppien. Teoksessa Päivi Timonen & Gyan Dookie (toim.) Kurkistuksia verkko-opetuksen ja -opetusteknologian mahdollisuuksiin. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 123, 59–67. <https://www.humak.fi/julkaisut/kurkistuksia-verkko-opetuksen-ja-opetusteknologian-mahdollisuuksiin/>

Timonen, Päivi & Lehtonen, Emilia & Miettinen, Karoliina & Ruuska, Virpi 2022. Humakin viisi oppimisympäristöä. Blogikirjoitus 4.8.2022. <https://www.humak.fi/blogit/oppimisymparistojen-ja-yhteisojen-konseptointi-humakin-viisi-oppimisymparistoa-osaaminen-edella-blogisarja-osa-4/>

Timonen, Päivi & Mäkelä, Hilla & Lukkarinen, Sanna 2019. Kampuksella digittää. Poimintoja verkko-oppimisen kehittämisestä. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Timonen, Päivi & Ruokamo, Heli 2021a. Alustava valmennuspedagoginen malli reaaliaikaiseen yhteisölliseen verkko-oppimiseen. <https://www.thinglink.com/scene/1484311735769759746>

Timonen, Päivi & Ruokamo, Heli 2021b. Designing a preliminary model of coaching pedagogy for synchronous collaborative online learning. Journal of Pacific Rim Psychology 15. <https://doi.org/10.1177/1834490921991430>.

Timonen, Päivi & Ruokamo, Heli 2022. Ammattikorkeakoulun verkko-opiskelijaprofiilit sekä sosiaalinen, tiedollinen ja opetusläsnäolo reaaliaikaisen yhteisöllisen verkko-opiskelun valmennuspedagogisessa mallissa. Ammattikasvatuksen aikakauskirja 24(3), 74–92. <https://doi.org/10.54329/akakk.123033>

Timonen, Päivi & Ruokamo, Heli n.d. Valmennuspedagogisen mallin verkko-opiskelua tukevia tekijöitä ja käänteisen oppimisen ominaisuuksia. Ei julkaistu.

Ohjaaminen ja toiminnalliset menetelmät -verkko-opintojaksolla opiskelijoille tarjotut valinnanmahdollisuudet yhteisöpedagogitutkinnon uudessa opetussuunnitelmassa

Päivi Timonen

Humakissa otettiin syksyllä 2023 käyttöön ammattikorkeakoulutuksen uudet opetussuunnitelmat. Tässä artikkelissa piipahdan *Ohjaaminen ja toiminnalliset menetelmät* -nimisellä, 5 opintopisteen laajuisella verkko-opintojaksolla. Opintojakso kuuluu Yhteisöllinen ja pedagoginen osaaminen -opintokokonaisuuteen, jota opiskelevat verkkoversiona niin yhteisöpedagogiverkkotutkintoa suorittavat kuin työyhteisön kehittäjät sekä monimuoto-opiskelijat kampuksilla ja seikkailukasvattajat päiväopintoina. Opintojakso oli tarjolla myös avoimen AMK:n opinnoissa.

Humakin syksyllä 2023 aloitetun uuden opetussuunnitelman *Ohjaaminen ja toiminnalliset menetelmät* -opintojakso jakaantuu 2 opintopisteen teoriaosuuteen ja 3 opintopisteen soveltavaan osuuteen. Soveltava osuus toteutetaan kampuksilla omanlaisina lähiopintoinaan ja verkko-opiskelijoiden yhteisöllisenä verkko-opintojaksona. Humakin kampusten lehtorit ja verkkopedagogi suunnittelivat opintojakson sisällön ja oppimateriaalin neljän viiden hengen pienryhmässä. Kun opintojakso oli yleisellä tasolla valmis, siitä tehtiin oma versio kampuksille ja oma versio verkossa opiskeleville.

Humakin Hoodle-verkko-oppimisympäristö-yhteisö (nimeltään Open LMS) on kehittyneempi versio Moodlesta. Se mahdollistaa esimerkiksi PLD-viestinnän eli henkilökohtaistettujen viestien aktivoinnin opiskelijoille tai henkilökunnalle. Opintojakson pedagogisena ajatuksena oli mukaila Humakin valmennuspedagogiikkaa, työstää oppimateriaalit oppimisympäristöön käänteisesti opiskeltaviksi ja mahdollistaa eri lailla opiskelevien verkko-opiskelu. Ammattikorkeakoulujen verkko-opintojaksojen suunnittelu perustuu tieteellisesti tutkittuun tietoon, jota sovelsimme myös *Ohjaaminen ja toiminnalliset menetelmät* -opintojaksolla opiskelijoille tarjottuihin valintamahdollisuuksiin (kuva 1).

Kuva 1. Kolme erityyppistä verkko-opiskelijaprofiiliryhmää huomioituina Ohjaaminen ja toiminnalliset menetelmät -verkko-opintojaksolla: monipuolisesti opiskelevat, soljuvasti opiskelevat ja itsenäisestä verkko-opiskelusta pitävät verkko-opiskelijat (Timonen & Ruokamo, 2022).

Väitöskirjatutkimukseni toisessa osatutkimuksessa kysyin ammattikorkeakoulun verkkotutkinnon opiskelijoilta, minkä he kokevat edistävän opiskeluaan reaaliaikaisessa yhteisöllisessä verkko-opiskelussa. Sain klusterianalyysin tulokseksi kolme erityyppistä verkko-opiskelijaprofiiliryhmää: monipuolisesti opiskelevat verkko-opiskelijat, soljuvasti opiskelevat verkko-opiskelijat ja itsenäisestä verkko-opiskelusta pitävät verkko-opiskelijat. Niinpä yritimme tarjota tässä kaikille ryhmille omat suoritustavat samalla verkko-opintojaksolla.

Mitä käytännössä?

Verkko-opintojakson ensimmäisinä viikkoina opiskelijoiden tuli tutustua opintojakson ohjekirjassa kerrottuihin opiskelutapoihin ja valita oma tapansa opiskella. Valittavana olivat seuraavat vaihtoehdot:

a) osallistua valmentajan vetämään yhteisölliseen prosessiin ja vertaispalautteen antamiseen reaaliaikaisissa Zoom-opiskelutilanteissa

(ohjauksen harjoitus valmisteltiin 4–5 opiskelijan pienryhmissä ja toteutettiin noin 12 opiskelijan ryhmässä)

b) organisoida itsenäisesti yhteisöllinen toteutus pienryhmässä ja dokumentoida se sekä antaa vertaispalautetta tiettyinä ajanjaksona Moodle-oppimisympäristön keskustelualueella

c) opinnollistaa työelämässä eli suorittaa sisältöä työelämän aidoissa ohjaustilanteissa ja dokumentoida se opintojaksolle.

Kollegani Susanna nimesi ryhmät seuraavasti: a) Varpuset, b) Kottaraiset ja c) Palokärjet. Jokainen opiskelija suoritti opintojakson teoriaosuuden tehtävät yhteisöllisesti ja itseohjautuvasti. Vertaispalauteryhmät olivat 15–20 opiskelijan ryhmiä.

Tällä verkko-opintojaksolla olevien erilaisten toteutustapojen taustalla pyöritimme erilaisia pienryhmiä ja niiden rajauksia ryhmittelyinä. Opiskelija siis valitsi itse vaihtoehdon a, b tai c yhteisöllisen verkko-opintojakson suorittamiseksi (kuva 2).

Tehtävä 1: valitse opiskelun tapasi eli ryhmä ja tee tämä 9.10.2023 klo 12 mennessä.

Tee: Choose a group

Tutustu ensin ohjeisiin ja eri suoritustapojen eroihin

- A Varpuset: pienryhmissä yhteisöllinen (valmentajien vetämä ja tukema prosessi)
- B Kottaraiset: Itsenäisesti yhteisöllinen (opiskelija etenee itsenäisesti)
- C Palokärjet: Opinnollistaminen työelämässä - etsii oman ryhmän (Hyväksyttävä lehtorilla ennen valintaa)

Kun olet valinnut itsellesi suoritus/opiskelutapasi, sinulle avautuvat sen valinnan verkkosivut ja toteutukseen kuuluvat tehtävät, oppimateriaalit ja lisäaineistot.

Ryhmävalinnoilla on kiire, jotta voimme arpoa Varpusten pienryhmät 9.10. ja yhteisöllinen työskentely pääsee käyntiin.

Näytä 95 vastausta

Valinta	Ryhmä	Näytä kuvaukset	Jäsenet	Ryhmän jäsenet	Näytä ryhmän jäsenet
☐	Verkko A Varpuset: Pienryhmissä-yhteisöllinen		28		
☐	Verkko B Kottaraiset: Verkko-itsenäisesti yhteisöllinen		61		
☐	Verkko C Palokärjet: opinnollistamalla työelämässä (Hyväksyttävä lehtorilla ennen valintaa)		6		

Tallenna valintani

Kuva 2. Verkko-opintojaksolla oleva valinta-alue, jolla opiskelija valitsee haluamansa tavan opiskella.

Kuvasta 2 näkyvät opiskelijamäärät valinnoittain. Työstimme prosessia pedagogisen suunnittelun tuotoksena niin, että pyörittelimme pienryhmiä ja ryhmittelyjä verkko-opintojakson eri suoritustapojen vaihtoehdoissa eri tavoin ja eri tehtävissä.

Toteutustapamme antoi opettajille aikaa ohjata ja valmentaa pienryhmissä yhteisöllisesti eli a-valinnan tehneitä opiskelijoita verkko-opintojakson alkuvaiheina. Opiskelijat, jotka olivat valinneet a-vaihtoehdon, tulivat tutuksi opintojakson edetessä. B-valinnan tehneet opiskelijat olivat yhteydessä meihin opettajiin verkko-opintojaksolla Kottaraisille rajatussa Humak Cafessa tai sähköpostitse. Ohjaus ja valmennus olivat läsnä oppimisaktiviteeteissa, uutisalueella, Humak Cafessa ja PLD-viesteinä. Syksyn 2023 Ohjaaminen ja toiminnalliset menetelmät -verkko-opintojaksolla vastuulehtorina olivat Susanna Pitkänen ja hänen työparinaan Päivi Timonen.

Lähteet

Humak 2023a. Opetussuunnitelmat. <https://opetussuunnitelmat.humak.fi/>

Humak 2023b. Opetussuunnitelmat (OPS). Opiskelijan opas. https://opiskelijanopas.humak.fi/?page_id=920

Timonen, Päivi & Ruokamo, Heli 2022. Ammattikorkeakoulun verkko-opiskelijaprofiilit sekä sosiaalinen, tiedollinen ja opetuslänäolo reaaliaikaisen yhteisöllisen verkko-opiskelun valmennuspedagogisessa mallissa. Ammattikasvatuksen aikakauskirja 24(3), 74–92. <https://doi.org/10.54329/akakk.123033>

Kirjoittaja:

Päivi Timonen, verkkopedagogi, lehtori, Humanistinen ammattikorkeakoulu ja väitöskirjatutkija, Lapin yliopisto

Kieltenopettajan tekoälynväläyksiä

Eeva Pekanheimo

Tekoäly suurine kielimalleineen sai tullessaan korkeakoulun kielenopettajan kerralla eksiysiin. Kirjoitin syksyllä 2023 neliosaisen blogisarjan Kieli ja tekoäly, jossa harhailin muun muassa datan, kääntämisen, vieraiden kielten oppimisen, kielitaidon ja opettajuuden viidakoissa. Viidakkoseikkailullani opin, että suurista kielimalleista ei ainakaan vielä ole meille kielen malliksi ja että kielialan ammattilaisille on tarvetta jatkossakin. Tekoälystä on kuitenkin paljon iloa vierasta kieltä opeteltaessa ja opetettaessa.

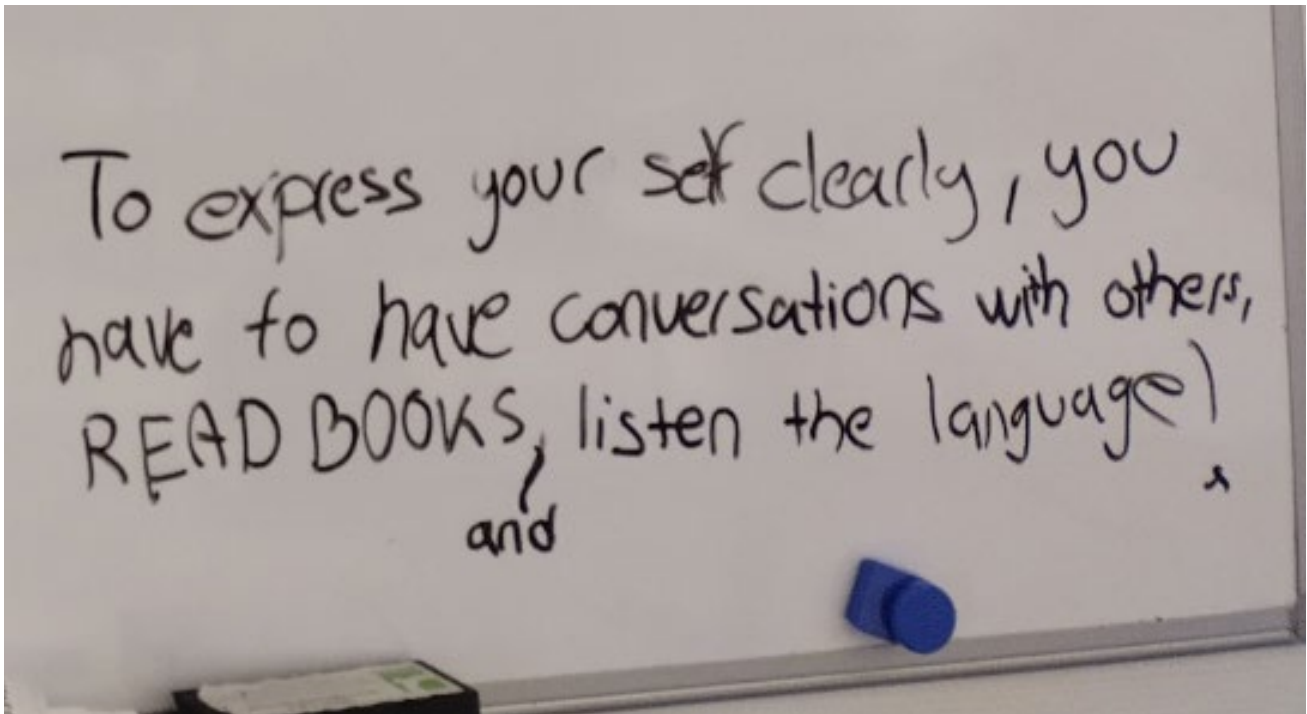
Olen kuluvan syksyn opintojaksojen alussa pienimuotoisesti luotsannut opiskelijoita tekoälyn saloihin. Kun olen kysynyt eri opiskelija-

ryhmiltä, kuinka moni on käyttänyt tekoälyä, parhaimmillaan vajaa puolet on nostanut käntensä. Syksyn englannin ja ruotsin opintojaksojen aluksi opiskelijat ovat lukeneet luokahuoneen rauhassa minun ja muiden Humakin lehtoreiden tekoälystä kertovia tekstejä ja sitten keskustelleet niiden sisällöstä joko ruotsiksi tai englanniksi. On syntynyt hyviä ja pitkiä keskusteluja. Viimeksi, kun englannin kurssilla pyysin pienryhmiä kiteyttämään keskustelunsa, taululle ilmestyi seuraavanlaisia lauseita: "AI can be a good tool", "You have to use your own brain first", "AI doesn't understand the context", "You have to be critical", "AI can be helpful but we shouldn't rely on it" sekä "You need to have conversations, READ BOOKS and listen to the language!".

Kieltenopettajana olen kyllästynyt perinteiseen punakynäpalautteeseen: koen, että menneiden vuosikymmenten kielioppiin painottunut opetus ja virheisiin keskittynyt pedagogiikka ovat vieneet monelta ilon kielten oppimisesta ja motivaation siihen. Jätän punakynäpalautteen antamisen mielelläni tekoälylle ja keskityn sen sijaan siihen, mikä kielen oppimisessa on inhimillisesti tärkeintä: kommunikointi toisten kanssa, rohkeus käyttää kieltä spontaanisti, ymmärtäminen ja ymmärretyksi tuleminen, onnistumisen ilo, vieraiden kulttuurien ymmärtäminen sekä oman maailmankuvan laajentaminen. Kun puhutaan ammatillisesta kielestä, tärkeää on myös mahdollisuus toimia asiantuntevasti vierailta kielillä omassa ammatissaan ja siten avata uusia ovia – sekä toisaalta ymmärtää, milloin on syytä antaa vieraskielisen tekstin tuottaminen ammattilaisen käsiin.

Kieltenopettajan harhailua tekoälyn viidakoissa. Kuva: Humakin www-sivut, Eeva Pekanheimo.

Yhteisöpedagogiopiskelijan kirjoittama teksti luokan taululla. Kuva: Eeva Pekanheimo.

Tekoälykeskustelu on kuluneen syksyn aikana ollut vilkasta niin sosiaalisessa mediasa kuin työpaikan eri foorumeilla. Onkin tärkeää pysyä kärryillä tekoälyn kehityksestä. Humakin Tekoälytiistai-blogisarja on tarjonnut tähän oivia välineitä, samoin se, että työnantaja on antanut mahdollisuuksia kouluttautua. Humakin lehtori Suvi Tuominen toteaa Humakin Laumapodin 11. jaksossa tekoälystä, että ”kaikkien pitäisi jo nyt osata sen peruskäyttö” ja että ”tekoäly ei vie kenenkään työpaikkoja. Ne, jotka sitä osaavat käyttää ja ovat uteliaita selvittämään sen mahdollisuuksia, ovat ne, jotka tästä työmarkkinoilla tulevat hyötymään”. Melko lailla sama pätee muuten kielitaitoon: sekä tekoäly että kielitaito ovat työkaluja.

Humakin lehtori Jenni Hernelahti taas kirjoitti blogitekstissään Nuorisotyöntekijä, innostu tekoälystä! tekoälyn käytöstä matalalla kynnyksellä nuorisotyössä – pienistä, innostavista, luovista ja hauskoista tavoista käyttää tekoälyä esimerkiksi taide- ja mediakasvatuksessa.

Muun muassa näiden kahden julkaisun innoittamana tein viime viikolla pienen viilauksen hyvin perinteiseen ammatillisen englannin opintojaksotehtävään, suulliseen esitykseen. Koulutusohjelmasta ja opintojaksosta riippuen

opiskelijat pitävät suullisia, englannin- tai ruotsinkielisiä esityksiä eri taiteenaloista, järjestöistä tai vaikkapa erilaisista työympäristöistä ja -menetelmistä. Esitykselle on tiettyjä muodollisia kriteereitä (esim. rakenne ja ammattialan sanasto). Yksi kriteeri on, että esitysten tulee olla innostavia, osallistavia ja vuorovaikutuksellisia: kuulijat eivät saa vain istua ja kuunnella, vaan hekin joutuvat panostamaan.

Nyt käynnissä olevalla englannin opintojaksolla lisäsin esitysten osallistavaan osuuteen tekoälyn. Pohjaksi tälle opiskelijat tutustuivat edellä mainittuun Jenni Hernelahden tekstiin. Odotan innolla, mitä marraskuun tunneilla tullaan tekemään. Tähänkin asti olen esitysten yhteydessä jakanut epävirallisia bonuksia siitä, että opettaa opettajalle jotakin uutta.

Kirjoittaja:

Eeva Pekanheimo, lehtori
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Digitaalinen tiedontuotantopalvelu Järjestin kerää tietoa nuorisoalan järjestöjen tekemästä työstä

Niina Autiomäki

Humanistinen ammattikorkeakoulu on kehittänyt [Kentaurissa](#) valtakunnallisen nuorisoalan järjestökentän tiedontuotantoa. Kehitystyön tuloksena julkaistiin digitaalinen tiedontuotantopalvelu Järjestin syksyllä 2023. Järjestimessä kerätään tietoa järjestöjen omista tiedoista ja toimintatiedoista sekä omien kyselyiden avulla. Järjestimessä kerätty tieto jää järjestöjen omaan käyttöön. Siitä kerätään kuitenkin kootusti tietoa aluehallintoviraston ylläpitämään [nuorisotilastot.fi](#)-palveluun, jossa tietoa käytetään muun muassa päätöksenteon tukena.

Käyttäjälähtöisesti kehitetyn Järjestimen ohjelmistokehitystä taustoitettiin hyvällä selvitystyöllä

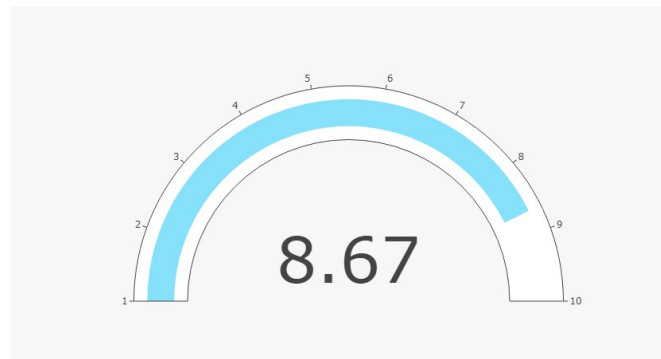
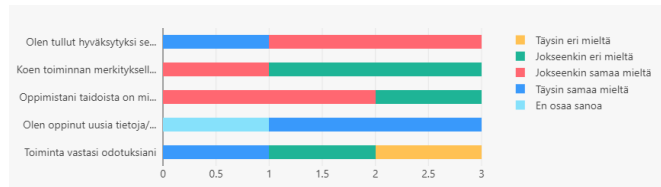
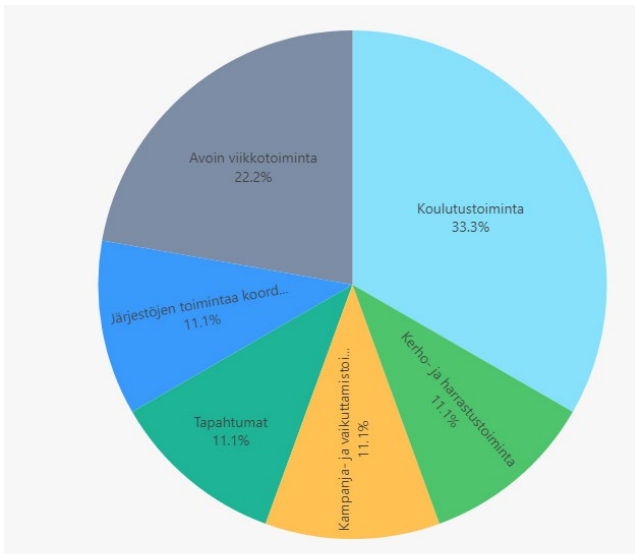
”Huomaa, että Järjestintä on tehty käyttäjälähtöisesti ja kehitystyössä on huomioitu nuorisoalan järjestökentän moninaisuus. Organisaatorakenteen rakentaminen erilaiset järjestöt huomioiden helpottaa Järjestimen muokkaamista kunkin järjestön tarpeita vastaavaksi.”

Valtakunnallisia nuorisoalan järjestöjä ja muita sidosryhmiä (opetus- ja kulttuuriministeriö, aluehallintovirasto, Kuntaliitto ja Humak) kuultiin useaan otteeseen kehitystyön aikana erilaisin matalan kynnyksen keskusteluihin, työpajoihin, yksilöhaastatteluihin ja vaatimusmäärittelyihin. Samoja tahoja osallistui myös ohjelmistokehityksen aikana pidettyihin työpajoihin.

Järjestin

Nuorisoalan
järjestöjen
tiedontuotanto

”Tietoa kerätään nykyisin melko erilaisin kysymyksin – tiedonkeruun yhtenäistäminen helpottaa päätöksentekoa.”

Erilaisissa selvityksissä tuli esiin moninaisten valtakunnallisten nuorisoalan järjestöjen tiedontuotannon nykytila. Tietoa kerätään monin keinoin ja sisällöin. Tiedonkeruun vuosikellon viisareiden paikat vaihtelevat. Digitaalisten järjestelmien ja ilmaisupalvelujen käyttö on kirjavaa, ja tiedonkeruun apuvälineenä käytetään myös ruutuvihkoa. Käsitteet saattavat olla osa järjestön identiteettiä. Samalla käsitteellä saatetaan tarkoittaa osittain eri asiaa, tai se voi merkitä sisällöllisesti eri asiaa kaikkina.

”Kuntien rahoittama nuorisoalan järjestöjen tekemä työ tulee nyt paremmin näkyväksi myös Harrastamisen Suomen mallia ajatellen.”

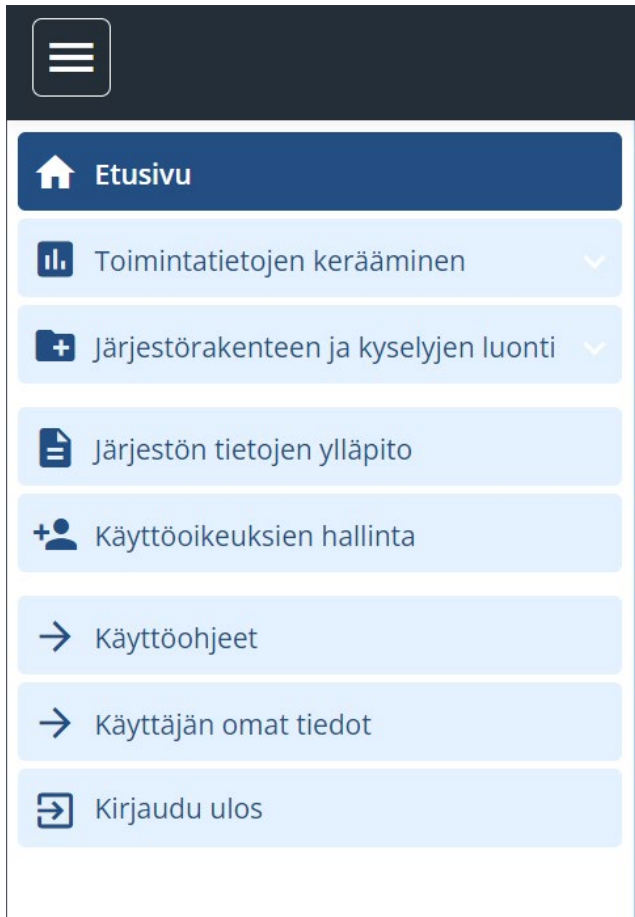
Valtakunnallisten nuorisoalan järjestöjen tekemästä työstä on ollut saatavilla melko niukasti tietoa. Järjestimeen kerääntyvä tieto lisää järjestöjen tekemän työn näkyvyyttä. Järjestimessä tieto myös jää järjestöjen omaan käyttöön. Järjestöt voivat hyödyntää tietoa muun muassa rahoitus- ja hankehauissaan, vaikuttavuutensa osoittamisessa, strategisessa työskentelyssään, tiedolla johtamisessa, viestinnässään ja toimintakertomuksessaan. Tieto saadaan tulostettua Järjestimestä pdf.-, png.- ja csv.-tiedostoina.

”Kyselytyökalulla järjestöt pystyvät tekemään erilaisia kyselyitä jäsenilleen, henkilöstölleen ja vaikkapa erilaisissa tapahtumissa. Kaikki tieto on samassa paikassa, kyselyitä voidaan lähettää vaikka vuosittain ja verrata saatuja vastauksia eri vuosien kesken. Tämä helpottaa järjestön oman työn kehittämistä ja vaikuttavuuden osoittamista.”

Taustaselvitysten perusteella yhtenä yhdistävänä tekijänä valtakunnallisten nuorisoalan järjestöjen tiedonkeruussa olivat järjestöjen itsensä tekemät kyselyt. Järjestimessä on valmiita kyselypohjia, muun muassa Kentaurissa kehitetyt [NEMI-mittari](#) ja [Osallisuusmittari](#). Valmiiden kyselypohjien lisäksi järjestöt voivat tehdä omia kyselyitään, tuoda Järjestimeen omia mittareitaan ja kyselyitään, tutkia kyselyiden tilastoja ja hyödyntää monipuolisia graafeja.

Järjestimen käyttöönotto moninaisella, autonomisella nuorisoalan järjestökentällä ottaa aikansa

Kuten minkä tahansa muunkin uuden digitaalisen tuotteen, Järjestimen käyttöönotto ottaa aikansa näinkin moninaisella ja autonomisella loppukäyttäjäkentällä. Uuden järjestelmän käyttöönotto edellyttää päätöksentekoa ja usein koulutusta järjestön sisällä. Pelkkä tuotteen maksuttomuus ei ole riittävä käyttöönoton peruste, vaan pohdintaa riittää esimerkiksi

Keskittason käyttäjän näkymä.

nykyisten tiedonkeruutapojen lakkauttamisesta tai sopeuttamisesta uuteen digijärjestelmään.

Järjestöjä on kontaktoitu sähköpostitse ja puhelimitse, ja Järjestimestä on pidetty useampia laajempia esittelytilaisuuksia. Lisäksi järjestöjä on kohdattu yksitellen, jolloin on voitu pohtia Järjestimen käyttöä järjestön oma tiedonkeruutilanne ja tarpeet huomioiden. [Järjestimen julkaisutilaisuus pidetään 23.1.2024. ja keväällä järjestetään useita matalan kynnyksen tilaisuuksia](#), joissa voi tulla kysymään Järjestimestä lisää. Ensimmäisiä palautteita järjestökentältä on jo saatu erilaisissa kohtaamisissa:

”Tämähän on melkein liian hyvä ollakseen totta! Aiemmin käyttämämme työkalu ei huomioi yhtä hyvin meidän tarpeitamme. Voimme tuoda oman mittaristomme järjestömmme käyttöön ja hyödyntää muutoinkin kyselytyökalua monipuolisesti. Samaa kyselyä voidaan jakaa kaikille Järjestimessä. Omien kansioiden luominen niin

kattojärjestölle kuin paikallisjärjestöille helpottaa tiedonhallintaa.”

”On hyvä, että Järjestintä voi käyttää suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi, sillä järjestössämme on erikielisiä työntekijöitä ja vapaaehtoisia, jotka keräävät tietoa.”

”Toimintatietojen kerääminen on ollut joskus haastavaa, sillä ruutuvihkot, joihin kirjauksia tehdään, saattavat olla kateissa. Nyt tiedot saa kerättyä yhteen paikkaan samoin kysymyksiin. Oma tiedonkeruummekin yhdenmukaistuu.”

Kehitystyönä Järjestin oli mielenkiintoinen ja haastavakin

Digitaalisen kehitystyön näkökulmasta katsottuna Järjestin oli mielenkiintoinen ja haastavakin tehtävä. Käyttäjälähtöisenä digikehittäjänä olen ollut aiemminkin luomassa digitaalisia tuotteita moninlaiselle käyttäjäryhmälle. Valtakunnallisen järjestökentän moninaisuus kuitenkin yllätti selvitystöiden edetessä. Tiedonkeruun nykytila ja perinteet vaihtelevat järjestöittäin, ja sama piirre oli havaittavissa digitaaloja tarkasteltaessa. Järjestimestä pyrittiinkin tekemään jo ensimmäisessä vaiheessa tarpeeksi intuitiivinen, jotta sen käyttöönotto olisi vaivatonta. Järjestimen ohjelmistokehityksessä oli mukana myös palvelumuotoilija, joka pohti käytettävyyteen liittyviä seikkoja.

Varsinainen ohjelmistokehitys tehtiin yhteistyössä Weasel Software Oy:n kanssa. Toimin siinä projektipäällikkönä ja tuotemistajana. Käyttöliittymän design toteutettiin Angular-käyttöliittymäkirjastoa hyödyntäen. Tiedonkeruujärjestelmä toteutettiin Headless-tyyppisenä verkkopalveluna käyttäen Angularia sekä Alfresco CMS:ää ja REST-rajapintoja. Tiedonkeruulomakkeet toteutettiin avoimen lähdekoodin SurveyJS JavaScript-pohjaista lomakkeen rakennustyökalua hyödyntämällä. Verkkosivun alustapalveluna toimii julkinen Amazon Web Services -pilvipalvelu.

Punavuoren keppiskerhon fiiliskysely

1. Minkälainen fiilis sinulle jäi Keppiskerhosta?

2. Mikä oli mukavinta?

Kavereiden näkeminen!

Järjestimestä voidaan lähettää toimintatietokyselyitä ja järjestön omia kyselyitä linkkien ja sähköpostiin lähetettävän suoran kyselylinkin avulla. Tämä helpottaa tiedonkeruuta vaikkapa järjestön paikallistoimijatasolla, sillä tällä tiedonkeruun tavalla kaikkien tiedonkeruuta tekevien ei tarvitse olla kirjautuneina Järjestimeen. Se helpottaa muun muassa vapaaehtoistyöntekijöiden tärkeää työtä.

Sisällöissä huomioitiin datan käytettävyys järjestöjen omassa arjessa. Aiemmin tiedonkeruuta oli tehty järjestökentällä lähinnä Webropol-kyselyiden avulla, eikä tieto näin ollen jäänyt järjestöjen käyttöön. Monipuolinen kyselytyökalu ja tiedon valmis visualisointi erilaisin graafein ovat toimintoja, jotka ovat järjestöjen käytössä. Järjestöt pystyvät personoimaan omia kyselyitään lisäämällä järjestönsä logon kyselyn yhteyteen.

Toivon Järjestimen helpottavan järjestöjen työtä tiedonkeruun parissa ja mahdollistavan datan hyödynnettävyyden monissa tilanteissa. Nuorisotilastot.fi-palveluun kertyvä tieto tuo näkyväksi järjestöjen monipuolisen työn nuorisotalan kentällä. Tutkijat ja opinnäytetöiden tekijät hyötyvät aikasarjoiksi muodostuvasta datasta omassa tärkeässä työssään.

Artikkelissa käytetyt sitaatit ovat sidosryhmien ja valtakunnallisten nuorisotalan järjestöjen kommentteja Järjestimestä.

Kirjoittaja:

Niina Autiomäki, FM, AmO,
TKI-asiantuntija,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Digitalisaation haasteet tekijänoikeusjärjestelmälle

Jyrki Simovaara

Digitaaliset työkalut muuttavat luovan työn käytäntöjä ja asettavat haasteita tekijänoikeusjärjestelmälle. Artikkelissa kuvataan tuottajan osamistarpeita digitalisoituvassa tekijänoikeusympäristössä.

Digitaaliset kaksoset -hankkeessa vuosina 2021–2023 Humakin kulttuurituotannon osamiskärki perehtyi 3D-mallinnusten ohella alan tekijänoikeuskysymyksiin ja pyrki ohjeistamaan tulevia tuottajia niiden ratkaisemisessa.

Digitaaliset toimintaympäristöt ja työkalut luovat haasteita tekijänoikeusjärjestelmälle: Tekijänoikeuden alaisten sisältöjen hyödyntäminen ja muuntelu on yhä moninaisempaa ja helpompaa. Työkalut myös tuottavat sisältöjä automatisoidusti tai itsenäisesti. Lisäksi digitaalisten julkaisu-ympäristöjen ja työkalujen käyttäjä-sopimuksissa sovitaan tekijänoikeuksien siirroista ja rajoituksista.

Nykyisellään tekijänoikeus syntyy omaperäisen teoksen tehneelle henkilölle. Koneiden tekemät teokset eivät saa tekijänoikeuden suojaa, sillä tekijää ei ole. Sen vuoksi työkalujen käyttäjä-sopimusten merkitys käyttöoikeuksien määrittelyssä korostuu.

Henkilötekijää koskeva oikeustapaus nousi selviestä, jonka apina otti itsestään. Kuva julkaistiin ympäri maailman, ja kameran omistanut ammattivalokuvaaja peräsi tekijänoikeuskorvauksiaan lehdiltä. Britannian oikeusistuin totesi, ettei kuvalla ole henkilötekijää eikä tekijänoikeutta eikä sen julkaisemisesta siten tarvitse maksaa tekijänoikeuskorvauksia.

Myös anonyymi katutaiteilija Banksy on sekoittanut tekijänoikeusjärjestelmää vaatimalla teoksilleen tekijänoikeutta paljastamatta henkilöllisyyttään. EU-tuomioistuin edellytti henkilöllisyyden kertomista, eikä Banksyn graffi-

teilla sen mukaan ole tekijänoikeuden suojaa. Tekijänoikeuden suojaamia teoksia on toki aiemminkin tehty nimimerkin suojassa, mutta aina on ollut joku edustaja, joka tietää tekijän todellisen henkilöllisyyden.

Koneellisesti tai tekoälyn avustuksella luodun teoksen tekijänoikeus on mahdollista perustellusti määrätä työkalun omistajalle, joka on mahdollistanut teoksen luomisen taloudellisesti. Näin on määritelty Suomen nykyisessä tekijänoikeuslainsäädännössä ääni- ja kuvatallenteen tuottajan lähioikeus. Levy-yhtiön tuottaja ei luo ääni- tai kuvatallennetta itse mutta saa oikeuden päättää sen julkaisemisesta taloudellisen panoksensa vuoksi.

Toinen, vaihtoehtoinen tulkinta on jäljittää luomistyön alkuperä joko tekoälyn ohjelmoijan luoviin ratkaisuihin tai tekoälyn opettamiseen käytetyn aineiston henkilötekijöihin.

Vaikka ilman henkilötekijää olevat teokset eivät saa tekijänoikeuden suojaa, tekijänoikeudet voidaan siirtää henkilötekijältä yritykselle sopimuksella. Näin toimitaankin useimpien digitaalisten julkaisukanavien käyttäjä-sopimuksia ruksailtaessa. Nämä nopeasti ohitettavat pikupräntit siirtelevät tekijänoikeuksiamme suur-yrityksille.

Minkä tahansa digitaalisen työkalun tai julkaisualustan käyttöönoton yhteydessä olisi hyvä varmistaa, että alustalla luotavien tai julkaitavien aineistojen säilytys, poistaminen tai siirto muualle on turvattu myös käyttäjäsuhteen muuttuessa tai loppuessa.

Apinan ottamalla selfiä ei ole tekijänoikeuksia, koska se ei ole ihmisen luomistyön tulos. Tekoälyteoksilla on sama ongelma.

Käyttäjäsopimuksissa mainitaan toisinaan harhaanjohtavasti, että ”tekijänoikeudet säilyvät tekijällä”, vaikka samassa sopimuksessa oikeuksia aineiston julkaisuun ja hyödyntämiseen myönnetään alustalle. Maininta tarkoittaakin, että ne oikeudet, joita tällä sopimuksella ei siirretä, säilyvät tekijällä.

Käyttäjäsopimusten ehtoja on kritisoitu kohtuuttomiksi: Ohjelmistotalo voi joskus muuttaa ehtoja kysymättä käyttäjältä. Niissä voidaan myös kieltää tuotetun aineiston kaupallinen hyödyntäminen, edellyttää käytetyn työkalun mainitsemista julkaisun yhteydessä tai rajoittaa yhteiskäyttöä kilpailevien ohjelmistojen kanssa. Yksi tulevista kehityskuluista on käyttäjäsopimusten sisältöä rajoittava lainsäädäntö.

Huonoimmat ehdot löytyvät luonnollisesti ohjelmistojen ilmaisversioista ja educational-lisensseistä. Pro-käyttäjät maksavat paremmista käyttöehdoista.

Käyttäjäsopimukset tuntuvat vähäpätöisiltä, mutta niistä on käyty useita oikeustaisteluita,

joissa ovat kyseessä isot rahat. Sopimusten merkitystä kritisoidakseen GameStation lisäsi peliympäristönsä käyttäjäehtoihin sopimusehdon ”we own your soul”. Silti 88 prosenttia pelaajista hyväksyi käyttöehdot sellaisinaan – vain 12 prosenttia ruksasi vaihtoehtona olevan ”jätä tämä ehto pois” -kohdan.

Luovan työn tekijöiden osaaminen omien teostensa tekijänoikeuksien hallinnoinnin suhteen on tutkimusten mukaan puutteellista. Tekijänoikeusjärjestöt ovat siinä toki taitelijoiden tukena, mutta niidenkin toimintatavat laahaavat jäljessä, kun uusia teosten hyödyntämisen tapoja ja markkinoita avautuu. Kulttuurituottajan tulee kyetä toimimaan luovan työn tekijän tukena tekijänoikeuksien hallinnoinnissa digitaalisten työkalujen, julkaisukanavien, tekijänoikeusjärjestöjen ja työnantajien muodostamassa järjestelmässä.

Lähteet

Bavitz, Christopher & Albert, Kendra 2018. The “Monkey Selfie” case. Can non-humans hold copyrights? The Berkman Klein Center for Internet & Society at Harvard University. Viitattu 15.10.2023. <https://cyber.harvard.edu/events/2018/luncheon/01/monkeyselfie>

Kautio, Tiina & Lefever, Nathalie 2023. Sopimussuhteet muutoksessa. Audiovisuaalisen alan tekijänoikeudellisia kysymyksiä. Cuporen verkkojulkaisuja 74. Viitattu 15.10.2023. <https://www.cupore.fi/fi/julkaisut/cuporen-julkaisut/sopimussuhteet-muutoksessa>

Martin, Joe 2010. GameStation: ”We own your soul”. Bit-Gamer. Viitattu 15.10.2023. <https://www.bit-tech.net/news/gaming/pc/gamestation-we-own-your-soul/1/>

Newitz, Annalee 2005. Dangerous terms. A user’s guide to EULAs. Electronic Frontier Foundation. Viitattu 15.10.2023. <https://www.eff.org/wp/dangerous-terms-users-guide-eulas>

Stolt, Vivian 2021. Banksy. Anonymiteetin ja tekijänoikeuden ristiaallokossa. IPRinfo 6/2021. Viitattu 15.10.2023. <https://iprinfo.fi/artikkeli/banksy-anonymiteetin-ja-tekijanoikeusomistajuuden-ristiaallokossa/>

Kirjoittaja:

Jyrki Simovaara, lehtori, kulttuurituotanto, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Tekoäly ja tekijänoikeudet – kuin tuli ja vesi?

Jari Hoffrén

Tekoälyyn liittyvässä keskustelussa sivutaan usein sitä, korvaako tekoäly ihmisen asioiden tekijänä ja aikaansaajana. Kulttuuri- ja taide-elämän yhteydessä kysymys on luonnollisesti kriittinen: syrjäyttääkö tekoäly taiteilijat ja sisällöntuottajat? Muunnelma teemasta koskee kulttuurisille sisällöille ja kulttuurituotannoille olennaisia tekijänoikeuksia. Voiko tekoäly rikkoa niitä ja jos, niin miten?

Tekijänoikeudet turvaavat luovien sisältöjen tekijöiden aikaansaannoksia. Tekoäly puolestaan on ennakkointiin perustuva laskentajärjestelmä, joka tarvitsee syötteitä oppiakseen luomaan toimivia vastauksia. Mitä siis tapahtuu, kun tekijänoikeuden alaisia aineistoja mahdollisesti tai tarkoituksella käytetään tekoälyn oppimateriaalina?

Tekijänoikeudet kulttuuri- tuotantojen rakennuspuina

Nykyaikaisessa kulttuurielämässä tekijänoikeuden alaiset sisällöt ovat osa useimpien arkipäivää. Musiikkikappaleet, elokuvat, kirjat ja taulut ovat olemassa vain siksi, että joku on ne tehnyt. Näin syntyneitä työtä kutsutaan teokseksi, ja teoksen tekijä saa siihen tekijänoikeuden (Tekijänoikeus.fi 2023). Tekijänoikeudet suojaavat teoksen paitsi tekijää (kirjailija, sä-

veltäjä) ja teoksen esittäjää, myös teoksen rahoittavaa yrittäjää, kuten kirjan kustantajaa tai elokuvan tuottajaa. (mt.)

Näiden oikeuksien määrittämien sisältöjen käyttöön liittyvät korvaukset ovat myös tärkeä osa kulttuurituotantojen ja taiteilijoiden taloutta. Tekijänoikeuksien tarkoittamassa merkityksessä on historiallisesti suhteellisen tuore ilmiö, noin muutaman vuosisadan mittainen. Se on kuitenkin vakiinnuttanut nykymuotoisen, valtaiseksi kasvaneen kulttuuriekosysteemin.

Tekoäly sumeana laskukoneena – ja varkaana?

Tekoäly on todellisuudessa eräänlaista voimaperäistä laskentatehoa. Tekoäly yhdistelee yksinkertaisia, tiheästi verkottuneita laskentaoperaatioita. Laskenta tarvitsee ulkopuolista informaatiota ja ”opettaa” mallia käsittelemään

(laskemaan) informaatiota oikein. (Järvinen 2023) Laskentajärjestelmän lukemattomien syötteiden, esimerkiksi valokuvien ja niihin liittyvien kuvaussanojen perusteella järjestelmä oppii tunnistamaan, mikä tekee esimerkiksi talvimaisemasta talvimaiseman. Talvimaisema on tekoälyn ”arvaus”.

Itse algoritmien oppimisprosessi on sumea. Digitaalisiksi syötteiksi hajoavat valokuvat, kuten muutkin sisällöt, muuttuvat laskennassa lopputulokseksi tavalla, joka ei ole selkeästi jäljitettävissä. Tässä on yksi juurisyistä mahdollisille tekijänoikeusongelmille. Jos ja kun tekoälyä opetetaan tekijänoikeuksien alaisilla digitaalisilla aineistoilla, ne hajoavat tai liukenevat laskentaprosesseihin, joiden tuloksena tekoäly tuottaa arvauksena jotakin ”uutta”.

Mutta liukenevatko tekijänoikeudet samalla? Entä jos lopputulos yhtä kaikki näyttää tai kuulostaa jotenkin tutulta ja syöteaineistojen tekijänoikeuksien haltija kysyy oikeuksiansa perään? Mitäpä jos taiteilija nimenomaisesti haluaa käyttää tekoälyä luomisprosessissaan?

Periaatteessa asia ratkeaisi yksinkertaisesti niin, että kaikkeen tekijänoikeuden alaiseen tekoälyn opetusmateriaaliin hankittaisiin (ja ostettaisiin) lupa. Käytännössä tämä on jo myöhäistä ja joka tapauksessa hankalaa käytännössä valvoa. Suomessa seurataan EU:n DSM-direktiiviä 2019/790, joka mahdollistaa tekijänoikeuksien alaisen aineiston hyödyntämisen esimerkiksi tieteellisiin tarkoituksiin. Kansallinen lainvalmistelu on kuitenkin kesken. (Ipr.fi 2023).

Kulttuurituotannon käytäntöjä ajatellen tuotannoissa tulee joka tapauksessa olla selvillä, milloin sisällöissä on mukana tai niihin ha-

lutaan tekijänoikeuksien alaista aineistoa. Tekoälyn myötä huomio kiinnittyy erityisesti siihen, kuinka tekoälyn opettamiselle keskeisen tiedonlouhinnan kanssa toimitaan. Direktiivin ja valmisteilla olevan kansallisen lainsäädännön mukaan oikeudenhaltijalle tulisi oikeus pitää teoksensa päätyminen tiedonlouhinnan materiaaliksi kaupallisiin tarkoituksiin, vaikka tiedonlouhinnasta tuleekin olla lähtökohtaisesti sallittua, kun aineisto on laillisesti saatavissa.

Lainsäädännössä haetaan siis tasapainoa toisaalta tekijänoikeuksien ja toisaalta tekoälyn kehittämisen näkökulmista. (mt.) Tätä kehitystä tulee kulttuurituottajien seurata mm. tekijänoikeusjärjestöjen avustuksella tarkasti, ymmärtäen sekä tekoälyn rajoitukset että mahdollisuudet erilaisissa tuotannoissa.

Lähteet

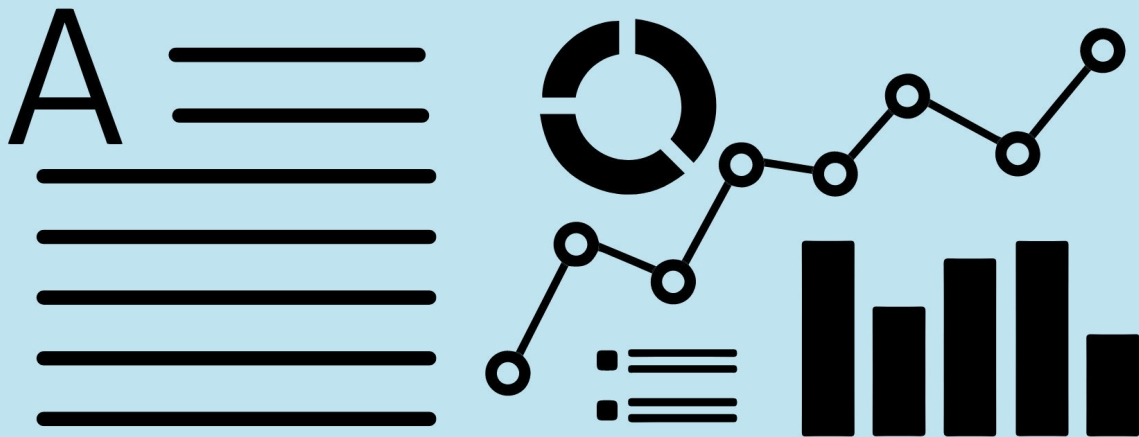
Ipr.fi 2023. Tekoälytaide ja tekijänoikeus – haastava yhtälö? <https://iprinfo.fi/artikkeli/tekoalytaide-ja-tekijanoikeus-haastava-yhtalo/>. Viitattu 1.11.2023

Järvinen, Petteri 2023: Tekoäly ja minä. Ihmisenä tekoälyn aikakautena. Tammi.

Tekijänoikeus.fi 2023. <https://tekijanoikeus.fi/tekijanoikeus/>. Viitattu 1.11.2023

Kirjoittaja:

Jari Hoffrén, YTT, lehtori, kulttuurituotanto Humanistinen ammattikorkeakoulu

Tekstistä taulukoihin

– väläyksiä tekoälyn käytöstä opintojaksopalautteiden analysointiin

Niila Tamminen

Tänä vuonna erilaiset teksti- ja kuvapohjaiset tekoälysovellukset ovat lyöneet itsensä läpi. Ne auttavat lähes jokaista, joka tekee työtään tietokoneen ruudun äärellä – eivätkä opettajat ole siitä poikkeus. Tässä artikkelissa emme käy läpi tekoälysovellusten, kuten Claude 2:n tai GPT-4:n, peruskäyttöä vaan kerromme kokemuksista datan analysoinnista. Käytämme esimerkkinä opintojaksopalautteen analysointia. Datan analysoinnissa tyydymme edellä mainittuihin tekstipohjaisiin syväoppiviin tekoälymalleihin emmekä varsinaisesti datan analysointiin keskittyviin ja siihen paremmin sopiviin työkaluihin, sillä ne eivät ole vielä jokaisen keskivertokorkeakouluopettajan helposti saavutettavissa.

Yksi kielimallipohjaisten tekoälysovellusten uusista ominaisuuksista on kyky analysoida ja tulkita dokumentteja monimutkaisemmalla tasolla kuin koskaan aiemmin. Dokumentti voi sisältää tekstimuotoista tai numeerista dataa. Esimerkkitapauksessa käytimme anonymisoitua opintojaksopalautetta, joka oli taulukomuodossa. Palautteessa olivat esillä muun muassa seuraavat metatietokentät: toteutuskoodi, koulutus, opiskelumuoto ja toteutusaika.

Lisäksi siinä oli numeeriset opiskelijoiden antamat arvosanat asteikolla 1–5 seuraaviin kysymyksiin: Saavutin omat tavoitteet, Saavutin opintosuunnitelman tavoitteet, Tiedotus oli riittävää, Pidän tulevaisuuden kannalta hyödyllisenä sekä Kokonaisarvio. Kaikilla opiskelijoilla oli ollut mahdollisuus myös vapaamuotoisen palautteen antamiseen, ja yli 85 prosenttia opiskelijoista oli näin tehnytkin. Aineisto oli jo valmiiksi anonymyymia, mutta kirjallinen vapaa

palaute käytiin varmuuden vuoksi läpi mahdollisten henkilötietojen tai tunnistamisen mahdollistamien tietojen poistamiseksi.

Data kannattaa validoida itse tai antaa validointi tekoälyn tehtäväksi: tekoäly tunnistaa, jos jollakin rivillä on ylimääräisiä soluja, analysointia sotkevia erikoismerkkejä tms. Kun data on kunnossa, valittu dokumentti lisätään haluttuun palveluun. Kun dokumentti on palvelussa, analyysi voi alkaa.

Järjestelmältä voi pyytää yleiskatsausta dokumentin sisällöstä tai tiivistystä tai yhteenvetoa dokumentista tai siltä voi kysyä kiinnostavista aiheista. Tässäkin pätee kehotteita koskeva sääntö: jos haluat saada hyviä tuloksia, myös kysymyksiäsi on oltava hyviä. Tekoäly ja sen kyky tulkita ja analysoida dataa on edistynyt niin pitkälle, että se voi jopa huomauttaa aineiston mahdollisista ristiriidoista tai epä johdonmukaisuuksista. Esimerkkitapauksessamme ChatGPT huomasi pyytämättä, että aineistossa on palautetta useammasta eri opintojakson toteutuksesta. Se myös ehdotti tuottavansa keskiarvot ja -hajonnat kaikista viidestä osa-alueesta. Samalla se kysyi, haluaako käyttäjä saada tietää, miten opintojaksoa voisi kehittää annetun palautteen perusteella. Lyhyesti sanottuna tekoälyn tuottama analyysi oli tarkka ja asiallinen. On mahdotonta kuvitella, että itse saman datamäärän (468 palautetta) läpi kahlaten olisi saanut yhtä kattavan ja selkeän kokonaiskuvan palautteesta yhtä nopeasti (alle 5 minuutissa).

Kun yleiskuva palautteesta oli saatu, kysyimme tarkentavia kysymyksiä: Minkä koulutuksen opiskelijat olivat keskimäärin tyytyväisimpiä opintojakson hyödyllisyyteen tulevaisuudessa? Kuinka moni verkko-opiskelijoista antoi palautetta suhteessa päiväopiskelijoihin? Ja niin edelleen. Tekoälyn tuottamat analyysit pitivät lyhyessä tarkastelussamme paikkansa ja olivat kaikilta osin valideja.

Vaikka esimerkiksi GPT-4 on pohjimmiltaan tekstipohjainen työkalu, sitä voi pyytää kuvailemaan tietoja myös visuaalisesti. Se piirsi pylväskaaviot vastausten hajonnoista sekä pyydettyä myös muita dataa kuvaavia kaavioita. Esimerkiksi kehoitteeseen ”Voisitko kuvata datasta löytyviä trendejä?” järjestelmä antaa

suorastaan hämmentävän hyviä näkemyksiä. Se myös tulkitsee yleisiä teemoja, kertoo poikkeamista ja vertailee eri vastaus- ja vastaajajoukkoja (Miten tämän vuoden palautteet erosivat viime vuoden palautteista?).

Tekoäly, kuten Claude 2, GPT-4 (tai Julius.ai tai vaikkapa Microsoft Copilot), tarjoaa uuden, tehokkaan tavan analysoida ja tulkita dokumentteja. Se voi olla arvokas työkalu opettajille, tutkijoille ja muille asiantuntijoille, jotka haluavat saada nopeaa, tarkkaa palautetta erilaisista aineistoista. Nyt kokeiltujen järjestelmien pääasiallinen vahvuus numeerisen datan suhteen on niiden kyky yhdistää kvantitatiivinen tieto kontekstuaaliseen ymmärrykseen. Esimerkiksi jos esität tekoälylle dataa ja kerrot sille kontekstin ja datan käyttötarkoituksen, järjestelmä pystyy yhdessä selittävän tekstin kanssa tulkitsemaan numeroita suhteessa kontekstiin ja tarjoamaan ymmärrettävää palautetta.

On kuitenkin tärkeää muistaa, että tekoäly on vain työkalu, joka ei korvaa inhimillistä asiantuntemusta ja harkintaa. On siis tärkeää muistaa tarkastella ja arvioida tekoälyn antamia tuloksia kriittisesti. Tekoäly voi antaa oivalluksia ja nopeuttaa analysointiprosessia, mutta sen rinnalla tarvitaan aina inhimillistä tulkintaa ja asiantuntemusta varmistamaan, että tekoälyn tulokset ovat oikeansuuntaisia ja relevantteja.

Kirjoittaja:

Niila Tamminen, lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Digitaitoja työpaja- toimintaan ilman digihikeä

Marjo Kolehmainen

Mitä väliä digiosaamisella on? Digitaitoja tarvitaan osallisuuteen niin opiskelussa, työssä kuin muussakin arjessa. Puutteelliset digitaidot voivat lisätä syrjäytymistä ja osattomuutta. Hyvät digitaidot taas helpottavat elämää ja tuovat siihen uusia osallisuuden mahdollisuuksia.

Digi pinnassa

Pandemiavuodet lähes pakottivat organisaatiot digiloikkaan ja siinä samalla työntekijät ja opiskelijat kasvattamaan digiosaamistaan kiihdyttäen. Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella oleville henkilöille digiosaamisen kerryttäminen jäi oman kiinnostuksen tai resurssien varaan. Ohjattua, tuettua osaamisen kerryttämistä ei ollut tarjolla samalla mitalla kuin työssä tai koulutuksessa oleville henkilöille.

Digitaidot ovat kuitenkin kansalaistaito, jonka osaamisen vahvistamisesta tulisi huolehtia, jotta kaikilla olisi mahdollisuus pysyä digiyhteiskunnassa – kiinnittyä työhön ja opiskeluun. Tästä syystä digiosaamiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota toimittaessa haavoittuvas-

sa asemassa olevien henkilöiden kanssa, kuten työpajatoiminnassa tai muussa työllisyttä edistävässä toiminnassa.

Työpajatoiminnan osallistujien digitaitojen osaamisen vahvistamiseen ei tarvita erillistä digivelho-ohjaajaa. Taikasauvaksi riittävät ohjaajan kiinnostus digitaalisuutta kohtaan, utelias, tutkaileva työskentely ja ennen kaikkea omien kokemusten ja asenteiden tiedostaminen. Jos ohjaaja sulkee silmänsä digitaalisuudelta, myös osallistujat voivat jäädä osin sivustaseuraajiksi. Osallistujien osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen vaatii digitaitojen ja digin läsnäolon tiedostettua huomioimista myös työpajatoiminnassa.

Työpajatoiminnasta löytyy monenlaisia digin paikkoja. Digiä ovat valokuvaus, videokuvaus, verkkopelaaminen, sosiaalinen media, sähköisissä palveluissa asioiminen, sovellusten käyttäminen, tiedonhaku, median sisällöistä keskustelu ja niin edelleen. Digiosaamisen vahvistaminen edellyttää, että työpajan ohjaaja hahmottaa, mitä digitaidoilla ja -osaamisella tarkoitetaan.

Ei mitään turhaa digistelyä vaan osallisuutta ja elämää varten

DigiGym-hankkeessa on kehitetty digitaalisen yhteisöllisen ohjauksen malli, jonka avulla digitaitojen harjoittelu sujuu työpajatoiminnan osana – ilman digihikeä. Digitaalisten taitojen harjoittelu on yhteiskehittämällä toteutettavaa ohjauksellista toimintaa, jossa digitaalista mediaa ja teknologiaa hyödyntämällä ja käsittelemällä edistetään vuorovaikutusta, yhdessä olemista ja tekemistä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Samalla mahdollistetaan osallistujien – niin elämään yleensä (kansalaisdigitaidot) kuin työelämään tai koulutukseen siirtymiseen liittyvien – digitaitojen oppiminen.

Mallia voi hyödyntää, kun ohjaus tapahtuu fyysisessä tilassa, kuten pajalla, tai digitaalisessa ympäristössä, kuten Teamsissa tai Discordissa, tai näiden kahden sekoituksena. Digitaalista mediaa ja teknologiaa voidaan hyödyntää toiminnassa välineenä, toimintana ja/tai sisältönä: Välineenä digiä voidaan käyttää esimerkiksi pajan toiminnan ja työn dokumentointiin osallistujien kanssa, vuorovaikutukseen, ideointiin tai omien projektien suunnitteluun. Toimintana sitä voi hyödyntää erilaisten sovellusten ja ohjelmien harjoitteluun, vuorovaikutukseen somessa tai valo- ja videokuvaamiseen. Sisältönä digi voi olla keskustelua vaikuttamismahdollisuuksista digitaalisissa ympäristöissä tai kommunikoinnista pelimaailmassa.

Yhteiskehittämällä osallistujien kanssa laadittu digitaalisten taitojen treeniohjelma takaa, että otetaan huomioon osallistujien tarpeet, löydetään ratkaisuja ja synnytetään motivaatio harjoitteluun. Digiä ei tehdä työpajalla digin vuoksi vaan osallisuutta ja elämää varten.

DigiGym-hankkeessa ammattilaisille tehtyyn käsikirjaan ja artikkelijulkaisuun voi tutustua Humakin sivuilla. Käsikirja mahdollistaa kehittämisen digiosaamisen vahvistamisesta työotteen ja samalla päivittää keinot, joilla työpajatoimintaan osallistuvien minäpystyvyyttä, työllistymistä ja osallisuutta voidaan tukea. Artikkelijulkaisu puolestaan esittelee digitaalisen yhteisöllisen ohjausmallin digitaalisten taitojen harjoittelun lähtökohdista, mahdollisuuksista ja käytänteistä.

Tutustu julkaisuun [tästä](#).

Tutustu julkaisuun [tästä](#).

Kirjoittaja:
Marjo Kolehmainen, lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Verkko-opintojaksojen laadun ja saavutettavuuden edistäminen osaksi henkilökunnan arkityötä

Saija Huoponen

Päivi Timonen

Verkko-opintojaksojen laadun ja ohjauksen tueksi on tuotettu kansallisia kriteeristöjä ammattikorkeakoulukentän eri hankkeissa. eAMK-hankkeessa tuotettiin yhdessä ammattikorkeakoulujen kanssa vuosina 2017–2020 digioppimisen laatukriteeristö ja verkko-ohjauksen laatukriteeristö. Digivisio 2030 -hankkeessa on luotu ja parhaillaan kehitetään digipedagogiikan laatukriteereitä jatkuvan oppimisen tueksi yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin. Samanaikaisesti viime vuosina on kiinnitetty erityistä huomioita oppimateriaalien ja verkko-opiskelun saavutettavuusasioihin.

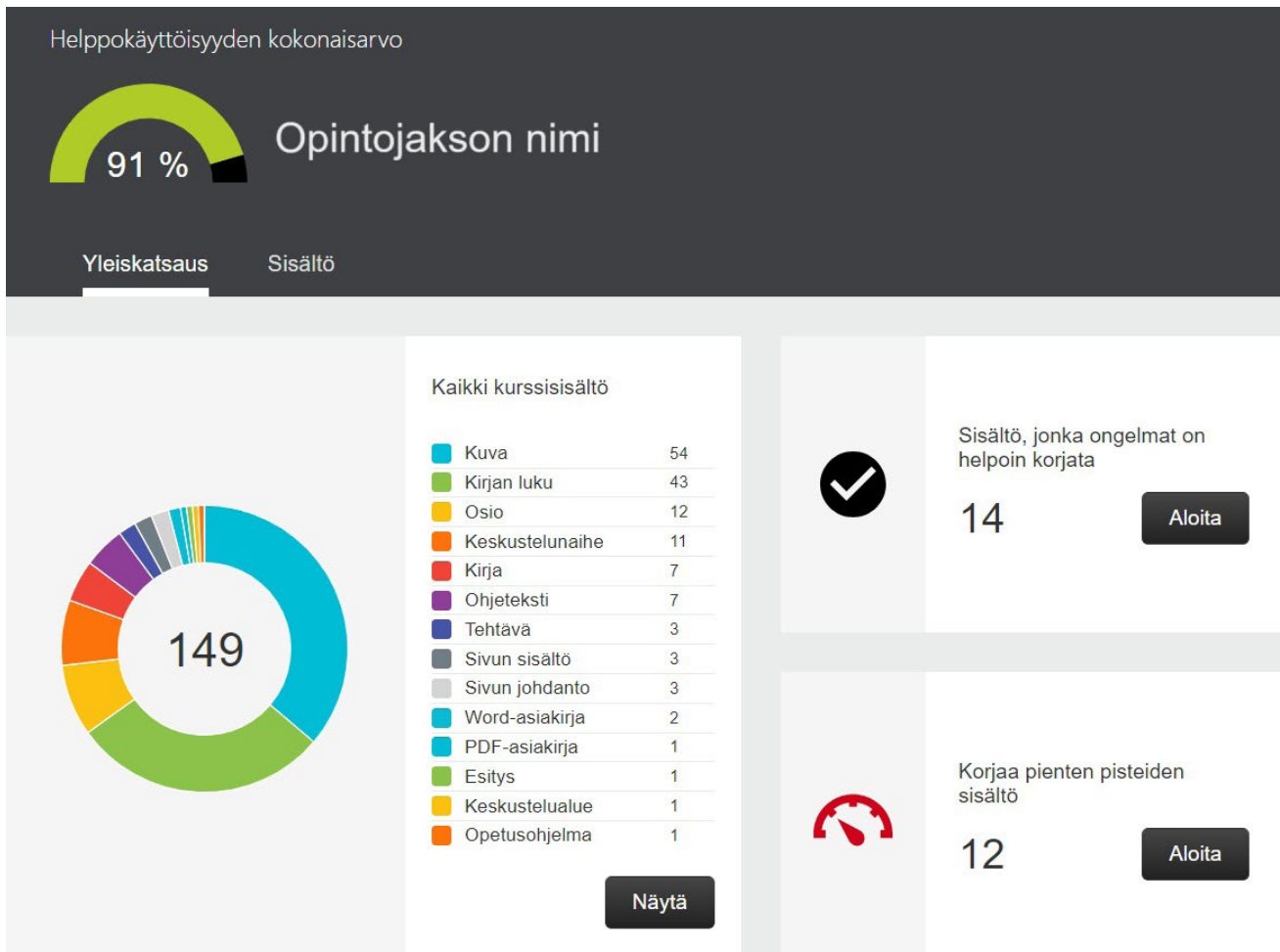
Saavutettavuus on esillä oppilaitosten saavutettavuussuunnitelmissa, erilaisissa saavutettavuutta edistävissä hankkeissa ja aivan opettajien arkityössäkkin. Nämä edellä mainitut taustatekijät ovat vaikuttaneet sen, että ammattikorkeakoulussa verkko-opintojen laadun ja saavutettavuuden edistäminen on arkista työtä. Seuraavaksi haluamme esitellä Humanistisessa ammattikorkeakoulussa toteutettua työtä niin verkko-opintojaksojen laadun kuin saavutettavuuden edistämässä. Esittelemme myös tähän arkityöhön kehitettyjä prosesseja ja pedagogiselle henkilökunnalle tarjottavaa tukea.

Humakin opetustarjonnassa on useita verkko-opintokintoja, joissa opiskelu on luontaisesti verkko-opiskelua. Monimuototutkinnoissa opintojaksojen teoriaosuuden oppimateriaalit sijaitsevat verkossa ja opetus on sovitusti paikan päällä kampuksilla. Tämän vuoksi laadun ja saavutettavuuden edistämisen toimet keskitetään verkko-opintojaksoihin.

Ammattikorkeakoulun verkko-oppimisympäristönä on Hoodle eli Open LMS. Se on hieman modernimpi Moodle, jossa on lisäosana Ally, saavutettavuutta ja helppokäyttöisyyttä analysoiva ja auttava ohjelma.

Kuinka laadun edistämistyötä toteutetaan?

Laadun edistämistyötä tehdään tähän tarkoitukseen kehitetyn laadunarvioimisen mittariston avulla. Mittaristo pohjautuu Humakissa aikaisemmin kehitetyn eAMK:n digioppimisen periaatteiden prosessiin, Digivision pedagogiikan laatuperiaatteisiin, Humakin omiin saavutettavuussuosituksiin sekä yhteisöllisen pedagogiikan suosituksiin. Mittaristo nimettiin verkko-opintojakson laadun ja saavutettavuuden tarkistuslistaksi, joka lähetettiin verkko-opintojaksojen vastuulehtoreille Webropol-lomakkeena loppukeväällä ja uudelleen syksyllä

2023. Tavoitteena on laadunedistämistyö kaikille syksyllä 2023 käynnissä oleville uuden opetus suunnitelman mukaisesti toteutettaville verkko-opintojaksoille Hoodlessa.

Käytännössä laadunedistämistyö etenee kolmen keskeisen vaiheen kautta. Työ aloitetaan käymällä Hoodle-opintojakso systemaattisesti läpi laadulle ja saavutettavuudelle asetettujen kriteerien pohjalta. Seuraavaksi toteutetaan tarvittavat muutokset ja dokumentoidaan ne kriteereittäin Excel-tiedostoon. Kolmannessa vaiheessa pidetään opintojakson lehtoreiden kanssa vuorovaikutteinen, koulutuksellinen yhteiskehityshetki, jossa toteutetut muutokset käydään läpi.

Saavutettavuutta edistetään Ally-työkalun avulla. Se on Humakin käytössä oleva lisensoitu lisäpalvelu, joka tarkistaa automaattisesti opintojaksolle lisättyjen dokumenttien WCAG 2.1 -standardin mukaisuuden. Lisäksi Ally tarjoaa opiskelijoille saavutettavia vaihtoehtoisia muotoja dokumenteista ja ohjeistaa lehtoreita dokumenttien saavutettavuuden parantami-

nessä. Tiedostojen helppokäyttöisyysarvo voi olla matala, keskitasoinen, korkea tai täydellinen. Lisäksi lehtorit voivat Allyn avulla tarkastella Hoodle-opintojakson saavutettavuuden kokonaisarvoa (Accessibility Report) prosentteina, jolloin Ally näyttää saavutettavuuden laatu poikkeamat.

Laadunedistämistyössä on kaksi keskeistä tavoitetta. Ensinnäkin tavoitteena on Humakin verkko-opintojaksojen kokonaisvaltaisen laadun edistäminen ja yhdenmukaistaminen, saavutettavuuden parantaminen ja laatu poikkeamien vähentäminen. Toisena tavoitteena on Humakin henkilöstön osaamisen lisääminen laadun ja saavutettavuuden teemoista sekä laadukkaiden, saavutettavien toimintatapojen arkipäiväistyminen osaksi Humakin toimintakulttuuria.

Olemme tehneet laadun ja saavutettavuuden edistämisestä seuraavia huomioita: Verkko-opintojaksojen toteuttamisessa on useita käytäntöjä, ja prosessissa mukana olleiden opintojaksojen pedagoginen toteutus on mit-

1

– +

Helppokäyttöisyysarvo kohteelle
esimerkkiedostoAlly2.pdf

Tämä on esimerkkiedosto

1/1

...sit amet, consectetur adipiscing elit. Suspendisse maximus nulla sed
...h. Maecenas eget mauris eu ligula semper maximus et ac lorem. Sed molestie
...m varius tincidunt et in sapien. Fusce placerat ultricies dui, vel sagittis arcu
...ndisse volutpat dictum feugiat.

Morbi eu nibh sapien. Etiam condimentum quam id feugiat vestibulum. Maecenas interdum ligula
nec leo tincidunt vulputate. Mauris sed tincidunt lorem. Aliquam ultrices urna et lorem viverra, in
malesuada sem facilisis. Praesent at volutpat nulla. Nam elit urna, egestas non arcu a, viverra
fermentum velit. Phasellus egestas neque massa, vitae viverra lacus sodales tempor. Nunc congue
erat arcu, sit amet lacinia magna laoreet id. Donec eget risus lectus.

Integer tincidunt ullamcorper est a varius. Nam finibus. nunc et condimentum ohaetra. turois

46 %

Kaikki ongelmat ⓘ

This PDF contains images
without description

Mitä tämä tarkoittaa

Kuvausten lisääminen

tariston mukaisesti laadukasta pienin poikkeamin. Vaikuttaa siltä, että eniten paikattavaa on oppimateriaalin saavutettavaksi tekemisessä ja että opettajat tarvitsevat eniten tukea juuri siinä. Huomionarvoista on, että kolmannen osapuolen tuottamia, verkko-opintojaksolle linkitettyjä oppimateriaaleja ei useinkaan ole tehty saavutettaviksi ammattikorkeakoulun kriteeristön mukaisesti.

Laadukas, saavutettava verkko-opetus ja oppimateriaalit tukevat myös yhdenvertaisuutta. Jokaisella on oikeus oppia erilaisilla tavoilla – ja itselleen mielekkäällä tavalla.

Kirjoittajat:

Saija Huoponen,
korkeakouluharjoittelija,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Päivi Timonen, lehtori, verkkopedagogi,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Lähteet

Blackboard 2023. Allyn ohjeet oppimisen hallintajärjestelmille (LMS). https://help.blackboard.com/fi-fi/Ally/Ally_for_LMS

Digivisio 2030 2023a. Digipedagogiikan tulevaisuudenkuva 2030.

Digivisio 2030 2023b. Digivisio 2030. Perustietoa hankkeesta. <https://wiki.eduuni.fi/display/digivisio/Perustietoa+hankkeesta>

Digivisio 2030 2023c. Suomi elää monipuolisesta osamisesta. <https://digivisio2030.fi/>

eAMK 2020. Digiohjauksen laatukriteerit. <https://aoe.fi/#/materiaali/119/2021-03-29T10:57:43.151Z>

Jamk 2023. eAMK. Oppimisen uusi ekosysteemi. <https://www.jamk.fi/fi/projekti/eamk-oppimisen-uusi-ekosysteemi>

Suoranta, Juha & Teräs, Marko 2022. "Suomesta joustavan oppimisen mallimaa". Digivisio 2030 -hankkeen ja korkeakoulutuksen digitalisaation kriittinen analyysi. Niin & näin 4/2022, 30–45. <https://netn.fi/node/8405>

Timonen, Päivi & Lehtonen, Emilia & Miettinen, Karoliina & Ruuska, Virpi 2022. Humakin viisi oppimisympäristöä. Blogikirjoitus 4.8.2022. <https://www.humak.fi/blogit/oppimisymparistojen-ja-yhteisojen-konseptointi-humakin-viisi-oppimisymparistoa-osaaminen-edella-blogisarja-osa-4/>

Varonen, Mari & Hohenthal, Tuula 2020. Verkkototeutuksen laatukriteerit. <https://aoe.fi/#/materiaali/120/2020-04-23T12:13:06.373Z>

Tekoälytiistai -blogisarja

Lue tästä

Mitä Zoom Events mahdollistaisi oppilaitoksessa?

Päivi Timonen

Osallistujina satoja ammattikorkeakoulun opiskelijoita ja ajatus, että toteuttaisimme ison vertaisohjaustapahtuman eräällä verkko-opintojaksolla myöhäiskevällä 2024. Miten tämän voisi toteuttaa? Mitä se vaatisi? Voisiko yhtenä uutena ympäristönä olla Zoom Events? Käytin sen testaamiseen kolme tuntia ja esittelin tuotoksen kollegoilleni. Ensi Zoom Events -innostuksen jälkeen realistisuus vei meidät perinteisempään vertaisohjaustapahtuman toteutukseen. Testauksen ympäristönä on Humakin uuden opetussuunnitelman keväällä 2024 toteutuva Yhteisöllinen pedagogiikka -verkko-opintojakso.

Yhteisöllisen verkko-opiskelun tai verkkotapahtuman toteuttamiseksi on tarjolla erilaisia vaihtoehtoja. Yleisimmin opetuskäytössä ovat Zoom meeting ja Teamsin meeting -ohjelmat. Näissä molemmissa on mahdollista toteuttaa aktiivinen ja vuorovaikutteinen opiskelutilanne verkossa. Molemmissa voi isomman ryhmän osallistajat jakaa useisiin pienryhmiin. Perusajatuksena on, että osallistuja kirjautuu ympäristöön ja hänen näytöllään näkyvät osallistujien videokuvat tai useimmiten nimet mustien ruutujen keskellä. Hänellä näkyy tietokoneen näytöllä siis yksi alue, jolla hän odottaa toteutuksen alkua.

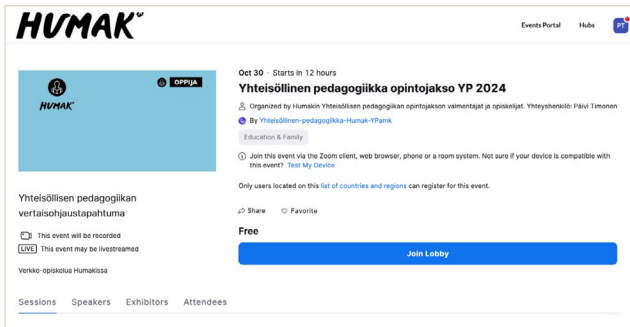
Yhteisöllisyyttä voi edistää lisäksi Howspacen kaltaisessa yhteistyöskentely-ympäristössä, jossa voi hyödyntää parviälyä. On myös olemassa verkkoympäristöjä, joissa ryhmäytyminen ja liikkuminen perustuu ryhmätilan tai huoneen pohjapiirustukseen. Tilaan määritellään valmiiksi tietyn suuruisia pöytäryhmiä ja kirjautumisen jälkeen osallistuja siirtyy suoraan pienryhmään. Osallistuja voi nähdä pöydän äärellä istuvien kuvakkeen, videokuvan ja kirjoitetut viestit sekä kuulla ja osallistua keskusteluun.

Opettaja voi lähettää viestejä pienryhmiin ja kutsua koolle pienryhmät yhdeksi isoksi ryhmäksi. Tällaisia ympäristöjä olen myös kokeillut yhteisöllisyyden edistämisen verkko-opintojaksoilla.

Pienimuotoinen Zoom Events -kokeilu

Kokeilin lokakuussa 2023 pienimuotoisesti Zoom Events -ympäristön tarjoamia mahdollisuuksia yhteisölliseen verkko-opiskeluun. Pohdin seuraavaksi, miten kyseistä Events -ympäristöä voisi hyödyntää verkko-opiskelussa. Tarpeena ja ajatuksena oli, että toteuttaisimme isolle opiskelijajoukolle yhteisöllisiä pedagogisia taitoja edistävän verkkotapahtuman osana opintojaksoa. Tapahtuman keskeisenä ajatuksena on vertaisuus ja vertaisohjaajuus. Tein pienen tapahtumapohjan rakenteen Zoom Eventsiin ja esittelin sen kollegoille lokakuussa 2023 (Kuva 1).

Toteutus Events ympäristössä ei kuitenkaan saanut kannatusta, koska se äkkiseltään tun-

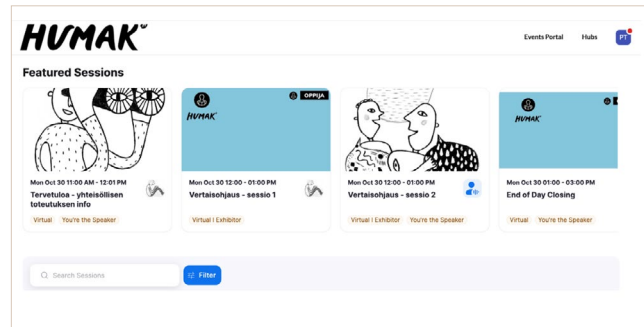
Kuva 1. Zoom Eventsiin luotu vertaisohjausta-
pahtuman kokeilu.

tui hyvin monimutkaiselta tai sitten en osannut ehkä oikein valaista asiaa kollegoilleni. Saatan joskus toteuttaa verkkoseminaarin tai konferenssin Zoom Eventsissä, onhan siinä ympäristössä monia hyviä ja käyttökelpoisia ominaisuuksia. Samaan Events ympäristöön voi rakentaa ison session Zoom webinaaritekniikalla ja pieniä, samanaikaisesti rinnakkaisia vertaisohjaustilanteita Zoom meeting -toiminnolla (Kuva 2).

Rytmitystä voi muokata tarpeen mukaan. Zoom Eventsissä on erilaisia ilmoittautumisen mahdollisuuksia jo valmiina. Se hoitaa ilmoittautujien tietojen keräämisen sekä lähettää automaattisesti kutsuviestit opettajille, luennoitsijoille ja osallistujille. Nämä nyt ensimmäisinä mainintoina.

Zoom Events sisältää automaatiota

Zoom Events toimisi loistavasti isompien tapahtumien toteuttamisen ympäristönä, joihin se on tarkoitettukin. Zoom Eventsissä voisi toteuttaa myös kansainvälisen verkkokonferenssin. Kokenut verkko-osallistuja löytää heti oman polkunsu Events-verkkotapahtumassa. Vähän kokemattomampi tarvitsee enemmän aikaa perehtymiseen. Ilmoittautumisen yhteydessä voi määritellä sen, mihin yksittäisiin sessioihin ilmoittautuja haluaa osallistua. Events rekisteröi osallistujat suoraan niihin sessioihin sekä ilmoittaa osallistujille sähköpostiin vielä, kun sessioiden aloitusaika lähestyy. Eli Events-ympäristöön on ohjelmoitu monia hyödyllisiä toimintoja tapahtuman toteutukseksi ja osallistujien siirtymisten helpottamiseksi. Eventsissä voi olla näyttelyalue, joka toimisi erittäin hyvin

Kuva 2. Luonnos verkko-opintoihin suunnitellun vertaisohjauksen Zoom Events -testiympäristöstä

esimerkiksi työelämän yhteistyökumppaneiden alueena tai opiskelijoiden omien postereiden esittelyn ympäristönä. Tähän näyttelyalueeseen en perehtynyt.

Päätimme siis, ettemme ota yhteisöllisen pedagogiikan verkko-opintojaksolle Zoom Eventsiä. Opiskelijamäärä ei nousisi kovin korkeaksi, joten voimme toteuttaa ajatuksemme ihan perus Zoom meetingissä. Verkko-opiskelijoita tulee olemaan 100–140. Lämmin kiitos CSC:lle mahdollisuudesta kokeilla Zoom Eventsiä mahdollisen yhteisöllisen verkko-opiskelun ympäristönä. Mietin, mikä olisi mielekäs tapa hyödyntää tätä testattua ympäristöä. Ensiksi tulee mieleeni aikaisemmin mainitsemani iso kansainvälinen verkkotapahtuma.

Lähteet

Anttonen, Erja & Pitkänen, Susanna & Timonen, Päivi 2021. Yhteisölliset osallistavat menetelmät verkkokoulutuksissa – täydennyskoulutus vapaan sivistystyön henkilöstölle. Teoksessa Päivi Timonen & Gyan Dookie (Toim.), Kurkistuksia verkko-opetuksen ja -opetusteknologian mahdollisuuksiin. 68–81. Humanistinen ammattikorkeakoulu Humak

Lundbom, Pia & Timonen, Päivi 2023. Tekoäly ja yhteisöllisyys. Humak blogi. <https://www.humak.fi/blogit/tekoaly-ja-yhteisollisyys-tekoalytiistai-blogisarja-osa-5/>

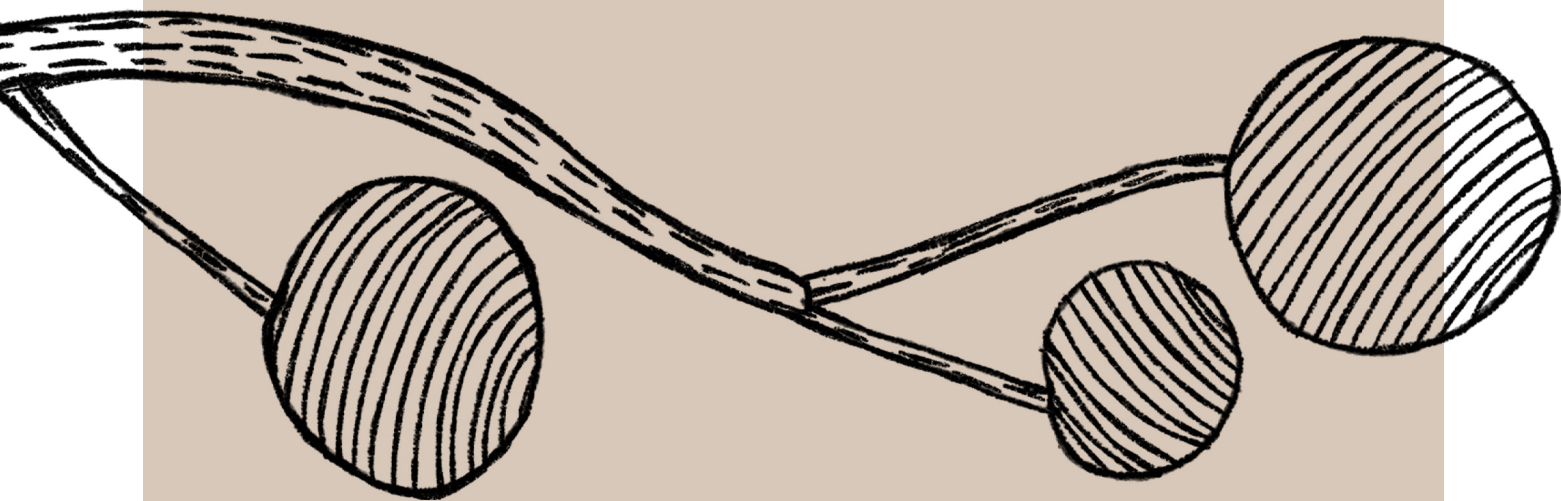
Kirjoittaja:

Päivi Timonen, verkkopedagogi, lehtori, Humanistinen ammattikorkeakoulu ja väitöskirjatutkija, Lapin yliopisto

Kestävä

kehitys

Jokaisenoikeudet, äitiyspakkaus ja kolmikanta – näkökulmia kestävään kehitykseen ja sosiaalisiin innovaatioihin

Sikke Leinikki

Hanna-Kaisa Turja

Tarkastelemme artikkelissa kestävää kehitystä Humakin näkökulmista. Lähdemme liikkeelle yhdestä opintojaksosta ja päädymme pohtimaan sosiaalisten innovaatioiden tuottamista ammattikorkeakoulun tehtävänä.

Kannustava palaute

”Hienoa, että Humak tukee meitä maailman muuttamisessa”, kiitti opiskelija meitä Ekososiaalinen sivistys ja saavutettavuus -opintojaksoson vapaaehtoisessa keskustelutilaisuudessa. Opiskelijan palaute samaan aikaan herkisti ja pysäytti meidät. Se herätti voimakkaita tunteita ja sai meidät pohtimaan Humakin opetuksen merkitystä.

Ajatukset, tunteet ja omat kokemuksemme erilaisista maailmaa muuttavista teoista ja tapahtumista risteilivät mielessämme kauan. Lopulta tiivistimme tekemisemme näin: tarjoamme tietoa, vahvistamme taitoja sekä rohkaisemme opiskelijoita muuttamaan maailmaa.

Kiitosta saaneen opintojakson rakensimme keskittymällä Humakin vahvuuksiin ja painottamalla rohkeasti sosiaalista ja kulttuurista kestävyttä. Hyödynsimme opintojakson aiheistoissa myös Humakin hankkeita.

Pyrimme varmistamaan, että opiskelijoiden kestävä kehityksen ajatukset kehittyvät tavalla, joka syvenee ja laajenee koko opintojen ajan. Opintojakson aikana tarkastellaan ensin omia kestäviä tekoja. Yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta lähestytään ensin yksilön ja sitten yhteiskunnan tasolla. Tämän jälkeen paneudutaan kulttuuriseen kestävyteen ja orientoitutaan kestävään maailmaan.

Lähdimme ajatuksesta, että asenteiden ja maailman muuttaminen vaatii aikaa ja rohkeutta. Opiskelu pelkän suoritusorientaation innoittamana ei riitä. Tätä olemme myös sanallistaneet opiskelijoille. Ajatteleminen, että asenteiden muuttaminen on pitkä prosessi, johon tarvitaan toistuvaa tukea – yksi opintojakso ei riitä. Ekososiaalisen sivistyksen opintojakson oppeja pääseekin soveltamaan Kohti kestävä maailma -opintojaksolla. Lisäksi uudessa opetussuunnitelmassa kestävä kehityksen teema kulkee läpi kaikkien opintojen, joten tukea asennemuutokselle järjestyy koko opintojen ajan.

Oppilaitos kestävä kehitystä luomassa

Oppiminen sulautuu oppilaitoksessa jokapäiväiseen, arkiseen toimintaan. Tätä oppimista rakennetaan yhteisessä prosessissa opiskelijoiden ja opetushenkilöstön kesken. Ekososiaalisen sivistyksen vahvistamisen tavoitteena on tuottaa oppimisen ja oppilaitoksen käytäntöihin uusia toiminnan tavoitteita ja rutiineja sekä uskomuksia muokkaavia ajattelu- ja toimintatapoja. Pohdimmekin, onko Humak ekososiaalisesti sivistynyt organisaatio.

Tavoitteemme on jopa käynnistää sosiaalisten innovaatioiden prosesseja opiskelijoiden kautta heidän toimintaympäristöissään. Opiskelijat ovat aktiivisia toimijoita, joilla on pyrkimys tehdä hyvää. Näkemyksemme mukaan sosiaaliset innovaatiot ovat konstruktivisia prosesseja, joissa yksilön oivallus otetaan yhteisön käyttöön.

Oivallusten käyttöönotto vaatii ryhmäyötoja ja ymmärrystä siitä, miten erilaisten osaamisen kirjo yhdistetään ja käytetään yhteisen oppimisen ja uuden luomisen raaka-aineena. Monenlaisia taitoja on tarvittu esimerkiksi silloin, kun suomalainen työmarkkinainnovaatio eli kolmikantamalli otettiin käyttöön. Malli on vaikuttanut positiivisesti yhteiskuntaan ja ihmisten elämään, ja se on pysynyt hengissä toistuvista muospaineista huolimatta. Muita erityisen vaikuttavia sosiaalisia innovaatioita ovat jokaisen oikeudet ja äitiyspakkaus.

Oppilaitoksemme toiminnassa huomioidaan YK:n kestävä kehityksen tavoitteet. Hankkeissa paneudutaan osallisuuden edistämisen kautta sosiaalisen kestävyden edistämiseen. Julkaisujen avulla tarjotaan ajatuksille tilaa ja syötteitä. Opetuksessa ja opinnäytetyön ohjauksessa varmistetaan, että kestävyden näkökulmat otetaan huomioon.

Eryyisen jännittäviä ajattelun avauksia löytyy, jos lähtee seikkailemaan sekä henkisesti että fyysisesti: kuljeskelee uusia polkuja tai katuja tai kokeilee kehittämismenetelmien yhdistämistä uusilla tavoilla. Opiskelijoita voi kehottaa kuuntelemaan sopivaa verkkoluentoa kävelyllä tai soutuveneessä. Uudet yhdistelmät luovat uusia oivalluksia ja myös suuntaavat toimintaa uudella tavalla.

Ammattikorkeakoulujen vahvuus on siinä, että meillä pyritään tuottamaan jotakin uutta työelämän käyttöön. Ei riitä, että opitaan olemassa olevaa tietoa mahdollisimman paljon, vaan tavoitteena on uuden ymmärryksen ja/tai toimintatapojen tuottaminen. Kun tämä on ammattikorkeakoulujen tavoite, alussa lainaamme opiskelijan palaute kertoo siitä, että me Humakissa olemme oikealla tiellä.

Kirjoittajat:

Sikke Leinikki, tiimivastaava, lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Hanna-Kaisa Turja, tiimivastaava, lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Nokipannukahvien äärellä on hyvä reflektoida omaa luontosuhdettaan.
Kuvaaja: Nataliia Lalabeekova.

Yhteisöllisellä pedagogiikalla kohti kestäväää maailmaa: Case Ukraina -hanke

Milla Lähdeniemi

Salla Kukko

Humanistisessa ammattikorkeakoulussa toimi vuonna 2023 Yhteisöllisellä pedagogiikalla kohti kestäväää maailmaa -hanke (OKM, erityisavustus 1.9.2022–29.2.2024), tuttavallisemmin Ukraina-hanke. Siinä on kehitetty uusi kaksikielinen, toiminnallinen yhteisöpedagogin tutkinnon osista koostuva LEARN-opintokokonaisuus (25 op) ukrainalaisille opettajille ja sosiaalialan osaajille. Opinnot pohjautuvat Humanistisen ammattikorkeakoulun yhteisöllisen pedagogiikan sekä ihmisoikeus- ja kestävän kehityksen osaamiseen.

Syksyn 2023 LEARN-opintojakson opinnoissa painottuivat vastuullisuuden ja kestävän kehityksen teemat. Viimeisimmällä kurssilla ukrainalaiset opiskelijat pääsivät opiskelemaan sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden teemoja toiminnallisilla ja kokemuksellisilla lähestymistavoilla.

Näkökulma on erittäin tärkeä, sillä osa opiskelijoista on tilanteen sen salliessa palaamassa kotimaahansa, ja maan jälleenrakentamisessa korostuvat erityisesti ihmisoikeusosaamisen ja kestävän kehityksen teemat. Kurssin aikana opiskelijat ovat kertoneet avoimesti kokemuksestaan ukrainalaisesta järjestelmästä sekä tuoneet esiin oppeja, jotka haluavat viedä mukanaan kotimaahansa.

Saavutettavasti Haltiassa

Ukrainalaisia opiskelijoita kiinnosti kurssin alussa erityisesti se, millaisia konkreettisia ratkaisuja voidaan tehdä esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi. Ikävä kyllä sodan runtelemassa maassa nämä asiat tulevat väistämättä esiin uudella tavalla. Tämän vuoksi kurssin opetusohjelmaan sisällytettiin muun muassa opintovierailu Suomen luonto- ja retkeilykeskus Haltiaan Nuuksioon. Haltia on loistava paikka käsitellä kestävän kehityksen eri teemoja monesta näkökulmasta. Vierailun aikana opiskelijaryhmälle esiteltiin Haltian ratkaisuja saavutettavuuden ja esteettömyyden näkökulmasta. Haltiassa onkin tehty useita ratkaisuja ja niin ulkoympäristöissä kuin sisätiloissakin esteettömyyden ja saavutettavuuden tukemiseksi ja sen edistämiseksi, että jokainen pääsisi nauttimaan luonnosta ja rakentamaan ja ylläpitämään luontosuhdettaan tasavertaisesti.

Ukrainalaisessa perinneleikissä letitettiin satiininauhaa Suomen ja Ukrainan lippujen väreissä. Kuvaaja: Salla Kukko.

Opintovierailulla käsiteltiin myös jokaisenoikeuksia ja sitä, miten luonnossa oleminen ja retkeily edistävät kestävän kehityksen kaikkia pilareita – sosiaalista, kulttuurista, ekologista ja taloudellista. Jokaisenoikeuksien myötä kaikilla on oikeus liikkua ja nauttia luonnosta, mikä samalla vahvistaa henkilökohtaista luontosuhdetta ja voi tämän kautta edistää luonnosta välittämistä ja ympäristövastuullisuutta.

Päivän päätteeksi refleктоimme opiskelijaryhmän kanssa yhdessä opittuja teemoja – missä muuallakaan kuin nuotion äärellä, pannukahvia keitellen, kauniin luonnon keskellä. Menemällä metsään pääsee aidosti kokemaan suomalaisen luonnon kauneuden ja rauhan sekä näkemään, kuinka nämä elementit ovat myös osa aineetonta kulttuuriperintöämme ja elämäntapaamme.

Kulttuurien risteytystä

Kurssilla päästiin myös konkreettisesti rakentamaan sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä, sillä kurssi huipentui järjestämäämme kulttuuriaktiviteettipäivään Pikku Huopalahden ala-asteella. Ukrainalaiset opettajat pääsivät opettamaan suomalaisen koulun 1.–2.-luokkalaisten ukrainalaisia perinneleikkejä sekä ukrainalaista Petrykivkan koristemaalausta. Lapset puolestaan opettivat ukrainalaisille suomalaisia leikkejä ja lauluja. Päivän tavoitteena oli luoda tila, jossa pääsemme jakamaan pienen palan aineetonta kulttuuriperintöämme puolin ja toisin.

Ajatus harjoituksen takana oli, että toiminnallisten kulttuuristen elementtien jakaminen tukee kulttuurisen kestävyuden näkökulmia. Lisäksi se auttaa eri kulttuureja tuntemaan ja ymmärtämään toisiaan paremmin rakentaen näin positiivisia kohtaamisia ja sosiaalista kestävyyttä yhteiskunnassamme.

LEARN-opintojakson ukrainalaiset opiskelijat vierailivat Pikku Huopalahden ala-asteella ja opettivat suomalaisille lapsille muun muassa Petrykivkan koristemaalauksia. Kuvaaja: Olesia Lyndova.

Myös monikielisyys näkyi vahvasti kulttuuripäivässämme. Ukrainalaiset opiskelijamme hyödynsivät oppimiaan suomen kielen taitoja ohjaten suunnittelemaan aktiviteetteja parhaansa mukaan suomeksi, sillä alkuluokkien lapset eivät välttämättä vielä osanneet englantia. Leikkien ohessa myös lapset pääsivät oppimaan loruja ja sanoja ukrainaksi, eli kieltenvaihto oli molemminpuolista.

Päivän onnistumisesta kertoo se, että alun jännitys purkautui spontaaneina naurun ja riemun kiljahduksina. Päivän päätteeksi jokainen ohjaustuokioihin osallistunut lapsi osasi nimetä Ukrainan lipun värit.

Yhteistyö erilaisten tahojen kanssa mahdollistaa tilanteet, joissa opiskelijat voivat oppia uusia näkökulmia ja pääsevät soveltamaan oppimaansa käytännössä. Kurssi on tarjonnut opiskelijoille ainutlaatuisen mahdollisuuden ymmärtää syvemmin, kuinka luonto, kulttuuri,

sosiaaliset kohtaamiset ja pienet konkreettiset ratkaisut voivat toimia kestävä elämäntavan opettajina.

Kirjoittajat:

Milla Lähdeniemi, projektipäällikkö,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Salla Kukko, seikkailukasvatuksen lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

The international PEBES team from Finland; Namibia and Botswana met with the traditional leader and elders in Kavimba village.

Learning about sustainable development in Botswana

Laura Keihäs

In August 2023, a team of students and teachers from Finland visited Botswana for an international mobility week of the [PEBES project](#) organised by Dr Joyce Lepetu and her team at the Botswana University of Agriculture and Natural Resources (BUAN). The theme of the week was sustainable natural resources management.

Botswana is famous for its wildlife

The Finnish team consisted of two teachers and four students from Humak UAS and the University of Turku. We spent most of the week in the Chobe region of Northern Botswana where our Namibian colleague and students joined us for the field work.

With only 2.3 million inhabitants and a land area of 600 370 square kilometers (almost double that of Finland), there is a lot of space in Botswana. During our stay, we were lucky to see many wild animals in their natural habitat. People in Botswana are proud of their wildlife and try to create a balance between the wild

animals and humans, such as by providing the animals safe wildlife corridors.

Community involvement is key for sustainable natural resources management

Thanks to the local experts, we learned a great deal about land use and forest resources management in the Chobe region, about the role of the traditional tribal administration, about the need for increased community involvement, and about ecotourism opportunities. For sustainability, it is crucial to involve and engage the local communities in the natural resources management.

Wisdom is like a baobab tree; no one individual can embrace it alone." (Ewe proverb) – PEBES project staff and students in front of an old baobab tree in Kavimba village.

Botswana is one of 80 countries in the world that have signed CITES (the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora), an international agreement between governments. The aim of the convention is to ensure the survival of the wild animals and plants.

Environmental education and intercultural learning

The highlight of our stay in Botswana was a community visit to Kavimba Village near Chobe National Park. We were hosted by the Kgosi (traditional leader) and the elders in their Kgotla (meeting place) to learn more about community management of natural resources.

In Kavimba, the Kgosi is called Munitenge, "the owner of the land". He told us about their traditional methods of fishing and hunting, methods that respect nature. Thanks to traditional conservation, many wild animals remain in the Chobe region. We gained an understanding of how both the latest research data and traditional knowledge are needed for sustainable development.

At the end of the meeting, one of the village elders summarized the holistic approach to sus-

tainable natural resources management well: "You have to respect yourself and your culture, as well as the natural resources". The PEBES participants felt grateful for this unforgettable experience of environmental education and intercultural learning - and highly motivated to promote sustainable development across the globe.

[The PEBES project – Pedagogics of Biodiversity and Environmental Sustainability](#) The project aims to provide transdisciplinary knowledge and understanding of biodiversity and sustainability for future professional teachers, educators and environmental experts. The PEBES partners believe that it is only through close collaboration among professionals from different disciplines and cultural backgrounds - and with involvement of local communities - that the global challenges of biodiversity loss and unsustainability can be tackled. The project is funded by the Finnish National Agency for Education (Team Finland Knowledge) during 2022-2024.

Author and photos:

Laura Keihäs, Senior Lecturer in Community Education, Humak University of Applied Sciences

Kestävän kehityksen vuosi 2023 Humakissa

Timo Parkkola

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene julkaisi kestävän kehityksen ohjelmansa vuonna 2020. Humak on osallistunut sen toteuttamiseen aktiivisesti. Vuonna 2023 Humakissa edistettiin kestävyys- ja vastuullisuuden toteutumista esimerkiksi ottamalla käyttöön ammattikorkeakoulun oma kestävän kehityksen ohjelma.

Ammattikorkeakoulut kestävämmän tulevaisuuden rakentajina

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene julkaisi vuonna 2020 ammattikorkeakoulujen kestävän kehityksen ohjelman *Kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu*. Ohjelman lähtökohtana oli se, että ilman merkittäviä muutoksia ihmiskunnan toiminta ylittää maapallomme kantokyvyn ja uhkaa meidän kaikkien tulevaisuutta. Yhteisellä ohjelmalla

varmistettiin, että ammattikorkeakoulut pyrkivät yhdessä aktiivisella toiminnallaan vähentämään päästöjään ja kehittämään ratkaisuja kestävän kehityksen tueksi.

Näihin tavoitteisiin pääsemiseksi ammattikorkeakouluilla on neljä osa-aluetta, jotka kaikki tukevat työtä kestävämmän huomisen rakentamiseksi. Vähennämme päästöjämme sekä tuemme kestävää kehitystä koulutuksessa, TKI-toiminnassa ja organisaatioidemme toiminnassa. Keskeistä on osaamisen kehittämi-

Kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu

Koulutus:

Koulutamme osaajia, jotka edistävät kestävä kehitystä ja torjuvat ilmastonmuutoksen kielteisiä vaikutuksia yhteiskunnassa

TKI:

Tuotamme ratkaisuja kestävyyshaasteisiin, edistämme kestävä kehitystä ja vähennämme ilmastonmuutoksen vaikutuksia

Johtaminen ja henkilöstön osaaminen:

Toimimme taloudellisesti, ekologisesti, kulttuurisesti ja sosiaalisesti vastuullisina työnantajina

Muut jalanjäljen pienentämisen keinot

Päästövähennystoimenpiteet

Yhteinen laskentaperusta

Kädenjälki

Jalanjälki

nen: ”Osaaminen on tarvittavan yhteiskunnallisen muutoksen suurin yksittäinen aikaansaava voima.”

Humakin kestävän kehityksen ohjelma

Humakin vuoteen 2030 ulottuva kestävän kehityksen ohjelma hyväksyttiin johtoryhmässä 5.9.2023. Ohjelma seuraa pitkälti YK:n Agenda 2030 -tavoitteita sekä Arenan kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelmaa. Humakin omien tavoitteiden lähtökohtana toimii Humakin strategia. Humanistinen ammattikorkeakoulu rakentaa kestävää, vastuullista maailmaa lisäämällä yhteisöllisyyttä, saavutettavuutta ja hyvinvointia niin, että se mahdollistaa kestävän elämäntavan nykyisille ja tuleville sukupolville. Humak siis tunnistaa oman tehtävänsä kestävän maailman rakentajana.

Kaikki 17 YK:n kestävän kehityksen tavoitetta ovat Humakille tärkeitä, ja pyrimmekin edistämään niitä kaikkia toiminnassamme. Profiilimme mukaisesti sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys ovat kuitenkin meille erityisen tärkeitä. Tätä seuraten ja laajasti yhteisömme jäseniä osallistaen nostimme YK:n tavoitteista neljä omalle ammattikorkeakoulullemme keskeisimmiksi. Niistä kaksi ovat kaikkien korkeakoulujen yhteiset hyvä koulutus ja eriarvoisuuden vähentäminen. Kaksi muuta esille nostettua tavoitetta ovat kestävät kaupungit ja yhteisöt sekä rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto.

Näitä neljää tavoitetta korostaen ja ammattikorkeakoulujen kestävyden osa-alueiden kautta tiivistimme Humakin kestävän kehityksen ohjelman seuraavasti:

1. Humakilla on kokoaan suurempi kestävän kehityksen kädenjälki: olemme kestävästi toimiva, kestäviä ratkaisuja tuottava ja kestävä osaamista rakentava ammattikorkeakoulu.

2. Tähtäämme toimintamme nettoposiitiivisuuteen: Mittaamme niin positiivisen kädenjälkemme kuin negatiivisen jalanjälkemme. Viestimme kestävästä kehitystä tukevasta toiminnastamme aktiivisesti. Vuonna 2030 toimintamme tuottavat enemmän yhteiskunnallista, ekologista ja taloudellista hyötyä kuin haittoja.

Kestävän kehityksen tiekartat

Kestävän kehityksen ohjelman pohjalta olemme syksyn aikana laatineet tiekarttoja, jotka auttavat meitä pääsemään tavoitteisiimme. Kestävän ja vastuullisen koulutuksen tiekartta antaa suuntaa kohti kestävästä kehityksestä taitoja niin jokaiselle omalle opiskelijallemme kuin jatkuvan oppimisen kautta laajemmin yhteiskunnassa. TKI-työn tiekartassa keskeistä on toiminnan rakentaminen siten, että se tuottaa ratkaisuja kestävästä kehityksestä kysymyksiin ja että sen tulokset ovat seurattavissa. Johtamisen ja osaavan henkilöstön tiekartta tähtää entistä avoimempaan, vastuullisempaan johtamiseen sekä kestävästä kehityksestä osaamiseen perustuvaan toimintakulttuuriin.

Raportoinnin merkitys

Kestävyysraportoinnin direktiivi on tulossa Suomessa voimaan vuonna 2025. Toistaiseksi on vielä epäselvää, tuleeko se velvoittavaksi myös ammattikorkeakouluille. Joka tapauksessa tällä hetkellä on nähtävissä, että jossakin muodossa tehtävää raportointia tarvitaan. Meiltä odotetaan kestävyys- ja vastuullisuusteikkoja.

Humakissa haluamme viestiä kestävyteen ja vastuullisuuteen liittyvästä työstämme, minkä vuoksi myös Humakin kestävästä kehityksestä ohjelmaan sisällytettiin raportointilupaus. Emme välttämättä tule seuraamaan tarkasti CSRD-direktiiviä, mutta siitä huolimatta meille on tärkeää tuoda edistymisemme avoimesti esille.

Katse tulevaan

Humak on vaiheessa, jossa kestävästä kehityksestä toimenpiteet on monilta osin aloitettu: Jokainen uusi opiskelijamme opiskelee kestävästä kehityksestä ammattikorkeakoulun yhteisissä opinnoissa. Kestävä kehitys on mukana opinnoissa myös laajemmin. TKI-toiminnassa aloitetaan YK:n kestävyystavoitteiden mukainen suunnittelu, toiminta ja raportointi. Ammattikorkeakoulun toimintaa rakennetaan kestävästä kehityksestä tavoitteiden suuntaisesti. Hiilijalanjälkemme mitataan ammattikorkeakoulujen yhteisten periaatteiden mukaisesti. Tämä on kuitenkin vasta lähtökohta. Maailma ei ole valmis.

Humak ei tietenkään voi yksin muuttaa maailmaa, mutta me voimme tehdä tekoja, jotka osaltaan tuovat tavoitteet lähemmäksi. Ne toimenpiteet, jotka olemme tehneet vuonna 2023, ovat askeleita kohti parempaa tulevaisuutta. Ammattikorkeakoulut tuottavat tulevaa osaamista ja tulevia ratkaisuja. Kulkemalla kohti valitsemaamme suuntaa olemme osa ratkaisua.

Lähteet

Arene 2020. Kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulujen kestävästä kehityksestä ja vastuullisuuden ohjelma. <https://arene.fi/julkaisut/kestava-vastuullinen-ja-hiilineutraali-ammattikorkeakoulu-ammattikorkeakoulujen-kestavan-kehityksen-ja-vastuullisuuden-ohjelma/>

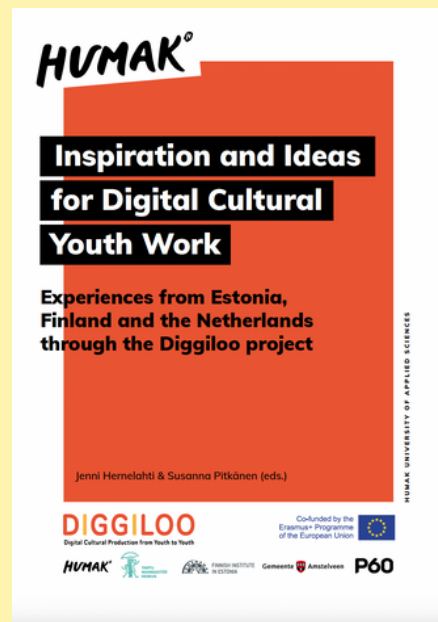
Humak 2023. Strategia 2030. <https://www.humak.fi/?s=strategia+2030>

Valtioneuvoston kanslia 2023. Kestävästä kehityksestä globaali toimintaohjelma Agenda2030. <https://kestavakehitys.fi/agenda-2030>

Kirjoittaja:

Timo Parkkola, koulutusjohtaja,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Tutustu myös muihin Humakin julkaisuihin:

Julkaisut

Uudistuva

organisaatio

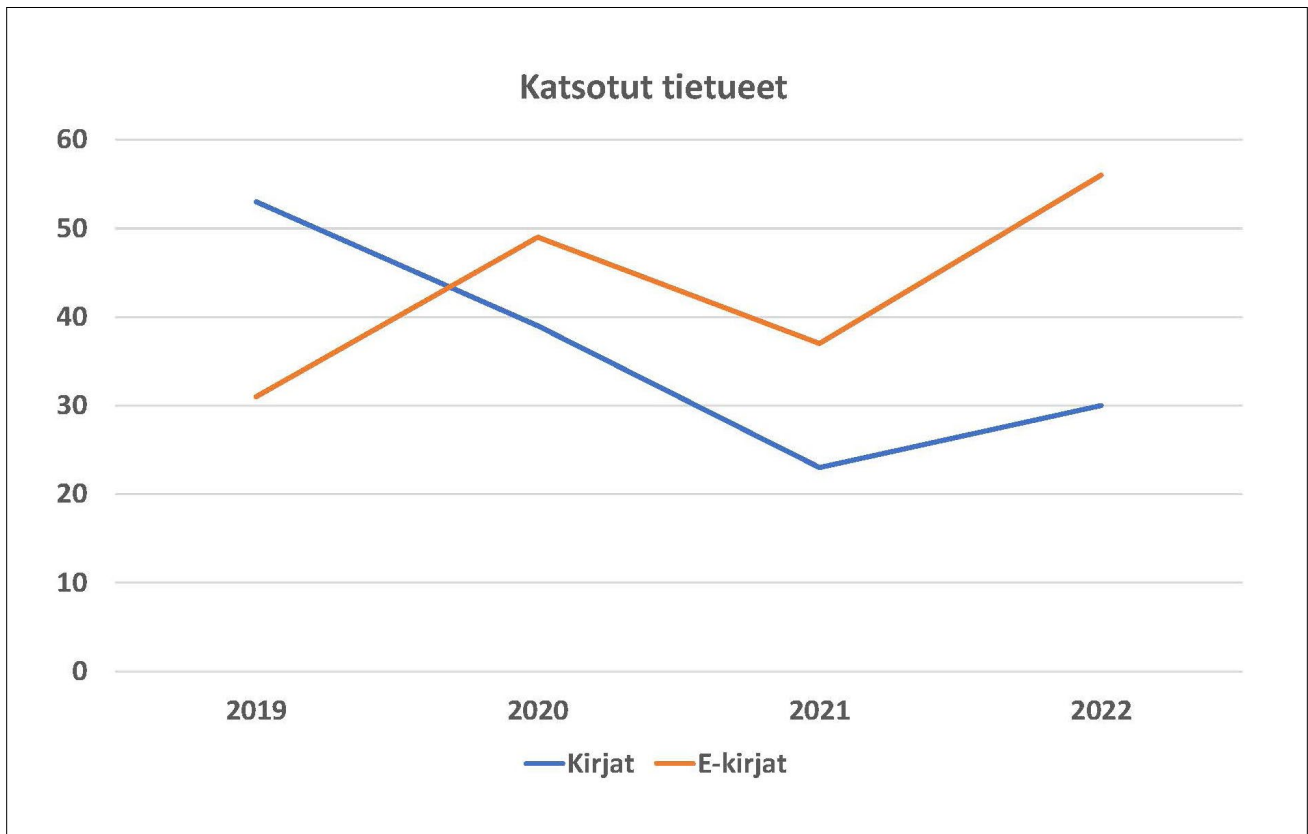
Kuopion kampuskirjasto. Kuvaaja Sari Granander

Uudistuva Humakin kirjasto

Anne Holappa

Ammattikorkeakoulujen toimilupia myönnettäessä yhtenä arviointiperusteena olivat kirjastot. Kun Suomen Humanistinen Ammattikorkeakoulu perustettiin, sitä edelsivät muun muassa testihaut, jotka tehtiin Humakin Lohjan kampuskirjastossa.

Lohjan kampusta tai kampuskirjastoa ei enää ole. Kun Humak täytti 25 vuotta, kampuksia ja siten myös kampuskirjastoja oli enää viisi. Viimeisin muutos oli Nurmijärven kampuskirjaston sulkeminen vuoden 2022 lopussa. Nurmijärveltä siirtyi Helsinkiin seikkailukasvatuksen ainutlaatuinen kirjallisuuskokoelma.

Finnasta katsotut aineistotyypit prosentteina vuosittain.

Humakin kirjastot toimivat edelleen yhteistyössä Humakin omistavien opistojen kanssa. Helsingin, Turun ja Kuopion informaattikot ovat Humakin palkkalistoilla ja tarjoavat kirjastopalveluja Kuurojen Liitolle, Paasikivi-Opistolle ja Pohjois-Savon opistolle. Jyväskylässä ja Kauniaisissa Humakin kirjastopalvelut ostetaan Alkio-opistolta ja Työväen Akatemialta. Hallinnollisesti kirjastopalvelut ovat opiskelijapalvelujen alla.

E-aineiston nousu

Vuonna 2018 tuli voimaan opintosuunnitelma, jossa lisättiin e-aineistojen osuutta kurssimateriaaleissa (Kangas & Mäkelä 2019). Painetun aineiston käytön vähetessä sähköisten aineistojen käyttö on koko ajan lisääntynyt. Ratkaiseva muutos tapahtui vuonna 2020, kun e-kirjojen hakumäärä Humak Finnassa ohitti painettujen kirjojen hakumäärän. Tähän muutokseen vaikutti myös etäopiskelu koronapandemian vuoksi.

Toinen sähköisen aineiston käyttöä nostanut tekijä oli siirtyminen kurssikirjallisuuden osalta

pelkän sähköisen aineiston tarjoamiseen syksyllä 2023. Tällä haluttiin lisätä oppimateriaalin saavutettavuutta tilanteessa, jossa suuri osa opiskelijoista opiskeli verkon kautta tutkintoa joko kokonaan tai osittain.

Uudistuvat työvälineet

Koha – avoimen lähdekoodin lisenssillä toteutettu kirjastojärjestelmä – otettiin Humakin kirjastossa käyttöön vuonna 2019. Se tarkoitti liittymistä Koha-yhteenliittymään, jossa on edustettuna suurin osa ammattikorkeakoulu-kirjastoista.

Humak siirtyi Theseuksessa käyttörajatun koelman käyttöön niin sanotussa kolmannessa aallossa syksyllä 2022. Se vaikutti opinnäytetyön tallentamiseen. Siitä lähtien opinnäytetyö oli mahdollista tallentaa joko avoimena tai sellaisena versiona, joka näytti julkisesti vain tiivistelmätiedot. Muutokset e-aineiston käytössä ja Theseus-käytännöissä vaikuttivat kirjaston arkeen.

Jyväskylän kampuskirjasto Helmessä yp-tutorit Olavi Latostenmaa ja Alekski Niemelä. Kuvaaja Auli Rossi

Humak Nuorisotiedon kirjaston uutena kotina

Nuorisotiedon kirjasto siirtyi kesällä 2021 Allianssilta Humakin Helsingin kampuksen kirjaston alaisuuteen.

Koska Humanistisen ammattikorkeakoulun synnyn taustalla oli 1990-luvun keskustelu nuorisotyöstä ja nuorisotoiminnasta (Heinola 2023, 9), Nuorisotiedon kirjasto päätyi oikeaan osoitteeseen. Fyysinen kirjastokokoelma työllisti sinä kesänä myös muiden kampuksien informaattikot. Yhteistyössä kirjoja järjesteltiin niin Helsingin kampuskirjaston väliaikaisiin väistöiloihin kuin kirjavarastoon. Nuorisotiedon aineiston vieminen kirjaston tietokantaan on kestänyt useamman vuoden, sillä siihen ei ole ollut erikseen palokattua henkilöä kesän 2021 jälkeen.

Kesällä 2023 tehtiin ensimmäinen uutuuskirjallisuuspostaus nuorisotutkijoiden sähköpostilistalle. Lokakuussa 2023 Helsingin kampuksella pidetty Nuorisotiedon seminaari (Nuorisotyön Speakers' Corner) sekä saman vuoden marraskuussa pidetyt Nuorisotutkimuspäivät nostivat esille myös Nuorisotiedon kirjastoa. Nuorisotiedon kirjaston mukana tuli Nuorisotiedon kirjasto -kangaskasseja, jotka ovat olleet menestys asiakkaiden keskuudessa.

Humakilainen kirjastolaisuus

Humakin kirjastoa luonnehtii edelleen verkostomaisuus. Tämän vuoksi digitaalisten yhtey-

denpitovälineiden käyttö tiimityöskentelyssä oli tuttua jo ennen nykyistä Teams-aikakautta. Humakilaista kirjastolaisuutta luonnehtivat myös itsenäisyys, itsensä johtaminen ja priorisointitaidot, koska jokainen informaattikko vastaa omasta kampuskirjastostaan itsenäisesti. Itsenäinen työote vaatii laajan asiantuntijuuden lisäksi henkilökohtaista panostamista ja läsnäoloa, usein myös venymistä. Jokaisen kampuskirjaston elämää värittää myös ainutlaatuinen yhteistyö opistojen kanssa.

Millainen on Humakin kirjaston tulevaisuus? Se on mielenkiintoinen. Kirjasto siirtyy uuteen palvelumalliin seuraavan rahoituskauden alussa vuonna 2025.

Lähteet

Heinola, Timo 2023. Humanistisen ammattikorkeakoulun synnyn yhteiskunnallinen perustelu. Humanistinen ammattikorkeakoulu, julkaisuja 162. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Kangas, Pirjo & Mäkelä, Hilla 2019. Informaatiolukutaidon ja tiedonhankintataitojen merkitys ja kehittyminen digitaalisessa opiskelussa. Teoksessa Päivi Timonen & Hilla Mäkelä & Sanna Lukkarinen (toim.) Kampuksella digittää. Poimintoja verkko-oppimisen kehittämisestä. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 80, 12–23.

Kirjoittaja:

Anne Holappa, informaattikko,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Looking for fresh ideas?

Innovation Tools
For Youth Workers
and Youth
Organisations

Free Self-Paced Online Course

Powered by:

**Uusia työkaluja nuorisotyöntekijöille
innovatiiviseen ajatteluun
ilmaisisssa MOOC-verkkokurssissa**

Lue lisää

Humakin matkassa kohti Opin.fi-palvelua

Johanna Henriksson

Titta Pohjanmäki

Korkeakouluja yhdistävä Digivisio 2030 -hanke on käynnistännyt laajamittaisen muutoksen myös Humanistisessa ammattikorkeakoulussa. Hankkeella tavoitellaan kansallista digitaalista palvelualustaa, Opin.fi-palvelua, joka kokoaa yhteen korkeakoulujen digitaaliset palvelut sekä tarjoaa tekoälypohjaista oppijan ohjausta ja tukea.

Digivisio 2030 -hankkeen tavoitteet ja toimenpiteet linkittyvät vahvasti Humakin nykyiseen strategiaan sekä visioon, joka korostaa Humakin roolia yhteisöjen kehittämisen, kulttuurituotannon ja kielellisen saavutettavuuden vahvana kansainvälisenä erikoisosaajana. Hankkeen myötä Humak vahvistaa asemansa valtakunnallisesti saavutettavana korkeakouluna ja kasvattaa yhteiskunnallista vaikutavuuttaan kattavan formaalin, non-formaalin ja informaalin tarjonnan kautta. Opin.fi-palvelun avulla Humak tavoittelee uusia markkinoita ja jakelukanavia sekä monipuolisempia opiskelijaryhmiä kasvunsa tueksi nähden sen samalla mahdollisuutena vahvistaa valtakunnallista tehtävänsä. Keskeisiä ovat myös yhteisesti tuotettujen palveluiden ja järjestelmien hyödyntäminen sekä pyrkimys kehittää monipuolisempaa ja oppijoiden erilaisiin tarpeisiin kohdentuvaa tarjontaa hyödyntämällä palvelun kautta kerättyä dataa. Sitoutumalla täysin hankkeen luomiin palveluihin Humak luo vankan perustan tulevaisuuden palvelumallilleen.

Vahvasti mukana hankkeessa sen alkumetreiltä lähtien

Digivisio 2030 -hanke on jo muutaman viime vuoden aikana näkynyt monen humakilaisen arjessa. Tahtotilanamme on olla hankkeen tu-

losten nopea hyödyntäjä, mitä tuki Humakin valinta yhdeksi non- ja informaalin tarjonnan pilottiammattikorkeakouluksi. Syksyllä 2023 päättynyt pilotti 1.0 keskittyi tunnistamaan non-formaalia tarjontaa ja paketoimaan sitä jatkuvan oppimisen palvelumuodoksi, esittämään tiedon alustalla mielekkäällä, oppijaa palvelevallatavalla ja samalla kartoittamaan Humakin valmiuksia tuottaa tietoja uudelle markkinapaikalle.

Pilottikorkeakouluna toimme esille niitä käytänteitä ja prosesseja, jotka ohjaavat toimintaa korkeakoulujen näkökulmasta. Opin.fi-alusta muuttaa keskeisiä korkeakoulujen prosesseja esimerkiksi koulutustarjonnan suunnittelun ja hanketoiminnan osalta. Informaalia ja non-formaalia tarjontaa syntyy erityisesti TKI-hankkeissa, eikä sitä ole aiemmin koottu selkeästi yhteen paikkaan – sitä on ollut esimerkiksi Humakin verkkosivuilla, hankkeiden omilla verkkosivuilla, podcasteina SoundCloudissa ja videoina YouTubessa. Humakin jatkuvan oppimisen tarjonta rikastuu Opin.fi-alustan myötä in- ja non-formaalilla tarjonnalla. Tukeakseen ja konkretisoidakseen valmistautumista Opin.fi-alustan käyttöön Humak on lanseerannut verkkokaupassaan Humak FREE -brändin, jonka alla tuodaan esille kaikki muu kuin formaali tarjonta.

Hankkeen myötä korkeakouluille muodostuvat yhteiset pelisäännöt ja ohjeet, jotka koskevat esimerkiksi digipedagogiikkaa ja laadun kehittämistä. Humakilaisille tämä avaa mahdollisuuden kehittää omaa digipedagogista osaamistaan erilaisissa koulutuksissa, jotka keskittyvät digitaalisissa ympäristöissä tapahtuvaan yhteisöllisyyteen, vuorovaikutukseen, arviointiin, oppimisen muotoiluun ja oh-

Mikä muuttuu arjessamme?

- Opintojaksoni on tarjolla entistä suuremmalle yleisölle Opin.fi-alustan käyttöönoton myötä
- Huomioin erilaiset oppijat saavutettavasti
- Osaan viestiä opintojakoistani kiinnostavasti ja houkuttelevasti
- Saan koko korkeakoulukenttää koskevat verkko-opetuksen laatuksiteerit työni tueksi
- Digipedaosaamiseni kehittyy

Leo Lehtori

- Saan Opin.fi-alustan käyttöönoton myötä uuden kanavan hankkeeni tuotosten levittämiseen ja tapahtumien markkinointiin
- Osaan viestiä hankkeeni tuotoksista ja tapahtumista kiinnostavasti ja houkuttelevasti
- Saan pidempiaikaista näkyvyyttä hankkeelleni
- Laajennan hankkeeni yhteiskunnallista vaikuttavuutta
- Digiosaamiseni kehittyy

Paula Projektipäällikkö

- Saan käyttööni Oma oppiminen – palvelun, jonka kautta
 - minulle näytetään suosikiksi poimimani opinnot
 - saan suosituksia minulle sopivimmista opinnoista ja voin valita, minkä pohjalta suosituksia tehdään
 - näen suorittamani opinnot
- Näen korkeakoulujen tarjoaman tutkintoon johtamattoman koulutustarjonnan kootusti yhdestä palvelusta – voin kehittää itseäni entistä helpommin

Outi Oppija

Humakissa tähän mennessä tunnistettuja Digivisio 2030 -hankkeen tuomia muutoksia lehtorin, projektipäällikön ja oppijan näkökulmista.

jaukseen. Koulutukset käynnistyvät heti vuoden 2024 alussa.

Muutokset haltuun henkilöstöä osallistamalla

Muutoksen hallinnan keskiössä ovat osallistaminen ja muutosviestintä. On tärkeää konkretisoida, miten Digivisio 2030 -hankkeen tuomat uudistukset vaikuttavat itse kunkin työtehtäviin ja arkeen. Jatkossa johtajat ja esihenkilöt ottavat tiimien ja henkilöstön kehityskeskusteluissa esiin hankkeen muutosvaikutukset sekä tiimin että yksilön osaamisen kehittämiseen. Lisäksi muutosviestintää on kytketty Humakin olemassa oleviin rakenteisiin toimielimien, kehittämisyhmien ja muiden työryhmien työskentelyn kautta koko henkilöstön yhteisöllisiä kohtaamisen hetkiä ja uuden henkilöstön perehdytystilaisuuksia unohtamatta. Tärkeässä viestinnällisessä roolissa ovat olleet kaksi kertaa kuussa toteutettavat henkilöstön aamukahvit ja digi- ja peda-aamukahvit, vuosittaiset koko henkilöstön kehittämis- ja bestispäivät, Humakin intranet ja oma uutiskirje. Myös Digivisio 2030 -hanke on huomioitu keskeisessä Humakin toimintaa ohjaavassa talous- ja toimintasuunnitelmassa osana strategisia kehittämistavoitteita.

Esimerkkinä konkreettisesta toimenpiteestä osana muutokseen valmistautumista henkilöstölle järjestettiin tilaisuus, jossa pyrittiin konkretisoimaan hankkeen vaikutuksia ja muutoksia arjessa eri toimijoiden kautta (ks. kuva 1). Samalla annettiin vinkkejä, kuinka luoda houkutteleva ja kiinnostava opintojaksokuvaus jatkuvan oppimisen tarjottimelle. Vaikka hanke tarjoaa Humakille kasvun mahdollisuuksia, on tärkeää muistaa, että korkeakoulujen välinen kilpailu oppijoista kiristyy entisestään. Profiloituminen, palvelumuotoilu, kohderyhmäajattelu ja laatu nousevat entistä tärkeämpään rooliin.

Kirjoittajat:

Johanna Henriksson, hallinnon asiantuntija, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Titta Pohjanmäki, hallintopäällikkö, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Itsearvioinnilla avointa, osallistavaa organisaatio-kulttuuria rakentamassa

Johanna Henriksson

Titta Pohjanmäki

Humakin laatutyön periaatteissa korostetaan yhteisen kehittämisen kulttuuria, jota toteutetaan avoimuuden, osallistuvuuden ja osallistumismahdollisuuksien kautta. Tämä ilmenee laajana toimielin- ja ryhmätoimintana, jonka myötä mahdollistetaan sekä henkilöstön että opiskelijoiden osallistuminen toiminnan kehittämiseen. Viime vuosina Humakissa on kiinnitetty erityistä huomiota toimielin- ja ryhmätoiminnan kehittämiseen, sillä se nähdään keskeisenä Humakin toiminnan edistämisessä.

Lähtölaukauksena opiskelijaedustustoiminnan kehittäminen

Opiskelijakunta HUMAKOn aloitteesta toteutettiin keväällä 2022 kysely, jolla kartoitettiin opiskelijajäsenten roolia, toimintaa ja aktiivisuutta toimielimissä ja ryhmissä. Kyselyn tulosten perusteella havaittiin tarve parantaa opiskelijaedustajien rekrytointia ja pereh-

dytystä. Konkreettisina kehittämistoimenpiteinä nähtiin laajan opiskelijaedustajatoiminnan ylläpitäminen, perehdytyksen tehostaminen, opiskelijaedustustoiminnasta viestimisen vahvistaminen Humakin viestintäkanavissa sekä opiskelijaedustajien raportoinnin kehittäminen. Näiden havaintojen pohjalta laadittiin Humakin ja HUMAKOn yhteistyönä opiskelijaedustustoimintaan tarkoitetut toimintaohjeet, joissa on kuvattu sekä opiskelijaedustajan että toimieli-

Toimintaohjeet Humakin opiskelijaedustustoimintaan

OPISKELIJAEDUSTAJA

- Perekdy tomielimen / ryhmän tavoitteisiin, toimintaan ja toimintatapoihin yhdessä tomielimen/ryhmän puheenjohtajan ja edellisen edustajan kanssa heti toimikauden alussa
- Tunnista oma roolisi tomielimen/ryhmän jäsenenä:
 - tuo aktiivisesti opiskelijoiden näkökulma esille osallistamalla keskusteluun
 - toimi päätöksenteon tukena ja vaikuta konkreettisella tavalla Humakissa asioiden edistämiseen ja kehittämistoimintaan
 - tunne vaikuttamisen muodot ja kanavat Humakissa
- Perekdy käsiteltäviin asioihin ja materiaaleihin ennen kokousta
 - Jos et tiedä HUMAKON kantaa käsiteltäviin asioihin, ota rohkeasti yhteyttä edunvalvontatiimiin
- Osallistu tomielimen / ryhmän kokouksiin säännöllisesti ja ilmoita mahdollisesta estymisestä sekä tomielimen / ryhmän puheenjohtajalle että sihteerille. Huolehdi, että varaedustajasi osallistuu kokoukseen
- Osallistu mahdollisuuksien mukaan kokousten ulkopuolella tapahtuvaan suunnitteluun
- Raportoi tomielimen / ryhmän asioista opiskelijakunnalle Teamsin HUMAKON aktiivit -tiimissä ja opiskelijaedustajien tapaamisissa
- Kerro opiskelijaedustajan roolista aktiivisesti muille opiskelijoille ja kysele heiltä terveisiä Humakille

PUHEENJOHTAJA

- Perekdytä opiskelijajäsen tomielimen / ryhmän tavoitteisiin, toimintaan ja toimintatapoihin heti toimikauden alussa
- Huolehdi, että:
 - opiskelijaedustaja pääsee tomielimen / ryhmän työskentelyalustalle
 - kokousajat ovat opiskelijaedustajan ja varaedustajan tiedossa lukukausi kerrallaan (mikäli kokousaika vaihtuu, huolehdi, että aika sopii myös opiskelijaedustajalle)
 - esityslista ja materiaalit ovat ajoissa saatavilla (n. viikkoa ennen kokousta)
- Huomioi opiskelijajäsen tomielimen / ryhmän kokouksissa – muista kysyä tarvittaessa opiskelijaedustajan mielipidettä
- Kutsu opiskelijaedustaja mukaan kokousten ulkopuolella tapahtuvaan suunnitteluun

HUMAK® HUMAKO

Kuva 1 . Humakin opiskelijaedustustoiminnan toimintaohjeet ohjaavat opiskelijajäsenten ja puheenjohtajien toimintaa.

men tai ryhmän puheenjohtajan tehtävät (ks. kuva 1). Puheenjohtaja käy toimintaohjeet läpi uusien opiskelijaedustajien kanssa aina toimikauden alussa sekä tarvittaessa muulloinkin.

Hyvät käytänteet jakoon

Toimielin- ja ryhmätoiminnan kehittäminen laajeni opiskelijajäsenistä muihinkin jäseniin keväällä 2023, kun lähes kaikki Humakin tomielimet ja ryhmät toteuttivat itsearviointin. Tavoitteena oli tomielinten ja ryhmien toiminnan kehittäminen sekä hyvien käytänteiden leviittäminen. Kysely oli osa Humakin laatu- ja toiminnanohjausjärjestelmän laadunhallintaa, johon liittyy systemaattinen menettelytapojen kehittäminen.

Itsearviointiin osallistuivat ensi vaiheessa päätävien tomielinten johtoryhmän, koulutus- ja TKI-ryhmän sekä yhteisten palveluiden ryhmän lisäksi vahvuusalaryhmät. Toisessa vaiheessa osallistuvien tomielinten ja ryhmien joukkoa laajennettiin kehittämissyrymiin ja muihin työryhmiin.

Itsearviointin tulosten perusteella tomielinten ja ryhmien toiminnassa tunnistettiin eroja. Osa

ryhmistä tarvitsi selkeytystä tavoitteisiin, tehtäviin ja pelisääntöihin, kun taas osalla oli epäselvyyttä päätöksentekoprosesseista ja asioiden käsittelyaikatauluista. Lisäksi havaittiin puutteita kokouskäytänteissä ja ajankäytöllisiä haasteita.

Itsearviointin tulokset käsiteltiin kokonaisuudessaan johtoryhmässä, ryhmäkohtaiset tulokset taas tomielimittain tai ryhmittain. Yksiköiden johtajat ratkoivat itsearvioinneissa ilmenneet asiat yhdessä tomielinten ja ryhmien puheenjohtajien kanssa sekä pohtivat mahdollisia kehittämistoimenpiteitä. Lopulta johtoryhmä tarkasteli tomielinten ja ryhmien määriä, tehtäviä ja tavoitteita sekä kokoonpanoja.

Tulosten pohjalta Humakiin laadittiin kokouskäytänteiden toimintaohjeet tomielinten ja ryhmien tueksi sekä osaksi uusien jäsenten perehdytystä (ks. kuva 2). Samalla niihin kytkettiin aiemmin luodut opiskelijaedustustoiminnan toimintaohjeet. Ohjeiden laadinnassa hyödynnettiin itsearviointin kartoitettuja tomielinten ja ryhmien hyviä käytänteitä. Toimintaohjeet sisältävät keskeiset valmistelut ennen kokousta, kokouksen aikana ja kokouksen jälkeen puheenjohtajan, sihteerin ja muiden jäsenten näkökulmasta.

Yhtenäisillä ohjeilla varmistetaan, että toimielimet ja ryhmät toimivat johdonmukaisesti, yhtenäisesti ja tehokkaasti edistäessään niille määriteltyjä tavoitteita ja tehtäviä. Samalla edistetään toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä koko organisaatiossa. Toimintaohjeilla pidetään myös huolta siitä, että jokainen toimielimen tai ryhmän jäsen tunnistaa oman roolinsa ja vastuunsa, edistäen siten avointa ja tehokasta organisaatiokulttuuria.

Toimintaohjeet Humakin toimielimille ja ryhmille

1 **Ennen kokousta**
Mitä kokousvalmisteluita on hyvä tehdä ennen kokousta?

2 **Kokouksen aikana**
Mitä on hyvä huomioida kokouksen kulussa?

3 **Kokouksen jälkeen**
Miten on hyvä toimia kokouksen jälkeen?

 Onko ryhmässä opiskelijajäsen?
Katso ohjeet Humakin opiskelijaedustustoimintaan.

Kirjoittajat:

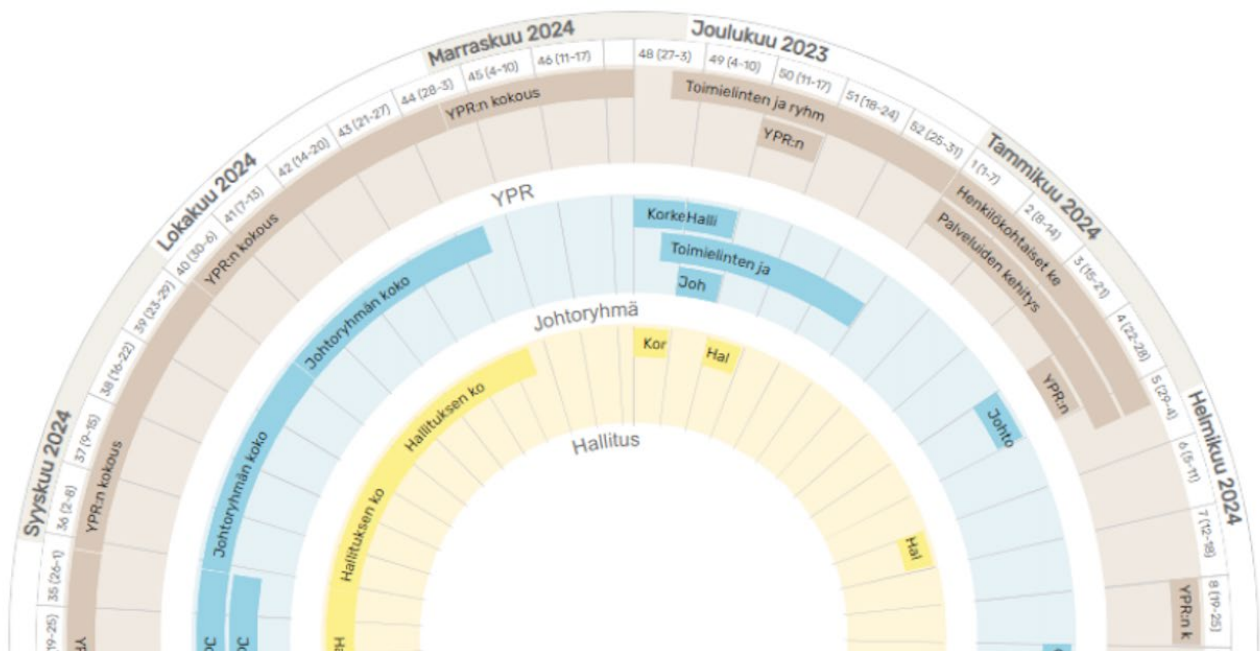
Johanna Henriksson,
hallinnon asiantuntija,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Titta Pohjanmäki, hallintopäällikkö,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

HUMAK[®]

Kuva 2. Humakin toimielinten ja ryhmien kokouskäytänteiden toimintaohjeet edistävät avointa, tehokasta organisaatiokulttuuria.

Kuva aukeaa ThingLink-palvelussa:
<https://www.thinglink.com/card/1718273134294991334>.

Vuosikello

– arkea rytmittävä työkalu

Johanna Henriksson

Titta Pohjanmäki

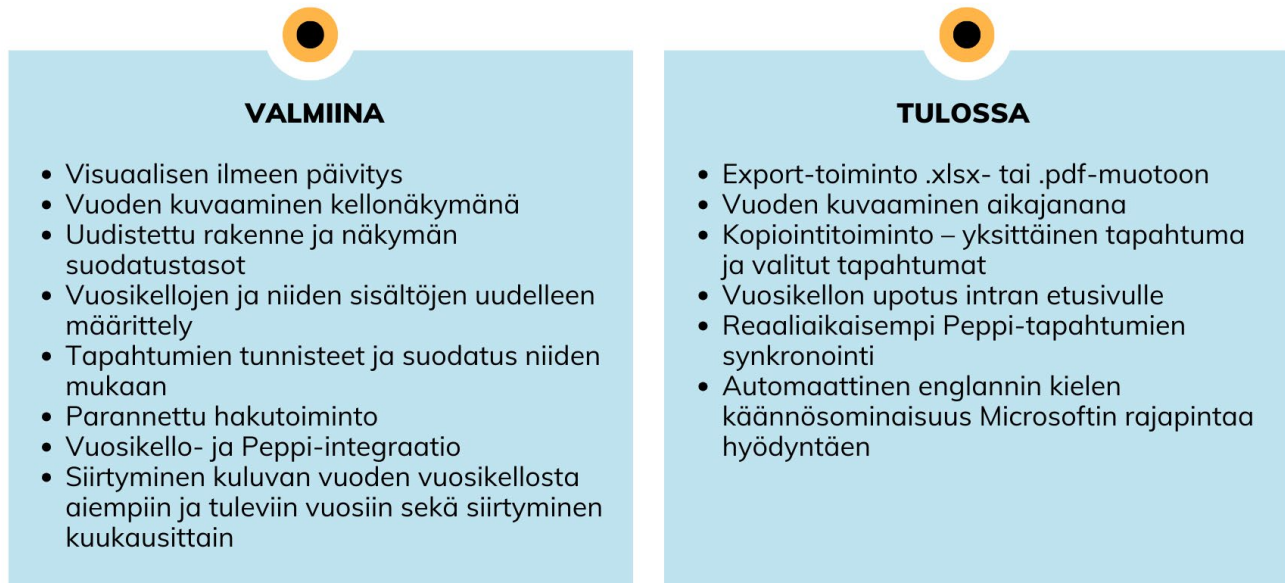
Yksi Humakin keskeisimmistä toiminnanohjauksen ja laadunhallinnan työkaluista on vuosikello. Vuosikello auttaa varmistamaan eri palveluiden saumattoman integroitumisen, strategisten tavoitteiden saavuttamisen, toiminnan suunnittelun ennakoivasti ja päätöksenteon oikea-aikaisuuden.

Osana Humakin laatu- ja toiminnanohjausjärjestelmän kehittämistä syksyllä 2022 toteutettiin vuosikelloa koskeva henkilöstökysely. Kyselyn avulla selvitettiin vuosikellon käytöstä ja tunnistettiin kehittämiskohteita. Kyselyyn vastasi 46 prosenttia koko Humakin henkilöstöstä eli 74 henkilöä. Heistä vain 11 prosenttia käytti vuosikelloa säännöllisesti osana työarkeaan, loput 89 prosenttia harvoin tai ei lainkaan. Käyttämättömyyden syinä mainittiin muun muassa käyttörutiinin puute, epäselvyydet vuosikellon roolista ja sisällöistä sekä toiminnallisuksien jäykkyys ja hanka-

uus. Toisin sanoen vuosikellon ei koettu tukevan työtä. Lisäksi sen toiminnot ja visuaalinen ilme kaipasivat päivittämistä. Samanaikaisesti organisaation eri tasoilta kuului kaikuja päätöksenteon ongelmista, seuranta-aikataulujen epäselvyyksistä ja toimeksiantojen yllätyksellisyydestä.

Johtoryhmän päätöksestä Humakin vuosikello päätettiin uudistaa ja sen käyttöä aktivoida osaksi arkea päätöksenteon ja toimintojen sujuvoittamiseksi. Vuosikello onkin erityisen tärkeä työkalu Humakin toimielimille ja ryhmil-

VIOSIKELLON KEHITTÄMISTOIMENPITEET

Kuva 1. Vuosikelloa paranneltiin useilla kehittämistoimilla.

le. Tavoitteena on, että vuosikellon ansiosta Humakin henkilöstöllä olisi selvä yleiskuva vuoden tapahtumista ja vuoden aikana tehtävistä toimenpiteistä organisaation eri tasoilla.

Vuosikellon uudistumisprosessi

Kehitystyön alkuvaiheessa Humakin eri palveluilta selvitettiin vuosikelloon liittyviä tarpeita ja niiden pohjalta laadittiin nykyinen, uudistettu rakenne. Vuosikellot ryhmiteltiin kolmeen kategoriaan Humakin organisaatorakennetta mukaillen: johtaminen, kehittämisspalvelut ja tulosyksiköt sekä yhteiset palvelut. Määrän suhteen vuosikelloja vähennettiin huomattavasti. Uutena taas otettiin käyttöön esimerkiksi opetuksen vuosikello, joka laadittiin vastaamaan erityisesti opetushenkilöstön tarpeita saadun palautteen pohjalta.

Sisältöjä uudistettaessa huomioitiin toiminnanohjauksellisesti merkittävät toimenpiteet ja tehtävät, tärkeät tapahtumat sekä kokousten aikataulut. Nykyisen vuosikellon ansiosta henkilöstöllä on selvempi käsitys vuoden tapahtumista ja toimenpiteistä eri organisaatiotasolla. Vuosikellon sisältöjen päivittämisen varmistamiseksi jokaiselle vuosikellolle määriteltiin

omistaja ja ylläpitäjä. Omistajat, jotka ovat usein johtoa tai esihenkilöitä, vastaavat vuosikellojen sisällöistä ja päivitystarpeista yhdessä ylläpitäjien kanssa.

Vuosikellon kehittämistyössä huomioitiin laajasti kyselyssä ilmenneet käyttäjien tarpeet ja toiveet. Kuvaan 1 on koottu keskeisimmät kehittämistoimenpiteet ja vielä tulossa olevat ominaisuudet.

Uudistuneen ilmeen ja sisällön saanut vuosikello otettiin käyttöön marraskuussa 2023. Käyttöönottoa tuettiin kattavilla ohjeilla sekä tiedotuksella intrassa ja henkilöstön aamukahvitilaisuuksissa. Jatkuvan kehittämisen periaatteen mukaisesti käyttäjät voivat antaa palautetta – kehuja tai moitteita –, esittää kysymyksiä tai kehittämissuhteita ja ilmoittaa virhetilanteesta tai ongelmasta vuosikellon palautelomakkeella. Palautteen pohjalta vuosikelloa kehitetään edelleen.

UUDISTUNEEN VUOSIKELLON RAKENNE JA VISUAALINEN ILME

Johtaminen:

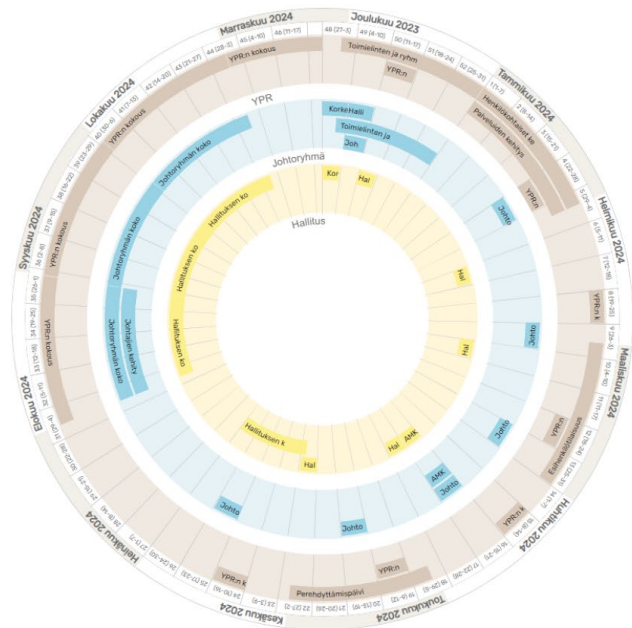
- Hallitus
- Johtoryhmä
- Tietotuotanto
- Henkilöstötapahtumat

Kehittämispalvelut ja tulosityksiköt

- KTR
- Opetus
- Vahvuusalaryhmät

Yhteiset palvelut

- YPR
- Henkilöstöhallinto
- Kirjasto
- Opiskelijapalvelut
- Talous
- Tietohallinto
- Viestintä

Kuva 2. Vuosikellon visuaaliseen ilmeeseen tehtiin mittavia uudistuksia.

Vuosikello vaatii aktiivista käyttöä

Jotta vuosikello toimisi tehokkaasti toiminnan-ohjauksen ja laadunhallinnan työkaluna, sen tietojen aktiivista, systemaattista päivittämistä ei voi liikaa korostaa. Toiseksi vuosikellon tehokas käyttö vaatii sen aktiivista integrointia päivittäiseen työhön. Se on työkalu, joka ohjaa toimintaa ja varmistaa, että sovitut toimenpiteet toteutuvat ajallaan. Toimiakseen halutulla tavalla vuosikellon on oltava luonnollinen osa jokapäiväistä työtä.

Kolmanneksi vuosikelloon merkittävät toimenpiteet ja niiden aikatauluja on tärkeää noudattaa. Humakin laadunhallinnan kannalta on keskeistä, että sovitut toimenpiteet toteutuvat suunnitellusti. Vuosikelloa käyttämällä luomme laadukkaampaa ja tehokkaampaa Humakia.

Kirjoittajat:

Johanna Henriksson,
hallinnon asiantuntija,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Titta Pohjanmäki, hallintopäällikkö,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Koulutussuunnittelijat koulutuksen kehittämisen solmukohtissa

Emilia Lehtonen

Karoliina Miettinen

Virpi Ruuska

Tuula Salo

Koulutuksen kehittäminen tapahtuu entistä nopeammin, ennakoivasti ja asiakaslähtöisesti. Humanistisessa ammattikorkeakoulussa (Humak) koulutussuunnittelijat toimivat kehittämisen solmukohtissa. Lue, millaisia tehtäviä koulutussuunnitteluun kuuluu ja miten koulutusta kehitetään.

Korkeakoulujen toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa. Niin pedagoginen opetus-työ kuin korkeakoulujen tukipalvelut vaativat yhä enemmän ketteryyttä ja digitaalisten järjestelmien kehittämistä. Korkeakoulukentällä näkyvät voimakkaasti yhteiset valtakunnalliset

hankkeet, jotka ohjaavat korkeakoulun toimintaympäristöjen kehitystä. Valtakunnallisen Digivisio 2030 -hankkeen tavoitteena on tarjota jatkuvan oppimisen asiakkaille kansallinen digitaalinen palvelualusta (Digivisio 2030). Yhteinen tavoite haastaa yksittäiset korkea-

koulutoimijat tekemään aidosti yhteistyötä. Jotta korkeakoulu voi toimia yli organisaatiörajojen, järjestelmien tulee olla yhteneväiset ja organisaation oman sisäisen tiimityön vahvaa.

Humakin strategian ydin on osaamisen vahvistaminen (Määttä 2020, 10). Humakissa koulutussuunnittelussa toimii yhteensä neljä henkilöä kulttuurituotannon, tulkkauksen ja yhteisöpedagogin koulutuksissa. Koulutussuunnittelijat kuuluvat pedagogiseen henkilöstöön, ja he työskentelevät erilaisten järjestelmien ja yhteisen kehittämisen solmukohdissa. Viimeisten vuosien aikana he ovat hitsautuneet yhteen vahvaksi virtuaalitiimiksi, joka työskentelee sujuvasti yhdessä ja erillään jakaen ja kehittäen osaamistaan. Koulutussuunnittelijoiden moninaiseen työnkuvaan kuuluu koulutuksista nousevia kehittämistehtäviä, jotka nivoutuvat yhä enemmän Humak-tasoiseksi yhteiseksi tekemiseksi.

Virtuaalitiimissä tuetaan toisia ja jaetaan vastuuta

Koulutussuunnittelijan työ Humakissa on monipuolista. Työtehtävät vaihtelevat rutiinittomista haasteellisiin asiantuntijatehtäviin. Laaja toimenkuva on koulutussuunnittelijoiden mielestä juuri se työn ”suola ja sokeri”, joka saa

heidät innostumaan ja syttymään työstään. Toisaalta työn monimuotoisuus ja pirstaleisuus tekevät siitä kognitiivisesti kuormittavaa. Vastalääkkeeksi koulutussuunnittelijat ovatkin ryhtyneet tekemään töitä yhä enemmän yhdessä omassa virtuaalitiimissään. Yhteisen ymmärryksen luominen sekä töiden jakaminen ja yhdistäminen ovat lisänneet työhyvinvointia ja jaksamista.

Humakin koulutussuunnittelijoilta edellytetään pedagogista pätevyyttä. Heistä jokainen työskentelee paitsi perinteisten suunnittelutehtävien myös erilaisten pedagogisten tehtävien parissa. Lisäksi koulutussuunnittelijat ovat mukana hankkeissa, toteuttavat monipuolisesti sekä sisäistä että ulkoista viestintää ja osallistuvat aktiivisesti sekä oman korkeakoulunsa että valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin.

Koulutussuunnittelijat mukana koulutusten kehittämisessä

Koulutussuunnittelija on mukana koulutuksen eri toimintojen risteyskohdissa, joissa pysähdytään pohtimaan koulutuksen toimintaa ja laatua eli sitä, miten saisimme koulutuksistamme

TOIMENKUVAT

Koulutussuunnittelija

- H Kehittää koulutuksen tuloksellisuutta ja laatua koulutuspäällikön/esihenkilön työparina
- H Koordinoi tulosyksikön opetustarjonnan suunnittelua
- H Osallistuu opetus-, ohjaus- ja TKI-tehtäviin
- H Osallistuu ammattikorkeakoulun kehittämisryhmien toimintaan (erityisesti tutkintokoulutuksen ja jatkuvan oppimisen)
- H Vastaa muista erikseen sovittavista tehtävistä

Koulutussuunnittelijan toimenkuva on esitetty Humakin henkilöstön intrassa.

131

entistä houkuttelevampia ja antoisampia opiskelijoille.

Koulutussuunnittelijoiden työn ydintehtäviä on vuosittainen opetustarjonnan koordinointi, joka näkyy tehtäväkuvassa läpi lukuvuoden. Mietittävänä on, milloin ja kuinka monta kertaa lukuvuoden aikana opintojakso tarjotaan, mille kohderyhmälle sitä tarjotaan ja onko tarjontaan tulossa jotakin poikkeavaa esimerkiksi hanketyön kautta. Opetustarjontaa voisi kuvata liikenneympyräksi, josta lähtee erilaisia teitä koulutuksen muihin prosesseihin. Opetustarjonta kytkeytyy tiiviisti muun muassa pedagogisen henkilöstön työajan suunnitteluun ja jatkuvan oppimisen painopisteiden toteuttamiseen. Vaikka kyseessä on koulutussuunnittelijan ydintehtävä, opetustarjonnan kokoaminen on todellista tiimityötä, jota tehdään tiiviisti koulutuksen henkilöstön ja koulutussuunnittelijoiden kesken.

Humakissa koulutuksen laatua seurataan pitkän lukuvuotta monin eri tavoin. Opiskelijoiden ääntä pyritään saamaan kuuluviin niin opiskelijakyselyiden kuin opintojaksopalautteiden kautta. Opetustarjonnan kehittäminen eli opiskelijoiden antamaan palautteeseen reagoiminen ja toisaalta työelämän signaalien huomautaminen ovat keskeisiä seikkoja opetustarjonnan laadun kehittämisessä.

Koulutussuunnittelua tulevaisuudessa

Koulutuksen kehittäminen vaatii ennakkointia ja tulevaisuusorientoitunutta työtettä. Humakissa on parhaillaan käynnissä Osaamista kehittävä korkeakoulutus -ohjelma, jonka tavoitteena on kehittää opiskelijalähtöisiä tulevaisuuden oppimisympäristöjä, oppimispolkuja ja ohjausta. Humakin nykyiset oppimisympäristöt ovat kampus, verkko, kansainvälisyys ja työelämä. Oppimisympäristöt pyritään tekemään opiskelijalle entistä konkreettisemmiksi ja näkyvämmiksi jo hänen ilmoittautuessaan opintoihin. Näin opiskelija voi valita aidosti ja joustavasti oman osaamisensa kehittämisen näkökulmasta parhaiten soveltuvan oppimisympäristön.

Tulevaisuuden oppimisympäristöjen kehittäminen vaatii myös uudenlaista ajattelua, luovuutta ja rohkeutta. Tulevaisuuden oppimisympäristöjen kehittämistyö tulee tehdä yhdessä Humak-yhteisön eli opiskelijoiden ja henkilöstön sekä työelämässä toimivien alumnien kanssa, mutta mielellään vielä laajemmassa yhteistyössä koko korkeakoulukentän kanssa. Tulevaisuuden suunnittelutyö vaatii nykyisen toiminnan tarkkaa analysointia ja erilaisten vaihtoehtoisten tulevaisuuskuvioiden tarkastelua. Koulutussuunnittelun osalta seuraava askel onkin vahvistaa virtuaalista tiimiä kutsumalla sen jäseneksi tekoäly.

Lähteet

Digivisio 2023. Perustietoa Digivisio 2023 -hankkeesta. Viitattu 6.11.2023. <https://digivisio2030.fi/perustietoa-digivisio-2030-hankkeesta/>

Määttä, Jukka 2020. Humakin strategiatyön taustat ja toimintaympäristön muutos. Teoksessa Tiina Miettinen & Titta Pohjanmäki (toim.) Humak 2030. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisu- ja, 107, 8–10. Viitattu 6.11.2023. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2020/08/HUMAK-2030-MiettinenPohjanmaki-2020.pdf>

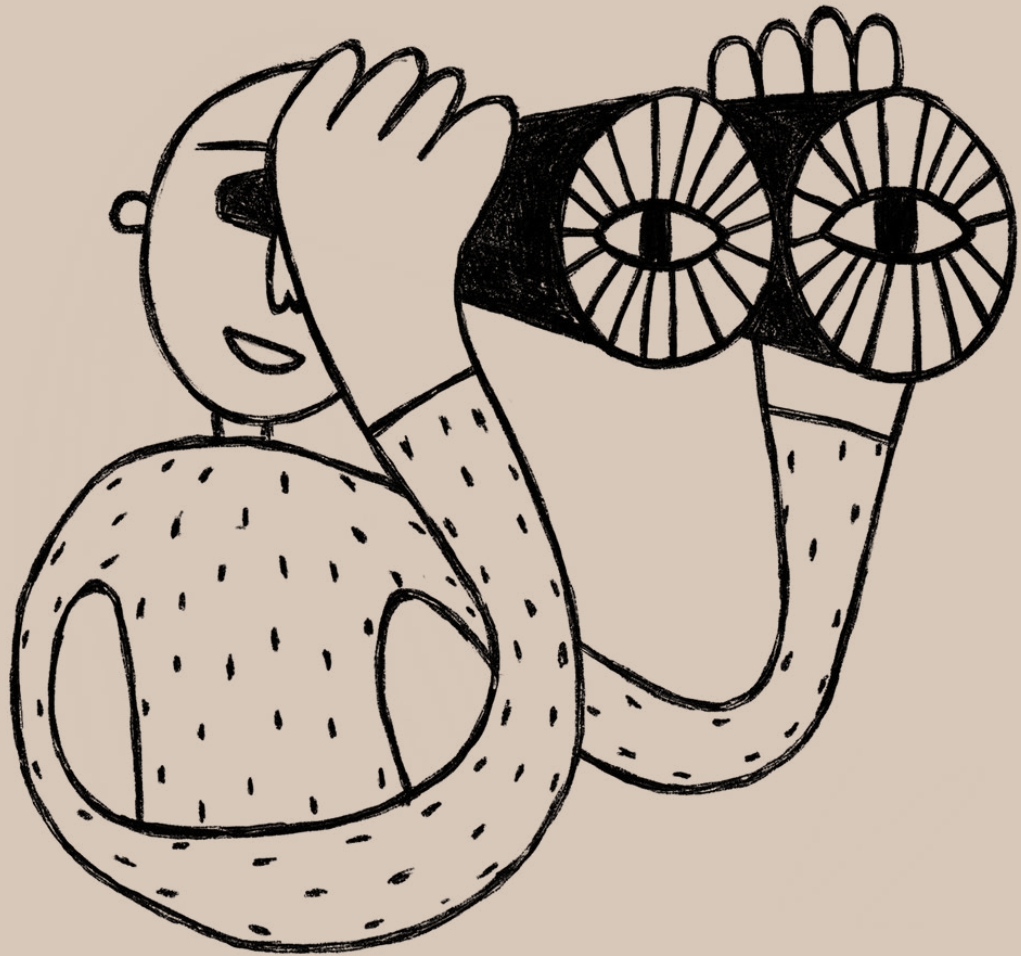
Kirjoittajat:

Emilia Lehtonen, KM, koulutussuunnittelija, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Karoliina Miettinen, KM, tulkki (AMK), koulutussuunnittelija, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Virpi Ruuska, sosionomi (YAMK), koulutussuunnittelija, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Tuula Salo, AmO, kulttuurituottaja (YAMK), koulutussuunnittelija, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Tutustu Humakin asiantuntija- blogeihin

Lue tästä

Ahot uudistui – opiskelijan osallisuus ja yhdenvertaisuus ahot-prosessissa

Sanna Nieminen

Eurooppalainen tutkintojen ja osaamisen viitekehys antaa pohjan Euroopan unionin jäsenmaiden korkeakoulujen opetussuunnitelmien yhtenäistämiseksi ja tutkintojen vertailtavuudelle. Viitekehysten tarkoituksena on myös selkeyttää opiskelijoiden osaamisen tunnistamista ja taata opiskelijalle aiemmin hankittu osaamisen tunnustaminen tutkinnoissa. (Auvinen, Heikkilä, Ilola, Kallioinen, Luopajarvi, Raji & Roslöf 2010, 2–4.)

Humakissa astuivat voimaan uudet AHOT-ohjeet 1.9.2023 (Humak 2023). Niiden kärkenä ovat opiskelijan aktiivinen rooli, yhtenäiset ohjeet sekä AHOTin työllistävyyden hallinta niin opiskelijoilla kuin valmentajillakin. Vuodesta 2018 alkaen korkeakouluissa käyttöön otettu Peppi-oppilaitosjärjestelmä on yhtenäistänyt AHOT-prosesseja ja vastannut niiden useisiin kehittämistarpeisiin. AHOT-päivityksessä yhdistetään AHOTia ohjaavat useat ohjeistukset, kuten tutkintosääntö, eAHOT-työkalu (Peppi) sekä opiskelijan ja henkilöstön ohjeet, yhdeksi kokonaisuudeksi.

AHOTin saavutettavuus, yhdenvertaisuus ja läpinäkyvyys

Ohjeistusten läpinäkyvyys on tärkeä osa kaikissa opintojen vaiheissa. Olennaista onkin se, mitä tietoa tarjotaan myös jo ennen opiskelijaksi hakeutumista. Humakissa tietoa on julkisesti tarjolla opiskelijan oppaassa myös hakijavaiheen opiskelijoille. AHOT-ohjeet ovat

samansisältöiset sekä opiskelijoille että henkilöstölle. Oikaisuvaatimusprosessi on kuvattu siten, että opiskelija saa tietoa oikeuksistaan ja ohjeet, miten toimia.

AHOTista annetun ohjeistuksen tulee olla yhtenäistä ja riittävän kattavaa. Opiskelijalla tulee olla mahdollisuus löytää helposti, mitä osamista voidaan hyväksilukea tai tunnistaa, miten se tapahtuu käytännössä, miten olemassa olevaa osaamista tulee todentaa ja miten sitä arvioidaan, kuka neuvoo opiskelijaa ja kuka arvioi osaamista, miten prosessi etenee ja mikä on opiskelijan vastuu sen aikana. Prosessi tulee tehdä opiskelijoille mahdollisimman läpinäkyväksi ja selkeäksi. (Mikkola & Haltia 2019.) AHOTin kriteerit, jotka rajaavat sitä, tulisi avata ja perustella selkeästi korkeakoulun omien linjausten (tutkintosääntö) tai lainsäädännön (eurooppalainen tutkintojen ja osaamisen viitekehys) näkökulmasta, todetaan OHA-ryhmän suosituksessa 5 (Yliopistojen opintoasioiden johtajien foorumi 2020).

AHOT-prosessin läpinäkyvyys myös korkeakoulun sisällä on tärkeää. Läpinäkyvyys tarkoittaa instituution avointen opetus- ja oppimiskäytäntöjen näkyväksi tekemistä (Fred & Helariutta 2020). AHOT-prosessissa opiskelijalla, päätöksentekijällä ja korkeakoulun sisällä tulisi olla käytettävissä samat tiedot. Humakin AHOT-ohjeessa pyritään siihen, että ohjeistus on keskitettyä ja ristiinlinkityksiä muihin asiakirjoihin vältetään. Esimerkiksi opintojaksojen toteutusohjeissa tai opetussuunnitelmassa ei anneta linjauksia AHOT-prosessin suhteen.

AHOT-ohjeiden saavutettavuus tarkoittaa yksinkertaisimmillaan ohjeen käyttämistä lukuohjelmalla kuunneltuna. Myös visualisointi auttaa AHOT-prosessin hahmottamisessa. AHOT-videoissa tulisi olla tekstitys tai tekstivastine. Osaamisen tunnistaminen kansalaistaidoksi -työryhmä suosittaa valtakunnallisissa periaatteissaan, että ”yksilön osaamisen tunnistamista tulee edistää tarjoamalla yhdenvertaisesti ja saavutettavasti tukea ja ohjausta eri tilanteissa” (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2022). Humakissa AHOT-ohjeet on tuotettu ThingLink-ohjelmalla, jossa ne on mahdollista myös kuunnella. Kaikki Humakin AHOT-ohjeet ovat saatavissa myös tekstitettyinä videoina.

Toimijuuskato AHOT-prosessissa voi syntyä monista tekijöistä. Yksi yleisimmistä syistä ovat korkeakoulun ohjeistuksen ja opiskelijan omien tavoitteiden ristiriidat. AHOT-prosessin käynnistäjäksi on useissa ohjaavissa dokumenteissa mainittu opiskelija itse. Näin tulisikin olla, ja tätä ohjetta tulisi kunnioittaa sekä korostaa opiskelijoille. Ohjaavalla lehtorilla tai opinto-ohjaajalla tulisikin olla riittävästi aikaa vahvistaa AHOT-prosessia kuulemalla ja tukemalla opiskelijan toimijuutta. Tärkeinä työvälineinä tässä ovat itsemääräämisoikeus ja riippumattomuus, jotka ovat myös opinto-ohjaajan eettisiä periaatteita (Suomen opinto-ohjaajat ry 2021). Lisäksi Osaamisen tunnistaminen kansalaistaidoksi -työryhmä suosittaa valtakunnallisissa periaatteissaan, että ”osaamisen tunnistamisen prosessien tulee parantaa yksilöiden kokemusta osallisuudesta, omasta hyvinvoinnista ja kehittymismahdollisuuksista” (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2022).

Lähteet

Ahot – Onko sinulla aiemmin hankittua osaamista. 2023. Humak opiskelijanopas. https://opiskelijanopas.humak.fi/?page_id=1171

Auvinen, P., Heikkilä, J., Ilola, H., Kallioinen, O., Luopajarvi, P., Raj, K. & Roslöf, J. (2010). Suositus tutkintojen kansallisen viitekehyksen (NQF) ja tutkintojen yhteisten kompetenssien soveltamisesta ammattikorkeakouluissa. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto. http://www.arena.fi/wp-content/uploads/Raportit/2018/arena_nqf.pdf

Kansallisesti yhtenäisiä linjauksia koskien opiskelijoiden aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen (AHOT) käytäntöjä. Työryhmän loppuraportti 31.3.2020. http://oha-forum.fi/public_html/wordpress/wp-content/uploads/2020/04/AHOT-ty%C3%B6ryhm%C3%A4n-loppuraportti_final.pdf

Fred, M. ja Helariutta, A. 2020. Avointa kulmaa oppimiseen – Tunnustammeko avointa oppimista korkeakoulussamme? Laurea Journal. <https://journal.laurea.fi/avointa-kulmaa-oppimiseen-tunnustammeko-avointa-oppimista-korkeakoulussamme/>

Mikkola, P ja Haltia, P. 2019. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen korkeakoulussa. Selvitys aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnistamisen periaatteista ja käytänteistä korkeakouluissa. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan sekä lukiokoulutuksen osasto.

OKM 2022. Osaamisen tunnistaminen kansalaistaidoksi -työryhmä. <https://okm.fi/-/1410877/osaamisen-tunnistaminen-kansalaistaidoksi-tyoryhma-julkaisi-valiraporttinsa>

Sopo ry. Opinto-ohjaajan eettiset periaatteet. <https://www.sopo.fi/yhdistys/eettiset-periaatteet/>

Kirjoittaja:

Sanna Nieminen, lehtori,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Sähköinen asianhallinta Humakissa

Marita Halmetoja

Humanistinen ammattikorkeakoulu harjoittaa julkista viranomaistoimintaa. Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) velvoittaa käsittelemään tietoaineistoja viranomaisen toiminnassa tietoturvallisesti, yhdenmukaisesti ja laadukkaasti. Laki edellyttää tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteentoimivuuden edistämistä niin, että pystytään tuottamaan hyvää asioiden kokonaishallintaa ja palvelemaan asiakkaita julkisuusperiaatteen mukaisesti. Laki velvoittaa myös muuttamaan paperimuodossa saapuneen asiakirjan sähköiseen muotoon, jos asiakirja on lain nojalla määrätty pysyvästi säilytettäväksi tai arkistoitavaksi.

Arkistolaitos määrää, mitkä asiakirjat tai asiakirjoihin sisältyvät tiedot säilytetään pysyvästi (Arkistolaki 831/1994, 8§). Näin ollen asioiden käsittelyn päättymisen jälkeisellä toiminnal-

la on tärkeä merkitys. Hyvin toimiva, sujuva arkistointi palvelee asiakirjojen myöhempää tarvetta. Kansallisarkisto (2020) edellyttää viranomaisia tekemään myös asiakirjojen arvonmääritystä ja seulontaa. Näin voidaan tunnistaa ja säilyttää asiakirjoja, joiden avulla voidaan tuottaa tutkimuksellista, yksilöitä ja yhteisöjä hyödyntävää tietoa.

Sähköinen asianhallintajärjestelmä Dynasty

Humakissa otettiin tammikuun 2023 alussa virallisesti käyttöön sähköinen asianhallintajärjestelmä Dynasty. Sen avulla pystymme vastaamaan muun muassa edellä mainittuihin velvoitteisiin. Kun julkisten ja salassa pidettä-

vien asioiden käsittelyn koko elinkaari kaikkine käsittelyvaiheineen saadaan näkyväksi, hyvän hallinnoinnin edellytykset toteutuvat.

Asia avataan Dynastiyn, ja käsittelyprosessin päätyttyä siihen liittyvät asiakirjat – niiden käyttötarpeesta ja säilytysajasta riippuen – jäävät järjestelmään tai siirtyvät hävityslistalle. Hävityslistalta asia asiakirjoineen poistetaan määräajan päätyttyä. Pysyvää säilytystä tai arkistointia vaativat asiat asiakirjoineen siirtyvät pysyvästi säilytettäväksi Dynastyn arkistoon. Arkistosta asiakirjat ovat löydettävissä ja palvelevat muun muassa tutkimuskäyttöä.

Asianhallintajärjestelmä muuttaa toimintatapoja

Dynastyn käyttöönotto on edellyttänyt Humakissa aiempien toimintatapojen muuttamista.

Käyttöönoton myötä järjestelmään avattujen asioiden määrä on vähitellen kasvanut. Henkilöstö, jonka työtehtäviin asioiden valmistelu tai päätösten tekeminen kuuluu, on alkanut käyttää Dynastia. Asioita käsitellään järjestelmässä. Olemme kouluttaneet yksiköille omat tukihenkilöt käyttöönoton tueksi ja tehneet sekä kirjallisia ohjeita että videoita asianhallintajärjestelmän käyttämisestä. Dynastyn uusien toiminnallisuuksien myötä ohjeiden tekeminen jatkuu edelleen.

Eniten muutos on näkynyt yksittäisissä toimenhaltijan päätösasioissa sekä kokouskäytännöissä. Dynastyn kokoushallintamoduulissa esityslistalle tuodaan kokousasioita, joiden käsittelyn kulkua on helppo seurata. Kokouksen päätyttyä esityslistan pohjalta muodostuu pöytäkirja päätöksineen. Yksittäisen toimenhaltijan päätösaasiat luodaan ja käsitellään järjestelmässä omana prosessinaan. Pöytäkirjat ja toimihenkilöiden päätökset voidaan allekirjoittaa sähköisessä allekirjoituspalvelussa.

Asioiden entistä parempaa hallintaa myös tulevaisuudessa

Olemme laatineet muun muassa tiedonhallinnan toimintaohjeen sekä asioiden kirjaamisohjeen, joiden toivomme auttavan henkilöstöä asioiden käsittelyn eri vaiheissa. Ajan kuluessa yhä laajempi joukko henkilöstöstämme tulee Dynastyn käyttäjäpiiriin. Näin henkilöstö saa konkreettisemmän kokonaiskuvan asioiden käsittelystä asianhallintajärjestelmässä, asioiden kulusta, päätösten syntymisestä ja niiden säilytyspaikasta. Käymme yksiköittäin läpi toimintaan liittyviä asioita asianhallinnan näkökulmasta. Selvitämme edelleen muun muassa, mitä asiakirjoja eri toimintojen kautta syntyy ja mitkä asiat vaativat asian avaamista Dynastiyn.

Eri operatiivisia järjestelmiä on jo integroitu ja tullaan edelleen integroimaan Dynastiyn. Automatisoitu asioiden siirtyminen järjestelmien välillä varmistaa, että tiedot siirtyvät oikea-aikaisesti, eheinä ja käytettävänä sekä päätyvät lopulta arkistoon.

Kirjoittaja:

Marita Halmetoja, koordinaattori,
opiskelijapalvelut,
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Mikko Äärynen (toim.)
Väläyksiä Humakista VII

ISBN 978-952-456-457-1 (verkko)
ISSN 2343-0664 (painettu)
ISSN 2343-0672 (verkkojulkaisu)
Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 173

© Humanistinen ammattikorkeakoulu, 2023, Helsinki